การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

โดย
นายสิปปกร บุนนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

โดย
นายสิปปกร บุนนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY OF PRATHOMSUEKSA 6 STUDENTS TAUGHT BY USING THE THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES WITH GRAPHIC ORGANIZERS

By

MR. Sippakorn BUNNAG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก
โดย	สิปปกร บุนนาค
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมฟุ้ง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร.สง่า วงค์ไชย)

61255409 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, ทฤษฎีพหุปัญญา, ผังกราฟิก

นาย สิปปกร บุนนาค: การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจาก การสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลากเป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก แบบทดสอบวัด ความสามารถใน การอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการ ทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

61255409 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)
Keyword : READING COMPREHENSION, MULTIPLE INTELLIGENCES THEORY, GRAPHIC ORGANIZERS

MR. SIPPAKORN BUNNAG : THE DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY OF PRATHOMSUEKSA 6 STUDENTS TAUGHT BY USING THE THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES WITH GRAPHIC ORGANIZERS THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR CHAIYOS PAIWITHAYASIRITHAM, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to compare reading comprehension ability of Prathomsueksa 6 students before and after learning management using the theory of multiple intelligences with graphic organizers, and 2) to study Prathomsueksa 6 students' opinions towards learning management using the theory multiple of intelligences with graphic organizers. The sample used in this research was 15 Prathomsueksa 6/1 students from Wathongrattanaram School, Wat Arun, Bangkok Yai, Bangkok in the 1st semester of academic year 2021. Simple random sampling was conducted by drawing lots with classrooms as random units. This experimental design was The One Group Pretest – Posttest Design. The instruments used in this research were lesson plans using the theory of multiple intelligences with graphic organizers, a reading comprehension test and a questionnaire on the students' opinions towards learning management using the theory multiple of intelligences with graphic organizers. The data were analyzed by mean (*M*), standard deviation (*SD*), and dependent samples t-test.

The research findings were as follows:

1. The reading comprehension ability of Prathomsueksa 6 students after learning management using the theory of multiple intelligences with graphic organizers was significantly higher than before learning management at the .01 level.

2. The Prathomsueksa 6 students' opinions towards learning management using the theory multiple of intelligences with graphic organizers were at the high agreement level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก” ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแล เคี่ยวเข็ญ ด้วยความจริงใจและปรารถนาดี ตลอดจนให้คำแนะนำ คำปรึกษา กอปรกับความเมตตากรุณาในการแก้ไข ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก อาจารย์ ดร. บำรุง ชำนาญเรือ รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. สง่า วงค์ไชย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์รุจินันท์ ดวงจันทร์ อาจารย์เอมิกา สุวรรณหิตาทร และ อาจารย์วรัญญู โพธิ์คีรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือและช่วยปรับปรุงจนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิชัย นาสมยนต์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม ผู้จุดประกายแนวคิดในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้อำนวยการสมชาย ถนอมวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส ผู้ส่งเสริมและคอยให้คำปรึกษาในการเรียนมาตลอด และผู้อำนวยการวีระ ปรางค์รัตนศิลา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม เพื่อนครู นักเรียนโรงเรียนวัดหงส์รัตนารามที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลการวิจัย จนกระทั่งดำเนินการวิจัยได้ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนทุกท่าน คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนแนวคิดในการเรียนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการสอนภาษาไทยทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องกลุ่มฝั่งธนและกลุ่มราชวิทย์สังคีต ที่เป็นกำลังใจด้วยดีอย่างเหนียวแน่นเสมอมา

อนึ่ง ขอกราบขอบพระคุณ พระธรรมวชิรเมธี (มีชัย วีรปญฺโญ) เจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนาราม พระครูสถิตรัตนพงศ์ (นพพร อาภาธโร) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนาราม ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม พระครูใบฎีกาสถาพร ชยาภินนฺโท (พลเอก ดร.) คุณแม่อุบล บุนนาค คุณพ่อสมนึก เต็มแก้ว และน้องชาย ที่ให้การอุปถัมภ์และอบรมเลี้ยงดู มอบความรัก ความเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา คุณค่าใดอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอจงเป็นไปเพื่อการบูชา ทดแทนพระคุณมารดาบิดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ตลอดจนผู้มีพระคุณของข้าพเจ้าทั้งที่เอ่ยนามและมิได้เอ่ยนามก็ดี ซึ่งล้วนเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ส่งผลให้ผู้วิจัยได้ศึกษาสำเร็จตามที่ปรารถนาไว้

นาย สิปปกร บุนนาค

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ
สารบัญ ..... ช
สารบัญตาราง ..... ญ
สารบัญรูปภาพ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
กรอบแนวคิดการวิจัย 6
คำถามการวิจัย 8
วัตถุประสงค์การวิจัย 8
สมมติฐานการวิจัย 9
ขอบเขตการวิจัย 9
นิยามศัพท์เฉพาะ 10
ประโยชน์ที่ได้รับ 11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 12
1. หลักสูตร 13
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 13
1.2 สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 14
1.3 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม 15
2. การอ่านจับใจความ 23

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ 23
2.2 หลักการอ่านจับใจความ 24
2.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ 25
2.4 ความสามารถในการอ่านจับใจความ 26
2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ 27
3. ทฤษฎีพหุปัญญา 28
3.1 ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา 28
3.2 ประเภทของพหุปัญญา 29
3.3 ลักษณะของพหุปัญญา 31
3.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา 36
4. ผังกราฟิก 39
4.1 ความหมายของผังกราฟิก 39
4.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก 40
4.3 รูปแบบของผังกราฟิก 41
4.4 การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก 54
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 57
5.1 งานวิจัยในประเทศ 57
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ 67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 70
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 70
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 71
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 74

สรุปผลการวิจัย 75
อภิปรายผล 75
ข้อเสนอแนะ 79
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ 79
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 80
รายการอ้างอิง 81
ภาคผนวก 88
ภาคผนวก ก 89
ภาคผนวก ข 96
ประวัติผู้เขียน 157

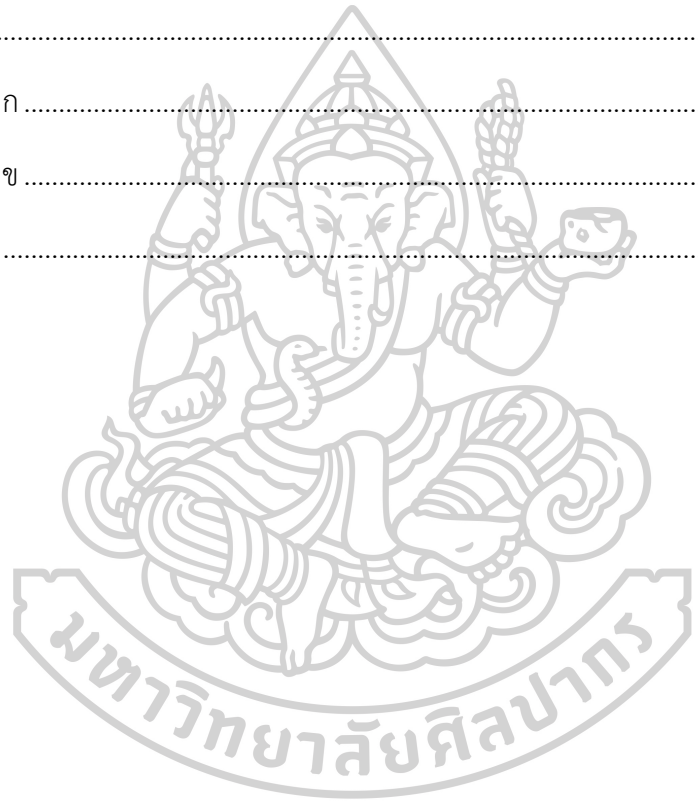

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 4

ตารางที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 . 18

ตารางที่ 3 หน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 20

ตารางที่ 4 ลักษณะของพหุปัญญา (Multiple Intelligences) 33

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 70

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 71

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 8
รูปภาพที่ 2 แสดงผังความคิด (A Mind Map) 42
รูปภาพที่ 3 แสดงผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map) 43
รูปภาพที่ 4 แสดงผังวัฏจักร (A Cricle or Cylical Map) 44
รูปภาพที่ 5 แสดงผังก้างปลา (A Fishbone Map) 45
รูปภาพที่ 6 แสดงผังแมงมุม (A Spider Map) 46
รูปภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ Mind Map 49
รูปภาพที่ 8 แสดงลักษณะของเส้นที่ใช้ในผังความคิด 50
รูปภาพที่ 9 แสดงตัวอย่างผังก้างปลาหาสาเหตุของการประพฤติผิดระเบียบวินัยของผู้เรียน 51
รูปภาพที่ 10 แสดงตัวอย่างแผนผังส่วนย่อยในส่วนใหญ่ 52
รูปภาพที่ 11 แสดงผังแมงมุมเรื่องการวัด 52
รูปภาพที่ 12 แสดงลำดับขั้นตอนการสอนแบบวัฏจักร 53

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นับเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเป้าประสงค์พลเมืองโลกของการจัดการศึกษาและเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยชี้นำวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จเพื่อการดำเนินชีวิตประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับนานาประเทศ มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ความริเริ่มสร้างสรรค์ตลอดจนมีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ และรักความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) การศึกษานับว่าเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาคน ประเทศชาติ ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดหลักสูตร เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยทักษะทางภาษา ทางด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนในการรับและส่งสาร ทักษะการอ่านถือได้ว่าเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการแสวงหาความรู้ ทั้งยังเป็นการเปิดแง่มุมแห่งการเรียนรู้สู่ชีวิตจริงได้มากมายหลากหลายที่ล้วนเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นต้นมา

การอ่าน จึงมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อการศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา เนื่องด้วยนับว่าเท่ากับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และทำให้ขัดเกลาจิตใจให้มีความเพลิดเพลินและ ทำให้เกิดความสุขด้วย ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านจะเป็นผู้ที่มีความรู้เท่าทันโลก นอกจากนี้ยังทำให้เราได้เรียนรู้เรื่องราวของคนในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการทำให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนสติปัญญา ด้วยเหตุนี้จึงมีควรมีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความคิดและมีลักษณะนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ และสอนให้ผู้เรียนรู้วิธีการในค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อประโยชน์แก้ผู้เรียนด้วย (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545: 12) การอ่านจึงมีความสำคัญกับคนทุกเพศ ทุกวัย โดยเริ่มต้นตั้งแต่ในวัยเด็ก ที่ทุกคนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ในโรงเรียนและได้รับการพัฒนา เข้มงวดกวดขันให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน เพราะการอ่านจะช่วยให้ได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น และมีความรู้ในเรื่องที่ผู้อ่านให้ความสนใจ เมื่อเรียนในระดับสูงขึ้นการอ่านก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการพัฒนาตนเองให้มีความเข้าใจในเรื่องที่ต้องการจะศึกษาเพื่อให้สามารถ นำความรู้และประโยชน์จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นพื้นฐานใน

การศึกษาหาความรู้และการดำเนินชีวิต ประเทืองความรู้ความสามารถของผู้อ่าน เป็นการจุดประกายความคิดทำให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญา จากการนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับความคิด ทำให้เกิดแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่

นอกจากการอ่านจะทำให้ผู้อ่านได้รับชุดข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ จนสามารถนำมาพัฒนาใช้ในการคิด ตัดสินใจต่าง ๆ ได้แล้ว การอ่านยังทำให้ผู้อ่านได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน หรือเป็นการเพิ่มเติมมุมมองใหม่ ๆ ในการหาความรู้จากความคิดของผู้อื่น ดังนั้นการอ่านจึงมีส่วนสำคัญในด้านการแสวงหาความรู้ในประเด็นพัฒนาศักยภาพชีวิตของมนุษย์ของสังคมให้มีความสมบูรณ์ขึ้นได้ (อัจฉรา ชีวพันธ์, 2553: 8-9) นอกจากนี้การอ่านยังช่วยพัฒนาชีวิต ยังช่วยส่งเสริมวิธีพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อความเจริญก้าวหน้า ทั้งยังนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพได้อีก

นอกจากนี้ยังตระหนักถึงข้อสำคัญของการอ่าน จึงให้กำหนดสาระการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านเสริมภูมิรู้และเจตนารมย์เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจะต้อง อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ให้เหมาะสมย่างมีคุณภาพ เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้อิสระในการพิจารณาหาบทอ่านที่ชื่นชอบและนำเสนอเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังอ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและลงมือทำตามคำสั่งหรือข้อควรปฏิบัติ รู้จักที่มาของรายละเอียดในแผนที่ และแผนภูมิ ศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอตลอดจนมีมรรยาทจากการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 45)

การอ่านที่สำคัญ คือ การอ่านจับใจความ เพราะการอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน อาทิ เนื้อหา ความรู้ ข้อมูล ความคิด และทรรศนะของผู้เขียน การที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านต้องอาศัยข้อมูล เช่น ความพร้อมในการอ่าน ความรู้พื้นฐานและความสามารถของผู้อ่าน เป็นต้น ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านจับใจความคือ ทักษะในการอ่านและประสบการณ์ด้านการอ่าน ผู้ที่มีทักษะในการอ่านสูง จะสามารถจับประเด็นและพัฒนาความคิดอย่างสม่ำเสมอหรือถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงประสบการณ์ของผู้อ่านก็มีความเกี่ยวข้องสอดคล้องเกี่ยวกับข้อมูล และเรื่องราวที่อ่าน ทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับการใช้ภาษาในแง่ความหมายของคำ หลักภาษา ประโยคช่วยให้เรียบเรียงความคิดได้อย่างเป็นระบบระเบียบ การที่ผู้อ่านมีประสบการณ์หรือการใช้ภาษาน้อยจะทำให้เกิดอุปสรรคในการอ่านจับใจความ เช่น อ่านช้า ตีความไม่ตรงประเด็นไม่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญไม่ได้ เหล่านี้เป็นต้น สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้อ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ ความพร้อมของผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพร้อมด้าน

จิตใจของผู้อ่านด้วยการมีสติแน่วแน่ในการอ่านเรื่องราวอย่างตั้งใจ ล้วนจะทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร, 2556: 43)

ในการสอนการอ่านจับใจความ จะมุ่งให้ผู้เรียนทราบความสำคัญของเรื่องทั้งเนื้อหา ความรู้ความคิด จุดมุ่งหมายของผู้เขียน การอ่านจับใจความมี 2 ลักษณะคือ การอ่านเพื่อจับใจความโดยรวม และการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (นริศรา เกตวัลห์ และคณะ, 2555: 2-3) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) อ่านเรื่องคร่าวๆ โดยเริ่มพิจารณาชื่อเรื่องประกอบด้วย เพราะชื่อเรื่องจะมีส่วนที่บอกขอบเขตของเรื่องได้ แล้วจึงอ่านเก็บข้อมูลเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แต่ละหัวข้อหรือย่อหน้ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร 2) อ่านเก็บรายละเอียด พิจารณาจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยใช้เครื่องหมายกำกับหรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ หรือบันทึกตามที่ถนัด 3) เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วแยกแยะข้อความ หรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ เช่น ตัวอย่างประกอบ ตัวเลข หรือความคิดเห็นของผู้เขียน 4) เมื่ออ่านจบแล้วบอกได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ใดเป็นหลัก จุดประสงค์ใดเป็นรอง สาระสำคัญของเรื่องคือตอนใด ตลอดจนการบอกแหล่งที่มาของเรื่องได้ 5) จดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ (โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล, 2558: 48) จากความคิดเห็นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นรากฐานสำคัญของการอ่านทุกประเภท เพราะหากอ่านจับใจความได้ ก็จะสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านและนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ถึงแม้ว่าการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยแล้วนั้น แต่จากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาของผู้วิจัย พบว่า การสอนอ่านจับใจความนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์ครูครูรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม (เขมณิจ อำแห และพรพระนาวัล ระยับศรี, 22 ธันวาคม 2562) พบว่าผู้เรียนยังมีปัญหาในการอ่านจับใจความสำคัญ คือไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถบอกสาระสำคัญหรือประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนมากพอสมควร จากปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้ผลการเรียนในสาระการอ่านของผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60 ดังรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

สาระ	คะแนนเต็ม	ค่าสถิติจำแนกตามระดับ					
		โรงเรียน		สังกัด		ประเทศ	
		Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
การอ่าน	100	57.39	17.99	54.95	19.16	55.82	19.31

ที่มา สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบสาระการอ่านยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เพราะได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 57.39 และต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ คือ ร้อยละ 60 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาและแก้ปัญหาการอ่านจับใจความให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านจับใจความพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถตอบคำถามและจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ (จิตรลดา คำนวณสิน, 2556: 2) ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในบริบทของผู้วิจัยคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถด้านในการอ่านจับใจความในระดับต่ำ เมื่อผู้เรียนอ่านแล้วไม่เกิดกระบวนการคิดตามเนื้อเรื่อง ไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่าน และไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถแปลความจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์มาเป็นเรื่องราวหรือความคิดจับใจความหรือสาระสำคัญของเรื่องไม่ได้ ขาดความสนใจในการอ่าน ไม่ชอบอ่านข้อความที่ยาวหรือใช้คำศัพท์ที่ยาก และไม่สามารถตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านโดยการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์ของตนเองได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความพบว่ามีการนำกลวิธีเทคนิคและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย เช่น การใช้กระบวนการสอนแบบปฏิบัติการ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยงร่วมกับโซเชียลมีเดีย การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ความคิดรวบยอด การใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมและแก้ปัญหาความสามารถในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสม โดยครูครูต้องเอาใจใส่ให้ผู้เรียนได้ ฝึกฝนทักษะการอ่านบ่อย ๆ แม้จะฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะแล้วยังจำเป็นต้องฝึกเพิ่มเติมอีกด้วยวิธีการฝึกปฏิบัติในเนื้อหาเดียวกันซ้ำ ๆ ในสถานการณ์และวิธีการแตกต่างกันเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจนผู้เรียนเกิดความชำนาญ โดยทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ

ทางปัญญาของมนุษย์ ดังที่ Gardner (อ้างถึงใน วนิษา เรซ, 2550 : 8-20) ผู้คิดค้นทฤษฎีพหุปัญญา กล่าวไว้ว่า มนุษย์เรามีอัจฉริยภาพหรือเชาว์ขั้นต่ำ 8 ด้าน โดยบุคคลหนึ่งควรประกอบด้วยทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาษาและทักษะสื่อสาร 2) ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 3) ด้านมิติสัมพันธ์ 4) ร่างกายและเคลื่อนไหว 5) ด้านดนตรี 6) ด้านเข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ 7) การเข้าใจตัวเอง 8) ด้านธรรมชาติ ซึ่งอัจฉริยภาพของบุคคลนี้คือสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาที่ย่อมอ้างอิงแนวทางเรื่องเชาว์ โดยครูช่วยในการเสริมสร้างเหล่านี้แก่ผู้เรียนผ่านขั้นตอนเรื่องแนวคิดโดยครูควรย่อมมีการทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวอย่างถ่องแท้พร้อมปฏิบัติจนเกิดความชำนาญแล้วจึงจะนำไปประยุกต์หรือปรับใช้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยพิจารณา ถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น เนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ความพร้อมของผู้เรียน อนึ่งในด้านการศึกษานั้น ครูต้องพยายามค้นหาความเก่งของผู้เรียนตลอดจนหาวิธีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เก่งหลาย ๆ ด้าน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545: 4-15)

นอกจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาจะช่วยแก้ปัญหาความเข้าใจในการอ่านแล้ว ผังกราฟิกก็เป็นสื่ออีกอย่างหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาในการอ่านจับใจความของผู้เรียน ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน เช่น การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการอ่านจากผังกราฟิก เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาไปสู่การอ่านจับใจความขั้นสูงขึ้นด้วย (Yussof, 2012) เพราะผังกราฟิก เป็นวิธีการกระตุ้นและสร้างพัฒนาการของสมองให้ทำงานอย่างเป็นระบบ สายใยของประสาท (Dendrites) ที่เจริญเติบโตในสมองได้รับการกระตุ้นจะยิ่งเพิ่มเส้นใยขยายเป็นรากฝอยออกมามาก ทำให้ฉลาดยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นความปรารถนาของการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพอย่างเหมาะสม การสร้างผังกราฟิก จะต้องสร้างขึ้นโดยอาศัยการทำงานประสานกันของสมองทั้งสองซีก โดยซีกขวาเกี่ยวกับ ภาพ สัญลักษณ์ จินตนาการ และซีกซ้ายเป็นการใช้เหตุผล (Buzan, 1997: 7-29) ซึ่งผังกราฟิกนั้นเป็นการจัดกลุ่ม และจัดระบบความเชื่อมโยงความคิด ที่ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับการทำงานและความต้องการของสมอง ซึ่งมิใช่มีเพียงตัวหนังสือ รายงาน ตัวเลข ลำดับและเส้นเท่านั้น ยังต้องคำนึงถึง สี การสร้างภาพ มิติสัญลักษณ์ ความได้สัดส่วน ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้เป็นระบบ ระเบียบ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์อย่างชัดเจน

ส่วนบทอ่านที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาบทอ่านเกี่ยวกับท้องถิ่น กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร ซึ่งมีผู้เขียนขึ้นในโอกาสต่าง ๆ ประกอบด้วยประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนนั้น นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชีวิตอาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นแล้ว จะต้องนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เป็นทรัพยากรซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับ

ชีวิต เข้าใจสภาพเศรษฐกิจอย่างแท้จริง จนสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2540: 12) โดยบทอ่านดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาจากครูครูรายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม จำนวน 3 คนแล้ว และได้มีการปรับภาษาที่ใช้ในบทอ่าน ตลอดจนปรับข้อมูลด้านเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการศึกษาปัญหา ความเป็นมา แนวความคิด ทฤษฎี และข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา และผังกราฟิกพบว่าได้มีผู้นำแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยในเรื่องต่าง ๆ แล้วทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน ที่ตอบสนองความต้องการอย่างหลากหลายตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียนทั้ง 8 ด้าน เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีพหุปัญญาและผังกราฟิกมาใช้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้แก่ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความศักยภาพที่จะเข้าใจเกี่ยวกับข้อพิจารณาความคิดรวบยอด ทำให้ผู้ศึกษามีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาไทย ผู้เรียนเกิดอารมณ์สนุกสนาน มีความสุขจากกระบวนการสอน และมีขั้นตอนจที่ได้จัดกิจกรรมประสบการณ์ของครูที่ได้วางแผนไว้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการอำนวยให้บุคคลนิสัยรักต่อสิ่งพิจารณาและแก้ปัญหาบุคคลที่มีปัญหาด้านความคิดรวบยอดและจับประเด็นสำคัญให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ทางปัญญาของมนุษย์ ดังที่ Gardner (1983: 43) ผู้คิดค้นทฤษฎีพหุปัญญากล่าวไว้ว่า มนุษย์เรามีอัจฉริยภาพหรือสิ่งที่ถนัดขั้นต่ำ 8 ประการ ทั้งนี้ผู้ศึกษาก็อาจจะมีสมบูรณ์ใน 8 ประการ อาทิ 1) ภาษาและการสื่อสาร 2) ตรรกะและคณิตศาสตร์ 3) มิติสัมพันธ์ 4) ร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ดนตรี 6) เข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ 7) การเข้าใจตนเอง 8) ธรรมชาติ แต่ทว่าอาจจะมีบางประการที่มีความสมบูรณ์มากกว่าประการอื่น จึงมีข้อกำหนดอยู่ที่ร่างกาย และสิ่งแวดล้อมจากแนวทางปลูกฝังสั่งสอนที่มีตั้งแต่อดีต โดยแต่ละคนจะมีความสามารถ สิ่งที่ถนัดและความชอบแตกต่างกัน วิธีการสอนที่อาจจะใช้ได้กับผู้เรียนชุดหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถใช้ได้กับผู้เรียนอีก

ชุดหนึ่ง อาทิ ถ้าครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำข้อมูลทางธรรมชาติมาเป็นรูปแบบในการสอน ผู้เรียนที่สนใจเรื่องธรรมชาติ ก็จะกระตือรือร้นเป็นยิ่งกว่าปกติ ในทางกลับกันผู้เรียนที่ไม่ชื่นชอบวิธีนี้ก็มักไม่ใส่ใจด้วยเช่นกัน หรือการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงน่าจะส่งผลดีต่อผู้เรียนที่รักดนตรีและเสียงเพลง แต่กับผู้ที่ฉลาดด้านมิติก็จะไม่เกี่ยวข้องด้วย เนื่องด้วยผู้เรียนมีความชื่นชอบแต่ถนัดต่างกัน ทั้งนี้เพราะความสามารถความเก่งของมนุษย์นั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาซึ่งครูจะต้องฝึกทักษะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้วยการนำกระบวนการทางปัญญาไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งครูย่อมต้องมีข้อมูลของแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และทำจนเกิดความชำนาญแล้วจึงจะนำไปประยุกต์หรือปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณา ถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น เนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ความพร้อมของผู้เรียน อนึ่งในด้านการศึกษานั้น ครูต้องพยายามค้นหาความเก่งของผู้เรียนตลอดจนหาวิธีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เก่งหลาย ๆ ด้าน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545: 4-15) ดังนั้นกระบวนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญาจึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เป็นการส่งเสริมให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านภาษาที่สอดคล้องกับพหุปัญญาด้านอื่น ๆ สามารถพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลของผู้เรียนได้ดี สอดคล้องกับความสามารถแต่ละบุคคลซึ่งทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งปัญญาที่เขาสามารถพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่าง ๆตามสภาพแวดล้อมของตน (Gardner, 1983, อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์. 2544: 2-3)ผังกราฟิกมาจากแนวคิดทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory) เกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ความจำข้อมูล (Information storage) กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processes) และเมตาคอกนิชัน (Metacognition) ความจำข้อมูลประกอบด้วยความจำจากการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory) (Jones and other 1992: 159 - 165)

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

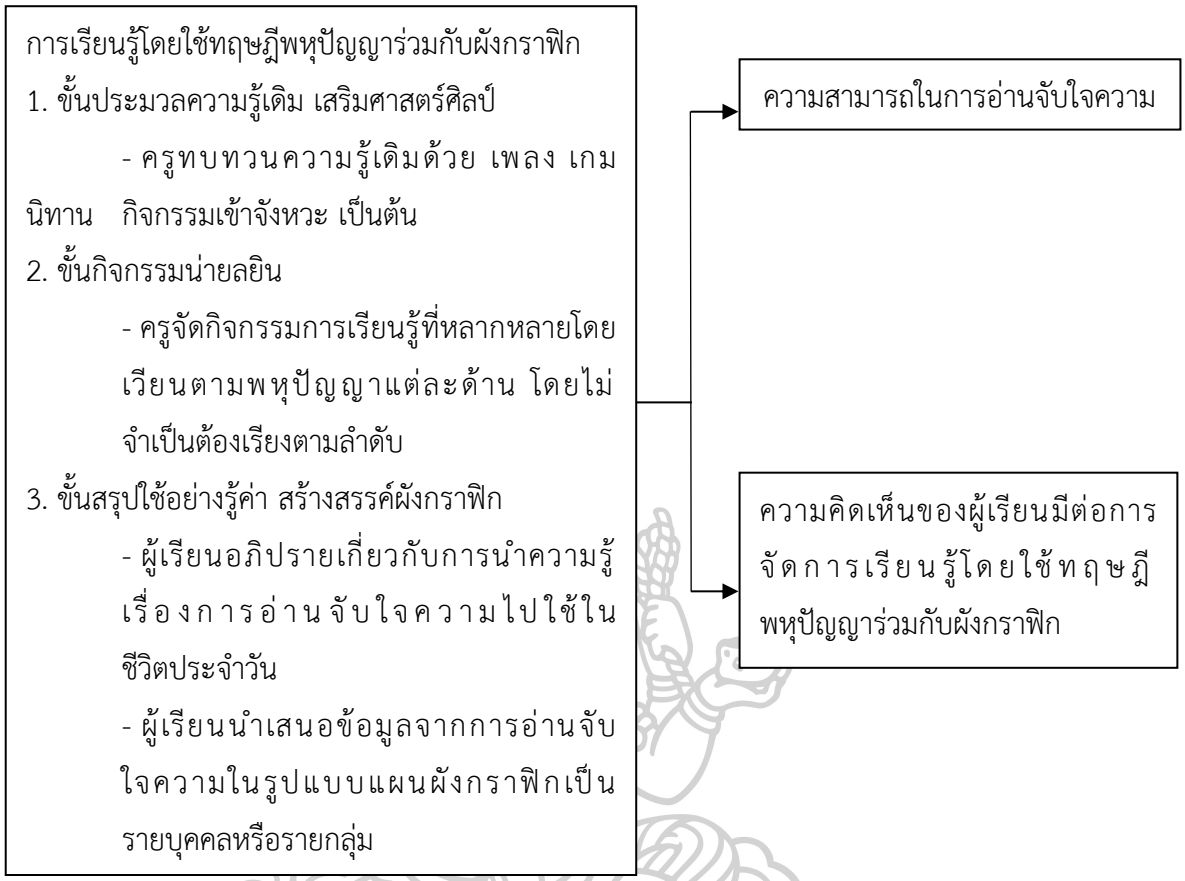

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่

2. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างวิจัย

1.1 ประชากรวิจัย คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

1.2 ตัวอย่างวิจัย ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

2.2.2 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และ ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ใช้บทอ่านเป็นข้อมูลท้องถิ่น กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร

4. ระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก มีนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

1. ทฤษฎีพหุปัญญา หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาด หรือเชาวน์ปัญญาของมนุษย์ 8 ด้านประกอบด้วย ปัญญาด้านภาษาและการสื่อสาร ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านเข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ ในเรื่องการเข้าใจตนเอง และในเรื่องธรรมชาติ ก็นำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพที่หลากหลายของผู้ศึกษา โดยส่งเสริมการอ่านจับใจความ

1. ความฉลาดด้านภาษาและการสื่อสาร (Linguistic Intelligence) คือ ศักยภาพสูงทางด้านภาษา มีความสามารถในการอ่าน การเขียน และการสื่อสารกับผู้อื่น

2. ความฉลาดด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence) คือศักยภาพสูงในด้านของตัวเลข ด้านมองเห็นความสัมพันธ์ ระเบียบแบบแผน ตรรกวิทยา กระบวนความเป็นไปในเรื่องการตอบเป้าประสงค์ การคิดเชิงนามธรรม

3. ความฉลาดด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ การมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็น และความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

4. ความฉลาดด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) คือความสามารถในการใช้ร่างกายแต่ละบุคคลแสดงอารมณ์ ความคิด ความสามารถต่อการใช้ท่าทาง ทักษะทางกาย และความไวของประสาทสัมผัส

5. ความฉลาดด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ กิจกรรมทางด้านดนตรี มีสุนทรียะในการฟัง การขับร้อง และการเล่นดนตรี ความไวเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและการวิเคราะห์ดนตรี

6. ความฉลาดด้านเข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์(Interpersonal Intelligence) คือ ศักยภาพที่จะรับรู้เรื่องราวทางอารมณ์และความต้องการ และความมุ่งหวังของบุคคลอื่น และตอบสนองได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ เช่น ศักยภาพทำให้บุคคลหรือกลุ่มคนปฏิบัติตาม

7. ความฉลาดด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จักตัวตน มีความสามารถในการปฏิบัติตัวและเข้าใจอัตลักษณ์ รู้จุดอ่อนและจุดแข็ง

8. ความฉลาดด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) คือ ยอมรับการพัฒนาและเหตุการณ์ ของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม รู้จักธรรมชาติของพืชและสัตว์

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หมายถึง กิกระบวนการอันจะส่งผลผู้เรียนได้จัดระบบข้อมูลหรือความรู้ความเข้าใจจากการอ่านจับใจความโดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน แบบผสมผสานทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกไว้ที่กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) ขั้นประมวลความรู้เดิม เสริมศาสตร์ศิลป์ ครูทบทวนความรู้เดิมด้วยเพลง เกม นิทาน กิจกรรมเข้าจังหวะ เป็นต้น 2) ขั้นกิจกรรมน่ายลยิน เรียนรู้ด้วยพหุปัญญา ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเวียนตามพหุปัญญาแต่ละด้าน โดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับ 3) ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับการนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำเสนอข้อมูลจากการอ่านจับใจความในรูปแบบแผนผังกราฟิกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระของเรื่องที่อ่านแล้วสามารถสรุปสาระสำคัญว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคิดเห็นของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งวัดได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศและด้านประโยชน์ที่ได้รับ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและนำความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก เช่น ทักษะการอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกระดับคุณภาพทางการศึกษา หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.หลักสูตร

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551

1.3 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม

2.การอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

2.2 หลักการอ่านจับใจความ

2.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ

2.4 ความสามารถในการอ่านจับใจความ

2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ

3. ทฤษฎีพหุปัญญา

3.1 ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา

3.2 ประเภทของพหุปัญญา

3.3 ลักษณะของพหุปัญญา

3.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

4.ผังกราฟิก

4.1 ความหมายของผังกราฟิก

4.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก

4.3 รูปแบบของผังกราฟิก

4.4 ประโยชน์ของผังกราฟิก

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตร

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.1 แนวคิด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นกำลังที่มีความสำคัญของชาติที่เพียบพร้อมสมบูรณ์ ประกอบด้วย ภูมิธรรม ภูมิรู้ ตลอดจนมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและระดับสากล สามารถดำรงตนอยู่ในตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีความรู้ ทักษะ รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1.1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม พุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีความมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกได้อย่างมีความสุข ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

1.2 สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551

ภาษาไทยคือสิ่งหนึ่งของระบบการเตรียมพร้อมสู่ศักยภาพในเรื่องที่ชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การศึกษาให้เป็นประโยชน์โดยประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ของความเป็นจริง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37)

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านร้อยแก้ว คำประพันธ์ต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อันจะนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม กับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมให้เป็นต้นแบบในการใช้สู่สถานการณ์ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด กับทั้งทำให้ได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของวรรณคดีวรรณกรรมที่เรียนรู้จากเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้แก้ไขชีวิตที่กำลังตกลงไปสู่ห้วงของปัญหา การรู้จักตัวละคร การบอกคุณค่าทั้ง 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ และด้านสังคมวัฒนธรรม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาสืบต่อดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 เรียบเรียงจดจารผ่านตัวอักษร ฝึกฝนเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่น่าสนใจและให้เกิดขั้นตอนที่สามารถพัฒนาสู่ทักษะที่เป็นมืออาชีพ ช่วยให้นำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์จริง ตลอดจนรู้ทันสื่อแห่งโลกออนไลน์อย่างเชี่ยวชาญ ทำให้สามารถดำรงมั่นอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 เพราะต้องหยิบจับให้ชมจากพินิจสาร อีกทั้งคงไว้ซึ่งภูมิรู้ความคิดความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ แล้วแต่ว่าย่อมคงไว้แบบเกณฑ์ที่จะรับได้

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม พุทธศักราช 2562 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) เป็นการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่ยังคงหลักการและโครงสร้างเดิมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่มุ่งเน้นเพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย ทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงพร้อมความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ คำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียน มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากสำคัญ เตรียมผู้ศึกษาให้มีความพร้อมในการจะศึกษาสิ่งรอบตัว พร้อมที่จะ ประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษา หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับ ประชาคมโลกได้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนวัดหงส์รัตนารามโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนบนพื้นฐานความเป็นไทยโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาตนเองสู่สากล

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ท16101 ภาษาไทย **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **เวลาเรียน 160 ชั่วโมง**

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ตำนานกรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร มารยาทในการอ่าน อ่านในใจ อ่านเพื่อจับใจความ การอ่านสำรวจ การอ่านเร็ว การอ่านออกเสียง คำควบกล้ำ อักษรนำ อักษรย่อ เครื่องหมายวรรคตอน วัน เดือน ปี แบบไทย คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ การอ่านวรรณคดี นิทานคติธรรม เพลงพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทความ โฆษณา ข่าว เหตุการณ์ สารคดี พระบรมราโชวาท

หลักการเขียนสื่อสารแบบต่าง ๆ มารยาทในการเขียน การคัดลายมือ การเขียนย่อความ การเขียนสรุปความ การเขียนเรียงความ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง แผนภาพความคิด การเขียนรายงาน การเขียนบรรยายและพรรณนา การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนข้อตกลงร่วมกันในโรงเรียน ข้อตกลงในการใช้สถานที่สาธารณะ ชุมชนและท้องถิ่น การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ การเขียนเรื่องจากจินตนาการและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

หลักการฟัง การพูดและการดู มารยาทในการฟัง การพูดและการดู การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ฟังและดูการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดู การพูดรายงาน การพูดโน้มน้าวในสถานการณ์ต่าง ๆ การพูดสรุปความ พูดแสดงความคิดเห็น การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า การพูดประเมินความน่าเชื่อถือ

ชนิดของคำและหน้าที่ของคำ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำเชื่อมคำอุทาน คำราชาศัพท์ ภาษาในท้องถิ่น ระดับของภาษา คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ คำที่มีความหมายโดยนัย คำ กลุ่มคำ/วลี และประโยค ประโยคสามัญ ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน กลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 บทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง นิทานในท้องถิ่น เรื่องสั้น เพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย บทร้อยกรองที่มีคุณค่า บทอาขยาน วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน ประวัติกรุงธนบุรีศรีมหาสมุทรใช้ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน กระบวนการฟัง ดูและพูด กระบวนการอ่าน กระบวนการคิด การเขียน กระบวนการกลุ่ม การลำดับเหตุการณ์ การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมุติ การวิเคราะห์ความรู้ การสังเคราะห์ความรู้ การวางแผน การสรุปความรู้ การอภิปราย

เห็นคุณค่าของภาษาไทย มีมารยาทในการอ่าน การเขียน มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ เห็นคุณค่าความงามของวรรณคดี วรรณกรรม นำข้อคิดคติธรรมจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่านและอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

รหัสมาตรฐาน

ท 1.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6, ป.6/7, ป.6/8, ป.6/9

ท 2.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6, ป.6/7, ป.6/8, ป.6/9

ท 3.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5

ท 4.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6

ท 5.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4

รวมทั้งหมด 34 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างภูมิรู้และกระบวนการพิจารณาเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ สร้างสรรค์เรื่องราวต่อสิ่งที่จะเกี่ยวข้องกับดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. บอกที่มาเรื่องคำ ประโยค และตอนที่เป็นโวหาร 3. พิจารณาเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับบทที่อ่าน 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่พิจารณา 5. อธิบายเพื่อนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้เรื่องราวอันล้วนมาจากความเป็นไปของการปฏิบัติตนในโลก 6. อ่านงานเขียนที่อธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ ให้ปฏิบัติตาม 7. อธิบายความหมายของข้อมูลด้วยต้องพิจารณาแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ 8. พิจารณาหนังสือตามเรื่องที่สนใจพร้อมอธิบายประโยชน์ที่ได้รับ 9. มีคุณลักษณะที่ดีจากการพิจารณาบท
สาระที่ 2 การเขียน บรรทัดฐาน ท 2.1 มีขั้นตอนในการบรรยายผ่านตัวอักษร พิจารณาแบบติดต่อ เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านั้น เขียนรูปเล่มนำเสนอเพื่อเป็นการออกสู่สาธารณะให้มีความเหมาะสม	1. คัดไทยด้วยลายเส้นที่เป็นรูปแบบตัวราชการและตัวอาลักษณ์ 2. เขียนนำเสนอให้เป็นรูปแบบที่น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย 3. เขียนผังลำดับความสัมพันธ์ของนิทานตลอดจนเพื่อศักยภาพงานเขียน 4. เขียนอธิบายเรื่องราว 5. เขียนย่อประเด็นที่พบเจอ 6. เขียนข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง 7. บันทึกรายการข้อความที่ใช้ได้จริง 8. เขียนเรื่องจากความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความเพ้อฝันแต่น่าสนใจ 9. มีคุณลักษณะที่ดีในงานเขียน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้แนวทางตลอดจนเรื่องราวทางอารมณ์ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์	1. พูดแสดงข้อมูล สิ่งที่น่าเชื่อถือ เจตนารมณ์จากการพบเห็น 2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู 3. แยกแยะว่ามีสิ่งที่น่าเชื่อถือด้วยการพบและเห็นสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล 4. พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา 5. พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ 6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เรียนรู้ความเป็นไปทางภาษาไทยและหลักภาษา เรื่องที่พัฒนาทางภาษาตลอดจนอิทธิพลของภาษาวิถีทางจากภาษา เพื่อธำรงรากภาษาไว้ให้ยืนยงในสังคมไทย	1. วิเคราะห์ประเภทและคุณสมบัติของคำในประโยค 2. สร้างคำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3. รวบรวมพร้อมบอกที่มาของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในประเทศไทย 4. ระบุความเป็นไปของประโยค 5. ประพันธ์คำประพันธ์ 6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1เข้าใจพร้อมบอกที่มาในการนำเสนอ-คิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1. แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน 2. เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นของตนและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

เวลาทั้งหมด 160 ชั่วโมง **จำนวน 4 หน่วยกิต**

ตารางที่ 3 หน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	**ชนิดของคำ** หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คำนาม...ใช้เรียกตามชื่อ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำแทนชื่อ...นี้คือสรรพนาม หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำกริยา...สื่ออาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ขยายคำ...ควรจำคำวิเศษณ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุพบท...จดจำ นำหน้าคำหรือข้อความ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 คำสันธาน...สะพานเชื่อมคำและประโยค หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 คำอุทาน...สื่อสารอารมณ์	26
2	**วัฒนธรรมทางภาษา** หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ระดับภาษา ราชาศัพท์ ภาษาถิ่น	7
3	**คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย** หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 คำภาษาไทยที่นำมาใช้จากภาษาต่างประเทศ	8
4	**กลุ่มคำและประโยค** หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สังเกตอย่างไร...ประโยคชนิดใดหรือกลุ่มคำ	4
5	**บทร้อยกรอง : กลอนสุภาพ** หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 กลอนสุภาพ...ซาบซึ้งใจ	3
6	**สำนวน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สำนวนไทย...สอนใจให้คิด	3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
7	**<u>การอ่าน</u>** หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 อ่านได้คล่อง...ต้องรู้วิธี เรื่องที่ 1 การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว เรื่องที่ 2 การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความและการอ่านเร็ว เรื่องที่ 4 การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ เรื่องที่ 5 การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ เรื่องที่ 6 การอ่านหนังสือตามความสนใจ เรื่องที่ 7 มารยาทในการอ่าน	13
8	**<u>การเขียน</u>** หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 เขียนชำนาญ...งานสร้างสรรค์ เรื่องที่ 1 การคัดลายมือ เรื่องที่ 2 การเขียนสื่อสาร เรื่องที่ 3 การเขียนแผนภาพโครงเรื่องแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน เรื่องที่ 4 การเขียนเรียงความ เรื่องที่ 5 การเขียนย่อความ เรื่องที่ 6 การเขียนจดหมายส่วนตัว เรื่องที่ 7 การกรอกแบบรายการ เรื่องที่ 8 การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เรื่องที่ 9 มารยาทในการเขียน	20

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
9	**<u>การฟัง การดูและการพูด</u>** หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 ฟัง ดู รู้สนทนา...ภาษาสื่อสาร เรื่องที่ 1 การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู เรื่องที่ 2 การตั้งคำถาม ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา เรื่องที่ 4 การพูดรายงาน เรื่องที่ 5 การพูดโน้มน้าว เรื่องที่ 6 มารยาทในการฟัง การดู และการพูด	12
10	**<u>วรรณคดีและวรรณกรรม</u>** หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 นิทานทองอิน ตอนนากพระโขนงที่สอง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สุภาษิตสอนหญิง หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำกลอนสุภาษิต...ให้ข้อคิดสอนใจ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นิทานพื้นบ้านและเพลงพื้นบ้าน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บทอาขยาน	26
11	**<u>ทดสอบ</u>** - เขียนตามคำบอก - การอ่าน - คัดลายมือ	24
12	**<u>ทบทวนตัวชี้วัดเตรียมความพร้อมสำหรับสอบ ONET</u>**	7
13	**<u>วัดและประเมินผล</u>**	8
รวม		**160**

จากหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยข้างต้น ผู้วิจัยได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การอ่าน ในเรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความและการอ่านเร็ว ซึ่งตรงกับมาตรฐานตัวชี้วัด ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และ ท 1.1 ป.6/5 อธิบาย

การนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. การอ่านจับใจความ

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าชาติใดก็ตาม หากประชากรของชาติมีความสามารถด้านการอ่าน การพัฒนาชาตินั้นก็ย่อมเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้บุคลากรของชาติผู้ใฝ่ในการแสวงหาความรู้จากการอ่าน มีทักษะในการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความเป็นกลวิธีการอ่านวิธีหนึ่งที่ผู้เริ่มอ่านควรได้รับการฝึกฝน

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความหมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อความ ความรู้และความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้ เพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง หลังจากอ่านจบแต่ละครั้งแล้วสามารถรับรู้และทำความเข้าใจได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน (โสภณ สาทรสัมฤทธิผล, 2558: 48) ทั้งยังเป็นการอ่านที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงตามเจตนาของผู้เขียน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานด้านภาษา เช่น การใช้ถ้อยคำ สำนวน การใช้ประโยค และการสร้างย่อหน้า (คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ, 2551 : 186) โดยการอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เนื้อหา ความรู้ ข้อมูล ความคิดและทรรศนะของผู้เขียน เป็นต้น ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านจับใจความได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประสบการณ์ในการอ่าน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ความสามารถทางภาษา และความพร้อมของผู้อ่าน เป็นต้น การอ่านจับใจความมี 2 ลักษณะ คือ 1) การอ่านจับใจความโดยรวม เป็นการสังเกตส่วนประกอบของหนังสือด้วยการอ่านหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยอย่างรวดเร็วและพยายามจัดเนื้อหาของหัวข้อเหล่านี้ให้เป็นลำดับเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์หรือความเชื่อมโยงกันของหัวข้อที่อ่าน การอ่านจับใจความโดยรวมมีข้อควรปฏิบัติคือ สังเกตส่วนประกอบของเรื่อง เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ต่อมาจึงสังเกตหัวข้อใหญ่ซึ่งเป็นประเด็นหลักของเรื่องและหัวข้อย่อยซึ่งเป็นประเด็นรองของเรื่อง เมื่ออ่านจบผู้อ่านควรตอบคำถามให้ได้ว่าผู้เขียนเขียนเกี่ยวกับอะไร และเน้นเรื่องใดเป็นพิเศษ และในบางครั้งเนื้อหาอาจวกวน ผู้อ่านจึงต้องจัดลำดับเนื้อหาโดยอาจเรียงตามลำดับความสำคัญของเรื่อง หรือลำดับตามเหตุการณ์ เพื่อช่วยให้สามารถสรุปประเด็นความสำคัญได้ชัดเจนขึ้น 2) การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อจากแนวทางแรก ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียด ควรอ่านเก็บเนื้อเรื่อง ข้อมูลสำคัญ ทรรศนะและจุดมุ่งหมายของเรื่อง (กิตติชัย พินโน และอมรชัย คหกิจโกศล, 2558 : 182) การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานสำคัญในการที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่อง และบอกถึงสาระหลักของเรื่องที่ครอบคลุมเนื้อหาในย่อหน้าหรือใน

เรื่องนั้นทั้งหมดเรียกว่าใจความหลัก และส่วนอื่น ๆ เป็นเพียงข้อความประกอบของสาระหลักเรียกว่าใจความรอง ซึ่งการอ่านโดยแยกข้อความที่สำคัญที่สุดออกมาคือการอ่านจับใจความสำคัญ (สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข และคณะ, 2555: 72)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่เกิดความเข้าใจในการจดจำเนื้อความ แล้วสามารถเก็บสาระสำคัญของเรื่อง ทั้งเนื้อหา ความรู้ ข้อมูล ทรรศนะของผู้เขียน และจับใจความได้อย่างครบถ้วน

2.2 หลักการอ่านจับใจความ

โสภณ สาทรสัมฤทธิผล (2558: 56) กล่าวว่า หลักการอ่านจับใจความโดยทั่วไป มีขั้นตอนดังนี้ 1) อ่านเรื่องคร่าว ๆ อาจเริ่มพิจารณาชื่อเรื่องประกอบด้วย เพราะชื่อเรื่องมักมีส่วนช่วยบอกขอบเขตหรือประเด็นของเรื่องได้ แล้วจึงอ่านเก็บข้อมูลเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แต่ละหัวข้อหรือย่อหน้าสัมพันธ์กันอย่างไร 2) อ่านเก็บรายละเอียด พิจารณาจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า อาจใช้เครื่องหมายกำกับ หรือเน้นข้อความด้วยปากกาเน้นข้อความ หรือบันทึกตามความถนัด 3) เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วแยกแยะข้อความ หรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ เช่น รายละเอียด ตัวอย่างประกอบ ตัวเลข สถิติ หรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน 4) เมื่ออ่านจบแล้วสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใดเป็นหลักจุดประสงค์ใดเป็นรอง สาระสำคัญของเรื่องคือตอนใด รวมทั้งบอกแหล่งที่มาของเรื่องได้ 5) จดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ต่อไป

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ (2547 : 60) กล่าวว่า การอ่านจับใจความของย่อหน้ามีขั้นตอนในการปฏิบัติได้แก่ 1) อ่านเรื่องที่จะจับใจความทั้งหมดให้จบอย่างคราวๆ ถ้าเป็นเรื่องที่ยาวมีหลายย่อหน้าก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเพื่อให้เข้าใจว่ามีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร เป็นการหาความคิดสำคัญของเรื่อง ถ้ามีชื่อเรื่องปรากฏอยู่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญของเรื่องได้เร็วขึ้น 2) หาใจความของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องอ่านเรื่องทั้งหมดอีกครั้ง อ่านทีละย่อหน้าอย่างพินิจพิเคราะห์ เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้ โดยปกติย่อหน้าจะประกอบด้วยใจความ 2 ส่วนคือ ใจความสำคัญ เป็นความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ และใจความรองหรือพลความ เป็นเนื้อความอื่น ๆ ที่มาสนับสนุนใจความสำคัญ 3) ประมวลใจความ เมื่อได้ใจความสำคัญและใจความรองที่เป็นความคิดย่อยให้นำมาประมวลเข้าด้วยกัน

นอกจากนี้ คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2542 : 54) ยังได้กล่าวถึงการจับใจความจากเรื่องที่อ่าน ทั้งเรื่องที่มีย่อหน้าเดียวหรือหลายย่อหน้า ว่ามีแนวทางการจับใจความสำคัญที่ปฏิบัติได้อย่างง่าย ๆ ดังนี้ 1) อ่านเรื่องที่ต้องการจับใจความสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือช่วยบ่งชี้ให้เห็นถึงจุดสนใจและจุดสำคัญของเรื่อง แล้วอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นเนื้อหาส่วนรวม แล้วตอบคำถามให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่อง

อะไร ใครทำอะไร ที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไมจึงทำ และได้ผลอย่างไร โดยสังเกตลำดับและความสัมพันธ์ของเนื้อหาซึ่งทำให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมาย 2) พิจารณาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยใช้ความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนย่อหน้าแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว ซึ่งครอบคลุมเนื้อความในย่อหน้านั้นทั้งหมด โดยสามารถสังเกตคำสำคัญ ที่มักปรากฏให้เห็นหลายครั้งในย่อหน้านั้น ๆ 3) นำใจความสำคัญของเรื่องที่จับใจความมาได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องสละสลวย โดยรักษาเนื้อความเดิมไว้ และตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกันออก เรียบเรียงใจความสำคัญเป็นย่อหน้าที่สอดคล้องเหมาะสมกับประเด็นของเรื่องและใช้คำสันธานเชื่อมแต่ละประโยคให้สัมพันธ์กัน รวมถึงใช้ภาษาเขียนที่เข้าใจง่ายสื่อความหมายได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาไทย 4) เมื่อเรียบเรียงเสร็จแล้วควรทบทวน ว่าใจความสำคัญที่เรียบเรียงใหม่มีเนื้อความที่ต่อเนื่องกันและมีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากข้อความข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการอ่านจับใจความ มีขั้นตอนคือ 1) อ่านเรื่องคร่าว ๆ ทั้งหมด เพื่อให้ทราบว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร 2) อ่านหาใจความสำคัญของเรื่องอย่างตั้งใจ พินิจพิเคราะห์ เพื่อได้มาซึ่งใจความสำคัญเพียงใจความเดียว 3) เรียบเรียงภาษาให้มีความเหมาะสมและชัดเจน

2.3 หลักการสอนอ่านจับใจความ

Mark (2010 : 53) กล่าวว่าในการสอนอ่านจับใจความ สามารถแบ่งออกได้เป็น ก่อนอ่าน (Before Reading) ระหว่างอ่าน (During Reading) และหลังอ่าน (After Reading) โดยก่อนอ่าน ครูเป็นผู้แนะนำส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านก่อนที่ผู้เรียนจะอ่านข้อความ พร้อมทั้งบอกผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อของเนื้อเรื่อง และถามผู้เรียนว่ารู้อะไรเกี่ยวกับชื่อเรื่องหรือหัวข้อ โดยครูตั้งคำถาม เช่น ผู้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับหัวข้อนี้ รูปภาพในบทอ่านบอกอะไรเกี่ยวกับเรื่อง สิ่งใดที่ช่วยเตือนความจำให้ผู้เรียน คำและรูปภาพช่วยเตือนผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องหรือหัวข้อของบทอ่านหรือไม่อย่างไร คำศัพท์ใดที่ผู้เรียนรู้จักและคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย และให้ผู้เรียนเล่าหรือบอกเรื่องราวที่เกี่ยวกับชื่อเรื่องหรือหัวข้อสั้นๆ เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทความและทำให้มีความสนใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น แล้วจึงให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลดังกล่าวลงใน ผังกราฟิก ทบทวนความรู้เดิม (Prior Knowledge Map) โดยบันทึกในรูปแบบของกล่องข้อความล้อมรอบหัวข้อเรื่องเป็นวงกลมระหว่างอ่านข้อความ ให้ผู้เรียนอ่านข้อความรายบุคคล หรือจับคู่ผู้เรียนและให้อ่านออกเสียงและตั้งคำถามกระตุ้นเกี่ยวกับข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อเรื่องหรือหัวข้อของเนื้อเรื่องในขณะที่กำลังอ่านข้อความ หลังอ่านสามารถดำเนินการสรุปเนื้อเรื่องจากบทอ่าน พูดคุยกับผู้เรียนเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อและเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งนี้การอ่านบทความสามารถอ่านออกเสียงได้ทั้งจากครู หรือ

ผู้เรียนรายบุคคล หรือให้ผู้เรียนอ่านเป็นคู่ ทั้งครูและผู้เรียนสามารถช่วยกันเลือกบทความที่จะอ่านได้ นอกจากนี้ครูสามารถใช้ผังกราฟิกเป็นรูปแบบและแนวทางในการในการจัดกิจกรรมการอ่านได้ทั้งก่อนการอ่านระหว่างอ่านและหลังการอ่าน กิจกรรมดังกล่าวสามารถใช้ในบทเรียนหรือบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้

จากข้อความข้างต้น สรุปหลักในการสอนอ่านใจความได้โดยแบ่งออกเป็นระยะก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน ซึ่งครูจะมีบทบาทในทุกระยะ โดยก่อนอ่านครูต้องแนะนำและบอกแนวทางในการอ่านจับใจความแก่ผู้เรียน ส่วนระหว่างอ่าน ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นข้อมูลเพิ่มเติมและค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้เพิ่มเติมและหลังอ่าน ครูพูดคุยและร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

2.4 ความสามารถในการอ่านจับใจความ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร (2556: 50) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ เป็นการอ่านในขั้นต้น แล้วจับประเด็นสำคัญ และถ่ายทอดต่อได้ จากกปฏิบัติกลวิธีการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ก่อเป็นการรับรู้ความของการอ่าน

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548: 10) ได้จัดระดับความสามารถในการอ่านจับใจความมี 4 ระดับ ได้แก่ 1) การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) เป็นการอ่านขั้นพื้นฐานที่เรียกว่า การอ่านตามบรรทัด(Reading in the lines) โดยผู้อ่านใช้เพียงระดับความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนได้เขียนออกมาโดยตรง จำและแปลความจากสิ่งที่อ่านโดยใช้คำถาม การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ สำนวน และความคิดของผู้เขียนตามตัวอักษรที่ปรากฏ 2) การอ่านตีความ (Interpretive Reading) เป็นการอ่านที่เรียกว่า อ่านระหว่างบรรทัด (reading between the lines) หมายถึง การที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในการอ่านเนื้อหาสาระ แล้วหาความหมายโดยนัยที่ซ่อนอยู่ในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง รวมถึงการเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อความในบทอ่านเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล และสามารถตีความและลงความคิดเห็นหรือสรุปอ้างอิงได้ 3) การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่เรียกว่า การอ่านเหนือบรรทัด (reading beyond the line) หมายถึงการที่ผู้อ่านอ่านด้วยการพิจารณา ตัดสินประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และจำแนกข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น 4) การนำไปใช้ (The Application Level) เป็นการอ่านระหว่างบรรทัดและระดับเหนือบรรทัด หมายถึง การที่ผู้อ่านใช้ความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่านไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของตนและนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายกันได้

นอกจากนี้ Miller (1990) ได้แบ่งระดับศักยภาพทางการอ่านจับใจความเป็น 4 ระดับเช่นกัน ได้แก่ 1) ความเข้าใจระดับตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (literal or Factual comprehension) มีทักษะ

ย่อยคือ ระบุความคิดรวบยอดอย่างเป็นขั้นตอนในเหตุการณ์และลงมือทำจากคำแนะนำ 2) ความเข้าใจระดับเข้าใจเนื้อหาหรือสรุปลงความคิดเห็น(Interpretation or inferential comprehension) มีทักษะย่อยคือ ตอบคำถามจากการตีความ หรือสรุปความ เข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลและเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน 3) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) มีทักษะย่อย คือ ประเมินค่าและจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ 4) การอ่านอย่างสร้างสรรค์ (Creative reading) มีทักษะย่อย คือ นำความรู้ที่อ่านมาใช้ประโยชน์ และนำมาเขียนได้อย่างสร้างสรรค์

Yussof (2012 : 152) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่องค์ความรู้ ความเข้าใจ และอารมณ์ล้วนเป็นกลยุทธ์การอ่านที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน จนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน ทั้งนี้ระดับของความสามารถในการอ่านจับใจความมี 3 ระดับ คือ 1) ขั้นอ่านตามตัวอักษร (Literal) ผู้อ่านบอกได้ว่า ผู้เขียนกล่าวถึงอะไร มีเนื้อหาว่าอย่างไร 2) ขั้นตีความ (Interpretive) ผู้อ่านเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อความ เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม 3) ขั้นประยุกต์ (Applied) สรุปข้อมูลจากการอ่านเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมแล้วสังเคราะห์เกิดเป็นความคิดใหม่จากเรื่องที่อ่าน (Herber, 1989 อ้างถึงในจีเรียง บุญสม, 2543)

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ แบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ 1) อ่านตามตัวอักษร เพื่อเข้าใจเนื้อหา 2) อ่านตีความ เพื่อค้นหาสาระสำคัญและเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน 3) การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ เพื่อประเมินค่า จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น 4) การอ่านอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น หากผู้เรียนสามารถค้นหาสาระสำคัญ และเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนจากบทอ่านได้จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความได้

2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท เมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จแล้ว ควรมีการประเมินผลเพื่อเป็นการตัดสินความสามารถของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใดบ้าง การสอนอ่านจับใจความก็เช่นเดียวกัน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการวัดและประเมินผล ดังที่สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 148-150) ได้เสนอแนวทางประเมินผลการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความไว้ 2 วิธี คือ

1. ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบซึ่งผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้นักการศึกษามีความเห็นว่าผู้อ่านพลาดเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 แล้ว หากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

2. ใช้การประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านจับใจความของตนแล้ว รวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมติให้แบบประเมินมีทั้งหมด 20 ข้อ

ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

72 - 80 = 4 ดี
52 - 71 = 3 ค่อนข้างดี
32 - 51 = 2 พอใช้
0 - 31 = 1 ปรับปรุง

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และระดับ 3 แสดงว่า มีความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลอยู่ในระดับ 2 หรือระดับ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความนั้น ทำได้หลายวิธี จะใช้วิธีประเมินแบบใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย เป็นสำคัญแต่ที่นิยมใช้มี 2 วิธี (ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2547 : 32) คือ

1. แบบสอบมาตรฐาน (Standardized Test) โดยนำไปให้ทำเพื่อเปรียบเทียบศักยภาพในการอ่านกับแบบธรรมดา (Norms) ชุดดังกล่าวมีรายละเอียดข้อมูลเป็นตอน ๆ แบบข้อความไม่ยาว เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วพิจารณาตอบ จากข้อที่ง่ายไปถึงยากที่สุด ใช้เวลาอย่างจำกัด จะได้คะแนนตามศักยภาพและความถูกต้องในการอ่านแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ เป็น Raw Score , Percentile หรือ Grade Equivalent

2. แบบสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Test) รายละเอียดของชนิดแบบนี้ใกล้เคียงกันก่อนหน้านี้ กล่าวคือ มีมีรายละเอียดเป็นตอน ๆ แบบข้อความไม่ยาว สามารถพิจารณาและเลือกคำตอบ ถึงกระนั้นจะไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำเร็จจากการเรียนนั้นอยู่ระหว่าง ร้อยละ 80-90

สรุปได้ว่า การประเมินผลการอ่านจับใจความมี 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 การใช้แบบทดสอบทั้งแบบทดสอบมาตรฐาน และแบบทดสอบอิงเกณฑ์ วิธีที่ 2 คือ ใช้การประเมินค่า ซึ่งครูต้องเลือกใช้วิธีการประเมินโดยให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน

3. ทฤษฎีพหุปัญญา

3.1 ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา

ความฉลาดของมนุษย์นั้นมีหลากหลายด้าน และทุกคนก็ล้วนมีความฉลาดด้วยกันทั้งสิ้น แต่ความฉลาดซึ่งมีหลากหลายด้านนั้น บางคนอาจมีความฉลาดที่ไม่เหมือนกัน และไม่เท่ากัน หลายคนอาจฉลาดในด้านใดด้านหนึ่ง ในขณะที่บางคนอาจมีความฉลาดในหลาย ๆ ด้าน ครู พ่อแม่และ

ผู้ปกครองต้องตระหนักและมองเห็นคุณค่าของความแตกต่างเพื่อการค้นหาให้พบว่าเด็กมีลักษณะการเรียนรู้หรือความสามารถที่จะเรียนรู้ในทางใด เพื่อจะได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพและใช้ความสามารถได้สูงสุด

Gardner (1983: 60-61,อ้างถึงใน มัลลิกา พงศ์ปริตร, 2544 : 2) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ จะต้องประกอบด้วยทักษะในการแก้ปัญหา ซึ่งจะผลักดันให้บุคคลคิดแก้ปัญหาหรือความยากลำบากขนานแท้ที่ต้องเผชิญได้และในกรณีที่เหมาะสม จะสามารถสร้างผลผลิตหรือผลงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะต้องมีศักยภาพในการสร้างปัญหาเพื่อเป็นการปูพื้นฐานของการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ในรูปแบบสิ่งของ ซึ่งอาจได้รับการตีค่าแตกต่างกันไปอย่างสุดขั้วและชัดเจนในแต่ละวัฒนธรรม ในสภาพแวดล้อมบางประเภท การสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่หรือการเสนอปัญหาใหม่ ๆ ก็อาจมีความสำคัญค่อนข้างน้อย

พีระ รัตนวิจิตร และคณะ (2544: 2) กล่าวว่า “พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพ หรือความสามารถของมนุษย์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือการออกแบบงานและหรือผลงานชนิดต่าง ๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติ”

กรมวิชาการ (2545: 6) กล่าวว่า “พหุปัญญา คือ ความรู้ ความสามารถและปัญญาที่หลากหลาย”

กล่าวโดยสรุป พหุปัญญา หมายถึง ความเก่ง ความฉลาด ความสามารถของมนุษย์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน โดยที่ครู ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญและมองเห็นความแตกต่างเหล่านั้น เพื่อให้เด็กสามารถค้นพบศักยภาพของตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนอย่างสมบูรณ์และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 ประเภทของพหุปัญญา

Gardner (1983: 43) เขียนไว้ในหนังสือ Frames of Mind ซึ่งตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2526 ว่าปัญญาของมนุษย์หรือความเก่งของมนุษย์มีอยู่ 7 ด้าน ในปี พ.ศ. 2538 ได้เพิ่มเป็น 8 ด้าน (อ้างถึงในโกวิท ประวาลพฤกษ์ 2545 : 134) เรียกว่า ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences : M.I.) (เยาวพา เดชะคุปต์, 2545.อารี สัณหฉวี, 2543: 2–4; มลิวัลย์ ลับไพรี, 2549: 11–12; นรรัชต์ ฝันเชียร, 2551: 1-4;แพง ชินพงศ์, 2552; สุพาพร เทพยสุวรรณ,2552 : บทนำ)

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือ ความสามารถสูงทางด้านภาษา มีความสามารถในการอ่าน การเขียน และการสื่อสารกับผู้อื่น เช่น นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือด้านการคิดจดบันทึก เช่น นักประพันธ์ คอลัมนิสต์ โดยครอบคลุมทั้งความสามารถในการดำเนินการเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาเสียง ที่มาและข้อมูลที่เกี่ยวกับภาษา เช่น ความสามารถใช้ภาษาในการเจรจา การสื่อสารเป็นต้น

2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence) คือความสามารถสูงในการใช้ตัวเลขความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข มองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุผล เช่น อาชีพที่เกี่ยวกับตัวเลข การคำนวณ ตลอดจนงานต่าง ๆ ที่มีลักษณะของการเรียบเรียงข้อมูลที่เป็นระบบระเบียบ

และที่สำคัญ ยังหมายถึงความรวดเร็วในการพิจารณา รูปแบบที่ล้วนเป็นต้นกำเนิดแห่งแนวคิดทางคณิตศาสตร์ อย่างมีเหตุมีผลระหว่างกันและกัน (cause-effect) ต่อมาคือความคาดคะเน (if-then) ขั้นตอนของกระบวนการรูปแบบการขมวดเป็นกลุ่มก้แนเดียวกัน ได้แก่ ความรวบยอดเป็นกลุ่มก้อนการแยกองค์ประกอบ การกะเกณฑ์คาดเดา ระบุเทียบบัญญัติไตรยางค์ การทำโจทย์ตัวเลข

3. ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) คือ ศักยภาพจากสิ่งที่เข้าใจขอบเขตความคิดเกี่ยวกับตำแหน่ง รวดเร็วต่อสี สาย ลักษณะ ปริมาณ ความสัมผัสได้ และแสดงให้รู้ในเรื่องอันมองได้ ได้แก่ โจรสลัด นักเดินทาง อีกยังพัฒนาขั้นตอน รูปแบบได้ยอดเยี่ยม เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักการวางแผน นักจัดระบบ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ ภูมิประเทศ และความเกี่ยวข้องของสิ่งเหล่านั้นทั้งยังรวมการมองเห็น พร้อมกับแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็น และความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) คือความสามารถของร่างกายของบุคคลในการแสดงความรู้สึก ความสามารถต่อการใช้มือ ทักษะทางกาย และความรวดเร็วของประสาทสัมผัส ได้แก่ ศิลปิน ดารา ผู้จัดการแสดงนาฏศิลป์ และความสามารถในการใช้มือสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ประติมากร ช่างปูน ช่างไม้ ปัญญาด้านนี้รวมถึงทักษะทางกาย เช่นความฉับพลัน ความทนทาน ความรวดเร็ว ความอ่อนตัว ความละเอียดละออ และความทันต่ออารมณ์สิ่งที่รับรู้

5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถทางด้านดนตรี มีสุนทรียะในการฟัง ขับร้อง และเล่นดนตรี ความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี ได้แก่นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี ปัญญานี้รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

6. ปัญญาด้านเข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) คือความสามารถในการรับทราบและสัมผัสถึงความเป็นไปแห่งห้วงอารมณ์ด้วยความต้องการของผู้อื่น สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ศักยภาพต่อการรับรู้ห้วงสัมผัสแนวความคิดและเป้าประสงค์ของบุคคลอื่น นอกจากนี้ยังหมายตลอดจนความว่องไวจากเห็นใบหน้า น้ำเสียง ลักษณะ พร้อมมีศักยภาพระดับยิ่งกว่าในการรับรู้รายละเอียดนั้น ๆ ระหว่างความเกี่ยวข้องระหว่าง

กันของคน ตลอดจนศักยภาพต่อรับรู้ตอบโต้ได้อย่างครบถ้วนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ความสามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม

7. ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง หรือ การรู้จักตัวเรา (Intrapersonal Intelligence) คือความสามารถในการรู้จักคน อีกทั้งยังทำให้ลงมือทำไปด้วยด้วยตัวตน ประกอบเป็นศักยภาพในการเตรียมพร้อมตนเองและรับรู้ตนเอง รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง ได้แก่ การรู้จักตนเองตามความสามารถเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีศักยภาพรับทราบความรู้สึกนึกคิด สิ่งที่ย่อมต้องการของตัวเอง

8. ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) คือ การรู้จักความเป็นไปของสรรพสิ่งและเรื่องราวที่อยู่ตามสถานการณ์จริง เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม รู้จักธรรมชาติของพืชและสัตว์ รู้ถึงศักยภาพที่ตัวเองที่จะทำให้สรรพสิ่งคงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน เข้าใจถึงพัฒนาการของคน และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เริ่มจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ ความทราบได้ต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือตั้งอยู่ของสรรพสิ่ง ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

สรุปได้ว่า พหุปัญญาได้จำแนกความสามารถของคนไว้ 8 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านดนตรี ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านธรรมชาติ ซึ่งงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาการอ่านจับใจความให้สูงขึ้น

3.3 ลักษณะของพหุปัญญา

ลักษณะสำคัญของพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ของ Gardner เยาวพา เดชะคุปต์ (2545: 13) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. มีลักษณะเฉพาะด้าน

2. ทุกคนมี 8 ด้าน มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป โดยที่สามารถแบ่งออกได้เป็นยิ่งกว่าน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

3. บุคคลจะต้องทำแต่ละด้านให้สูงขึ้นจนกว่าจะลงมือทำได้ถ้ามีการให้กำลังใจฝึกฝนปฏิบัติ มีสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างพอเหมาะ อาทิ การดูแลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง การได้ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ ก็ล้วนเพิ่มเติมศักยภาพของความฉลาดแต่ละด้านได้

4. ความฉลาดทุกด้าน ผนวกเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัว ซึ่งสามารถจัดสรรแต่ละด้านโดยเป็นการบอกรายละเอียดของความฉลาดด้านต่าง ๆ เหล่านั้น โดยทั่วไปแล้วความฉลาดทุกด้านจะ

ทำงานรวมกัน เช่น การปรุงเมนูในการรับประทาน สมควรที่จะสามารถอ่านขั้นตอนการทำ (ภาษา) บอกจำนวนและปริมาณของเครื่องปรุง (คณิตศาสตร์) เมื่อทำเสร็จ ก็ให้คนในครอบครัวได้มีความสุข (ความเข้าใจระหว่างบุคคล) และทำให้ตนเองมีความภูมิใจ (การเข้าใจรู้จักตนเอง) เป็นต้น การกล่าวถึงปัญญาแต่ละด้านเป็นเพียงการนำลักษณะพิเศษเฉพาะออกมาศึกษาเพื่อให้มีความเหมาะสม

5. แต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายทาง เช่น บางคนไม่มีความสามารถด้านการอ่านก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีความสามารถทางด้านภาษา เพราะเขาอาจจะเป็นคนที่เล่านิทาน และเล่าเรื่องเก่ง ใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว หรือคนที่ไม่มีความสามารถทางกีฬา ก็อาจจะใช้ร่างกายได้ดีในการถักทอผ้า หรือเล่นหมากรุกเก่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้แต่ในปัญญาด้านใดด้านหนึ่ง ก็จะมีการแสดงออกถึงความสามารถหลากหลาย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ลักษณะของพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
1) ด้านภาษา (Linguistic Intelligence)	1. รับทราบคำชี้แจง ข้อกำหนดต่าง ๆ 2. มีทักษะการอ่าน การเขียน 3. บรรยายได้อย่างละเอียด 4. สามารถเรียนรู้และมีการถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นได้อย่างครบถ้วน 5. มีความสุข 6. เป็นพหูสูต	1. นักประพันธ์ 2. ผู้ประกาศ 3. นักจัดรายการ 4. ผู้เขียนบท
2.) ด้านตรรกะคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Intelligence)	1. มักท่องจำข้อมูลที่มีความเฉพาะหรือแบบแผนให้เป็นนามธรรมได้ 2. มีเหตุผล 3. ประสานงานและเกี่ยวโยงสิ่งต่าง ๆ ได้ 4. มักลองผิดลองถูก แก้ไขปัญหา ทดลองซ้ำ ๆ เพื่อหาคำตอบ 5. ชอบตัวเลขและแนวทางที่เป็นระบบ ระเบียบ วางแผนได้ดี 6. ชอบการเรียนรู้	1.นักคำนวณ 2. นักดาราศาสตร์ 3. นักวางแผน 4. นักจัดการ
3.) ด้านดนตรี (Musical Intelligence)	1. ชอบเสียงเพลง การบรรเลงเพลงต่าง ๆ 2. วิเคราะห์องค์ประกอบตัวโน๊ต ระดับเสียงสูงต่ำได้ 3. รู้จักความคิดสร้างสรรค์ 4. เข้าใจรูปแบบทางการดนตรี 5. รวดเร็วในการฟัง 6. ประดิษฐ์ท่าทาง ท่ารำ และแต่งเพลงได้	1. นักดนตรี 2. นักแต่งเพลง 3. วาทยกร
4.) ด้านความถนัดทางกาย (Bodily Kinesthetic Intelligence)	1. มักบริหารร่างกายให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ 2. เข้าใจอวัยวะต่าง ๆ ของตนเอง 3. มักไม่อยู่นิ่ง รักการเคลื่อนที่ จับหรือใช้การแตะต้อง 4. สามารถใช้ร่างกายเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ 5. คิดแสดงจินตลีลาประกอบได้	1. นักสำรวจ 2. แพทย์เฉพาะทาง 3. นักคิดค้น 4. นักกีฬา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
4.) ด้านความถนัดทางกาย (Bodily Kinesthetic Intelligence) (ต่อ)	6. มักไม่หยุดนิ่งต่อการเคลื่อนไหว 7. ศึกษาได้ดีเยี่ยมจากการเคลื่อนที่ เคลื่อนไหว หรือการออกกำลังทั้งกำลังกาย และอื่น ๆ	1. นักสำรวจ 2. แพทย์เฉพาะทาง 3. นักคิดค้น 4. นักกีฬา
5.) ด้านมิติ (Spatial Intelligence)	1. สามารถมองเห็นแง่มุมต่าง ๆ ได้ 2. เห็นความสัมพันธ์ของพื้นที่ 3. สามารถแสดงออกด้วยภาพ 4. สามารถมองเห็นรูปลักษณ์ของสิ่งต่าง ๆ 5. สามารถหาทิศทางในที่ว่างได้ 6. สามารถจัดรูปฟอร์มต่าง ๆ ในสมองได้ 7. มีจินตนาการดีมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอ่านแผนที่แผนภูมิได้	1. นักเดินเรือ 2. นักบิน 3. ประติมากร 4. ศิลปิน 5. นักวาดภาพ 6. สถาปนิก
6.) ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Inteligence)	1. เข้าใจผู้อื่น นำผู้อื่น จัดกลุ่มสื่อสาร ระงับข้อพิพาทได้ 2. ทำงานเป็นกลุ่มได้ 3. แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ 4. สามารถสื่อความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูดได้ 5. ชอบมีเพื่อนมาก ๆ ชอบพูดกับคนและร่วมสังสรรค์กับคนอื่น 6. เรียนได้ดีถ้ามีโอกาสได้แบ่งปันหรือร่วมทำงาน 7. เปรียบเทียบ สัมพันธ์ให้ความร่วมมือ และมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้อื่น	1. ครู 2.นักสังคมสงเคราะห์ 3. นักแสดง 4. นักการเมือง 5. พนักงานขายของกับคนอื่น

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
7.) ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)	1. มีสมาธิดี 2. เป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน 3. มีความเข้าใจตนเอง ชอบคิดฝัน และหมกมุ่นอยู่กับความรู้สึกหรือ ความคิดของตนเอง ให้สัญชาติญาณเป็นเครื่องนำทาง 4. ตระหนักและแสดงความรู้สึกของตนเองได้หลายๆอย่าง 5. มีความรู้สึกที่เกี่ยวกับตัวตนของตนเอง 6. มีความคิดระดับสูง และมีเหตุผล 7. ชอบที่จะทำงานคนเดียว และสนใจติดตามสิ่งที่แต่ละตนรับรู้ได้เป็นข้อกำหนด ศึกษาอย่างครบถ้วน ใช้ลักษณะการทำงานโดยลำพัง ทำโครงการเดี่ยว ๆ 8. มุ่งค้นพบประสิทธิภาพในความสนใจ และจุดประสงค์ของบุคคลและมุ่งหวังในความแปลกใหม่ 9. ศึกษาจากขั้นตอนการศึกษาด้วยบุคคลด้วยบุคคลอย่างเป็นอัตลักษณ์	1.นักเต้นรำ 2.ศัลยแพทย์ 3.นักประดิษฐ์ 4.นักกีฬา
8) ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	1. เข้าใจการหมุนเวียนของสิ่งแสดล้อม และเรื่องราวทางกายภาพชีววิทยา 2. เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งช่วยให้รับรู้ศักยภาพบุคคลอันจะได้ธำรงรักษาซึ่งสิ่งแวดล้อม 3. รับรู้เรื่องความเป็นไปของคนและการใช้ชีวิตของคนเริ่มจากปฏิสนธิกระทั่งถึงสิ้นชีวิต และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย 4. รับรู้พร้อมกับจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ 5. เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร 6. ชอบที่จะทำงานคนเดียว และสนใจติดตามสิ่งที่บุคคลชื่นชอบเป็นการเฉพาะ เรียนได้ดีจากการได้รับประสบการณ์ทำงานโดยลำพัง ทำโครงการเดี่ยว ๆ	นักวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
8) ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) (ต่อ)	8. มุ่งมั่นในการตั้งจุดประสงค์ของบุคคลในความสนใจ ของตนเองและรักในสิ่งที่เกิดความสร้างสรรค์ 9. ศึกษาด้วยตนเอง ด้วยรูปแบบการศึกษาของตนเอง	1.นักเต้นรำ 2.ศัลยแพทย์ 3.นักประดิษฐ์ 4.นักกีฬา

ที่มา : เยาวพา เดชะคุปต์ (2541) แปลมาจาก Multiple Intelligences. โดย Leonard Finkelstein & Leila Finkelstein . เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ทักษะการคิด และรูปแบบการเรียนรู้” ณ ห้องประชุมชาญอิสสระ ระหว่างวันที่ 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2541.

สรุปได้ว่า ความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาของแต่ละคนมีหลายด้าน โดยแต่ละด้านจะมีไม่เท่ากัน แต่สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนอบรมตามความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้นำความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาอย่างหลากหลายนี้มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพยายามดึงความสามารถทางปัญญาของผู้เรียนให้แสดงออกมาให้มากที่สุดเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

3.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

ทิศนา แขมมณี (2553: 89-90) ได้กล่าวถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดการเรียนรู้ไว้หลายแนวทาง ดังนี้

1. เพราะเหตุที่นักเรียนบุคคลมีเชาวน์แต่ละด้านแตกต่างกันไป เช่นนี้จึงเป็นกระบวนการศึกษา ควรจัดประสบการณ์การสอนอย่างครบถ้วนรอบด้านเพื่อที่จะที่ส่งผลให้เกิดความฉลาดอย่างมากมาย หาใช่เพียงแต่ส่งเสริมความฉลาดรูปแบบใดรูปแบบเดียวเพียงนั้น ที่มีมาจากสมัยก่อน บุคคลจึงจะมีพัฒนาการทั้งด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุและผลในการดำเนินชีวิต อันจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนสมองฝั่งซ้ายเป็นสำคัญ อันทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสส่งเสริมเชาวน์ปัญญาด้านอื่น ๆ อย่างเหมาะสม โดยมุ่งเน้นนักเรียนที่มีความฉลาดด้านอื่นมากมักจะไม่มีเวลาในอันที่จะศึกษากับปรับเปลี่ยนเป็นข้อที่คนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ จากสิ่งเหล่านี้การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลาย ๆ ด้าน ย่อมทำส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และนอกจากนี้ยังทำให้อัจฉริยภาพตลอดจนศักยภาพของบุคคลทั่วไปได้

2. เหตุด้วยผู้ศึกษามีทักษะการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของเชาวน์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่ย่อมปรับกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สมควรระหว่างรูปแบบการ

เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นของผู้ศึกษา ดังเช่น ผู้ศึกษาที่ประกอบด้วยความฉลาดด้านดนตรีมากย่อมเปลี่ยนแปลงไปสู่ทางที่ดีในด้านดนตรีของตนไปได้ด้วยความว่องไว ไม่เหมือนกับผู้ศึกษาคนอื่นใด จึงเป็นเหตุให้ การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้นักเรียนที่ซึ่งมีศักยภาพประการใดประการหนึ่งสูง ย่อมจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดให้มีความต่างกันออกไปจากกับนักเรียนที่มีศักยภาพสูง

3. เนื่องจากนักเรียนแต่ละรายมีความฉลาดอย่างไม่เหมือนกันตามแต่ความเป็นไป การผนวกชาญฉลาดข้อเหล่านั้นปรากฏให้แตกต่างกันนี้ ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) ตลอดจนความพิเศษของบุคคลซึ่งแตกต่างกันหรืออีกอย่างหนึ่งความเฉพาะของแต่ละคนทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน เพื่อผิดแผกแยกย่อยที่หลากหลาย (Diversity) เองทำให้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นเพราะระบบเป็นไปว่ามนุษย์เหล่านี้เหล่านั้นย่อมมีศักยภาพเป็นอื่นใดก็ย่อมต้องสร้างสรรค์ใหม่ แนวทางจึงต้องเป็นเรื่องเฉพาะตรามความถนัดในรายบุคคลที่ศึกษา จึงต้องจัดประสบการณ์ให้เกิดข้อดีและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคล ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่นนี้ผู้เรียนก็จะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองแต่ในขณะเดียวกันก็มีความเคารพผู้อื่นและอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกันได้

4. ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น่าจะต้องมีการปรับปรุงไปจากแนวคิดดั้งเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถของความฉลาดในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะและนอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือแตกต่างจากความเป็นไปของสิ่งที่แท้จริง จากการเกิดความฉลาดนั้น ๆ โดยปรกติ ขั้นตอนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องสามารถประเมินหลาย ๆ ด้าน ซึ่งการวัดผลในแต่ละด้านควรเน้นลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยใช้เครื่องมือที่มีความเกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญาด้านเหล่านั้น มาแก้ปัญหา การประเมินจะต้องครบถ้วนตามผลสัมฤทธิ์ในการเกิดเรื่องราวที่ไม่ดี หรือการคิดค้นชิ้นงานเพราะมีการทำเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดด้านต่าง ๆ อีก ขั้นตอนคือ ต้องทำให้นบุคคลอยู่อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายที่ยิ่งต้องมีการแก้ไขไตร่ตรองโดยรอบจบครบถ้วน หรือการจัดเครื่องมือต้องสอดคล้องกับเชาวน์เหล่านี้อย่างมากมายด้าน และพิจารณาดูว่า นักเรียนตกลงใช้ความฉลาดประการใดหรือเรียนรู้และใช้เครื่องมือสอดคล้องกับความฉลาดด้านใดมากน้อยเท่าใด

วนิษา เรซ (2550: 193) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาอัจฉริยภาพ ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

1. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษา เช่น ฟังอย่างลึกซึ้ง ฝึกทำหน้าที่ผู้จดบันทึกฟังและออกเสียงตามภาษาอื่น ๆ เลือกฟังเพลงหลาย ๆ ภาษา เคี้ยวอาหารให้ละเอียดถามความหมายศัพท์ใหม่ อ่านสารบัญหนังสือขายดี สรุปการประชุมเป็นคำคล้องจอง หัดทำ Mind Map เล่าเรื่องขำขันชวนคุย

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกายและเคลื่อนไหว เช่น หายใจให้ถูกต้อง จัดกระดูกสันหลังให้ตรง ซ่อมแซมข้าวของเครื่องใช้ กินอาหารให้ครบส่วนและเลือกกินอาหาร

สุขภาพ ทำสิ่งที่ไม่เคยทำ (ว่ายน้ำ ขี่จักรยาน พายเรือ ฯลฯ) ใช้ร่างกายสลับซีก ออกกำลังกายฝึกทำท่าบริหารสมอง

3. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ เช่น หัดทำ Mind Map วาดแผนที่ฝึกจัดดอกไม้ จัดกระเป๋า บ้าน หรือโต๊ะ ให้เป็นระเบียบ รื้อ-สำรวจ-ประกอบอุปกรณ์ที่เสียแล้ว ใช้กราฟแผนภูมิ แผนผัง

4. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ เช่น ฝึกบวกค่าอาหาร หัดทำ Mind Map บวกเลขทะเบียนรถ อ่านหนังสือเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ติดตามข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฝึกเล่นเกมที่ต้องวางแผน เรียนรู้การวางแผนและจัดระบบ ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันจัดหมวดหมู่สิ่งของ ฝึกเล่นเกมทายสิทายสิ

5. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเข้าใจตน เช่น ทบทวนชีวิตในวันนี้ Self SWOT Analysis เขียนอัตชีวประวัติ ลองทำแบบทดสอบสนุก ๆ เพื่อวิเคราะห์ตนเองก่อนออกจากบ้านมีกิจกรรมวันของฉัน (วันพิเศษกำหนดขึ้นเพื่อให้เราทำสิ่งที่อยากทำ)

6. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น ยิ้ม อ่านความหมายจากใบหน้าฟังอย่างลึกซึ้ง ชวนคุยในเรื่องเขา บอกเล่าเรื่องของเรา หรือพูดคุยในเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายสนใจร่วมกิจกรรมกลุ่มโอกาสต่าง ๆ คิดแบบชนะ-ชนะ หรือแก้ปัญหาแบบชนะ–ชนะ นั่งดูผู้คน (เพื่อให้ได้แง่คิด) เพื่อนสอนเพื่อน

7. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเข้าใจธรรมชาติ เช่น ออกไปอยู่นอกห้องปรับอากาศ ไปดูดาวที่ท้องฟ้าจำลอง จิบชา (โดยจินตนาการถึงที่มาของชา) ไปตลาดต้นไม้ทำศิลปะภาพพิมพ์ หัดทำอาหาร กอดต้นไม้ในสวน ทำสมุดทับใบไม้ ดอกไม้ ปลูกต้นไม้ในที่ทำงานใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ถอดรองเท้าเดินบนพื้นดิน ทราย หรือหญ้า

8. กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี เช่น ฟังเสียงในสวน ร้องเพลงในห้องน้ำร้องคาราโอเกะ ฝึกอ่านออกเสียงเป็นจังหวะ เพิ่มสไตล์ฟังหลายแนวเพลง เปิดเพลงบรรเลงเบา ๆ คลอระหว่างอ่านหนังสือ เปลี่ยนเนื้อเพลงเล่นสนุก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษา 2) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านร่างกายและเคลื่อนไหว 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ 4) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 5) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเข้าใจตน 6) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเข้าใจธรรมชาติ 8) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ซึ่งล้วนเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสามารถด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ตามความชอบและความถนัดของผู้เรียน

4. ผังกราฟิก

4.1 ความหมายของผังกราฟิก

ผังกราฟิก หมายถึง การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้เรียนรู้ เป็นภาพหรือข้อความแบบกราฟิกที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้จดจำ เข้าใจ และจัดระบบความคิด เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วเกิดเป็นความคิดรวบยอด พัฒนาการคิดในระดับสูง จดจำเนื้อหาสาระแบบถาวร เนื่องจากใช้ระบบการคิดในการจัดกระทำข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง (สุมนา ระบอบ, 2556) รวมถึงเป็นแบบแผนของการสื่อสาร เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ เข้าใจง่าย กระชับ จากการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิด พัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย ทั้งด้านภาษา ด้านความคิดและคณิตศาสตร์ และด้านมิติสัมพันธ์ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2551)

ผังกราฟิกเป็นข้อมูล ที่ประมวลผลข้อมูลจากการอ่านโดยใช้ลักษณะทางตรรกะศาสตร์มารวบรวมในสิ่งที่มีการแยกประเด็นกันไป เกี่ยวข้องกับความสำคัญและเนื้อหาจากบทอ่าน (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548) ทั้งนี้ผังกราฟิก ได้มาจากการนำข้อมูลดิบหรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาจัดกระทำข้อมูลใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกตการเปรียบเทียบ การจัดประเภท เป็นต้น โดยผังกราฟิก ทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงระบบทางด้านข้อความ ตลอดจนวิธีศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่ในร่างกายเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวความรู้ มีการผนวกลายเส้นเพื่อประกอบร่วมด้วย เป็นลักษณะของตาราง (Table) แผนภาพ (Picture) แผนภูมิ (Chart) เส้นแบ่งเวลา (Timeline) แผนผังและเส้นโยง (Diagram and Flowchart) รูปพีระมิด (Pyramid) เป็นต้น ข้อมูลดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความรู้และเรียบเรียงข้อมูลด้วยเรียบเรียงในระบบ มาจัดลำดับได้อย่างเป็นขั้นตอนตามรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีข้อเด่นชัดด้วยการรวบรวมรายละเอียด ความเป็นจริง เป็นระบบที่แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันอย่างครบถ้วน (ฉัตรียา เลิศวิชา, 2557) ซึ่งผังกราฟิกจะเป็นการนำเสนอแนวคิดเป็นข้อความแบบกราฟิก และเป็นเครื่องมือการเรียนการสอนที่สามารถช่วยผู้เรียนในการจัดระเบียบข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอื่น ๆ สามารถอธิบายความรู้เดิมของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่จากการอ่านได้ (Braselton & Decker ,1994 : 246-281)

สรุปได้ว่าผังกราฟิก หมายถึงการนำข้อมูลดิบจากแหล่งต่าง ๆ มาจัดกระทำข้อมูล โดยใช้รูปทรงเรขาคณิตมาประกอบเป็นโครงสร้างในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงความรู้และพัฒนาระบบความคิดให้สามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบระเบียบอย่างถาวร

4.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก

Jones and other (1989 :20-25) Clarke and other (1991:526 - 534) และJones and other (1992 : 159 - 165) ได้วิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับผังกราฟิกขึ้น จากกระบวนการหลักการทางสมองในการรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Information Processing Theory) ซึ่งกล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ระบบของรายละเอียด (Information storage) ขั้นตอนรูปแบบทางปัญญา (Cognitive Processes) และเมตาคอกนิชัน (Metacognition) ความจำรายละเอียดเหล่านี้จะต้องมีความจำจากการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory) ซึ่งจะเก็บข้อมูลไว้พียงประมาณ 1 วินาที่เท่านั้น ความจำขนาดย่อม Short-Term Memo) หรือความจำทำงาน (Working Memory) ด้วยมีความจำที่เกิดขึ้นภายหลังจากการตีความสิ่งที่รับรู้มาแล้ว และจึงบันทึกความจำระยะสั้นเท่ากับ 20 วินาทีความจำประเภทนี้ทำหน้าที่ในการคิด (Mental Operation) แต่ความจำระยะยาว (Long- Term Memory) คือความจำที่เป็นอย่างยั่งยืน มีขนาดความจุไม่ได้อยู่คงที่ตลอดไป เมื่อต้องการใช้จะย่อมนำมาใช้ได้อีก สิ่งที่อยู่ในความจำตลอดไปมี 2 รูปแบบคือ ความจำเหตุการณ์ (Episodic Memory) และความจำความหมาย (Semantic Memory) เกี่ยวกับความเป็นจริง ทางความคิด แนวทางต่าง ๆ หน่วยจัดเก็บด้านความจำข้อมูลนี้ จะมีคุณภาพขนาดมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นกับกขั้นตอนของความฉลาดของแต่ละตน ดังนี้

ก. การใส่ใจ (Attention) หากคนมีความใส่ใจในข้อมูลที่รับเข้ามาทางการสัมผัส (Sensory Memory) ข้อมูลนั้นก็จะถูกนำขึ้นไปสู่ความจำระยะสั้น (Short – Term)

ข. การับรู้ (Recognition) เมื่อคนใส่ใจในข้อมูลใดที่รับเข้ามาทางประสาทสัมผัสบุคคลก็จะรับรู้มูลนั้น และนำข้อมูลนี้เข้าสู่ความจำระยะสั้นต่อไป รายละเอียดที่ทราบนี้จะเป็นรายการีได้เป็นผลลัพท์ตามการรับทราบ (Perceived reality) ของคนดังกล่าวซึ่งไม่เป็นเรื่องราวที่น่าเชื่อถือได้เชิงปรนัย (Objective real) ด้วยเหตุเป็นความปกติที่เกิดขึ้นด้วยคนจำพวกดังกล่าวนั้น

ค. การทำซ้ำ (Rehearsal) หากคนมีวิธีขั้นตอนเก็บรายละเอียด ด้วยทำให้ทบทวนซ้ำแล้วซ้ำอีก รายละเอียดดังกล่าวย่อมมีการบันทึกไว้ที่ข้อมูลระบบทรงจำการทำงาน

ง. การเข้ารหัส (Encoding) หากคนมีขั้นตอนระบุต้นแบบทางการค้น (Mental Representation) สอดคล้องด้วยรายละเอียดดังกล่าว ล้วนเป็นสิ่งที่นำข้อมูลเข้าสู่ความจำระยะยาวและเชื่อมโยงเข้ากับสิ่งที่ปรากฏดั้งเดิมในรายการข้อมูลแบบตลอดไปต่อการศึกษา การเรียนรู้อย่างมีความหมายก็จะเกิดขึ้น

จ. การเรียกคืน (Retrieval) การเรียกคืนข้อมูลที่ปรากฏอยู่ที่รายการข้อมูลตลอดไปเพื่อนำออกมาใช้เป็นข้อเกี่ยวข้องด้วยแนบใกล้จากสิ่งที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะ แต่ถ้าขั้นตอนการใช้คุณสมบัติเฉพาะเป็นสิ่งที่เกิดการรวบรวมข้อมูลอย่างมีความครบถ้วนด้วยแนวคิดที่ถูกต้อง การได้มาซึ่งข้อมูลเก่าก็จะมีความครบถ้วนตามรูปแบบเดิมไปเช่นกัน

ด้วยหลักการดังกล่าว การเรียนรู้จึงเป็นการสร้างความรู้ของบุคคล ซึ่งต้องใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างมีความหมาย 4 ขั้นตอนได้แก่ (1) การเลือกรับข้อมูลที่สัมพันธ์กัน (Selecting Relevant Information) (2) การทำให้รายการข้อความเป็นไปตามโครงการ (Coherent Structure) (3) การรวบรวมสังเคราะห์ความรู้ (integrating) และ (4) การเข้ารหัส (Encoding) รายละเอียดข้อความการศึกษา ทำให้กู้กลับมาได้แบบง่ายดาย (Mayer,1984:30-33) เนื่องจากเช่นนี้การทำให้ผู้ศึกษาได้รับความเข้าใจและบูรณาการความจำกับแนวคิดเก่าได้ อีกทั้งนำความรู้ความเข้าใจมาเข้ารหัสหรือสร้างตัวแทนทางความคิดที่มีความหมายต่อตนเองขึ้นจะส่งผลให้การเรียนรู้คงอยู่ในความจำระยะยาวและสามารถเรียกคืนมาใช้ได้

4.3 รูปแบบของผังกราฟิก

ทิศนา แขมมณี (2545 : 387 – 398) ได้นำเสนอผังกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผังกราฟิกที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีจำนวนมาก และจะมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีการค้นพบกราฟิกแบบใหม่ ๆ จากการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้วิจัยจึงขอเสนอตัวอย่างผังกราฟิกที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาใช้ในลักษณะงานต่าง ๆ กันได้ดังนี้

1) ผังความคิด (A Mind Map)

2) ผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)

3) ผังวัฏจักร (A Cricle of Cylical Map)

4) ผังก้างปลา (A Fishbone Map)

5) ผังแมงมุม (A Spider Map)

1) ผังความคิด (A Mind Map)

ผังความคิดเป็นการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสร้างแผนที่ความคิด (Mind Map) นั้นเกิดด้วยเป็นการนำเอากระบวนการต่าง ๆ ทางปัญญาหรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองซึ่งมี 2 ฝั่ง คือ โดยทางฝั่งหนึ่งจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำภาษา เครื่องหมาย รายการจัดเรียง สิ่งที่เหมือนเหตุผล การให้ข้อมูลประกอบ ส่วนอีกฝั่งก็มัก ปฏิบัติการแยกแยะ ข้อมูลที่สวยงาม เพ้อฝัน สีสัน ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทปัสดอโลซั่มเป็นเหมือนสะพานเชื่อม

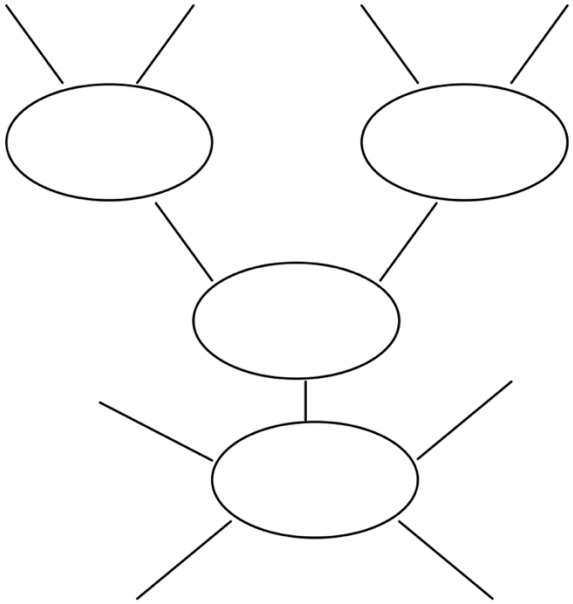

รูปภาพที่ 2 แสดงผังความคิด (A Mind Map)
ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:387

การนำไปใช้

1. ใช้ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จัดเป็นระบบหรือหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง

2. ใช้ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าคิดเพื่อให้ได้ความรู้และสามารถสร้างความคิด รวบยอดด้วยตนเองให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้

2) ผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)

ผังแบบกิ่งไม้ นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ ข้างบน หรือ ตรงกลาง แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปตามลำดับดังนี้

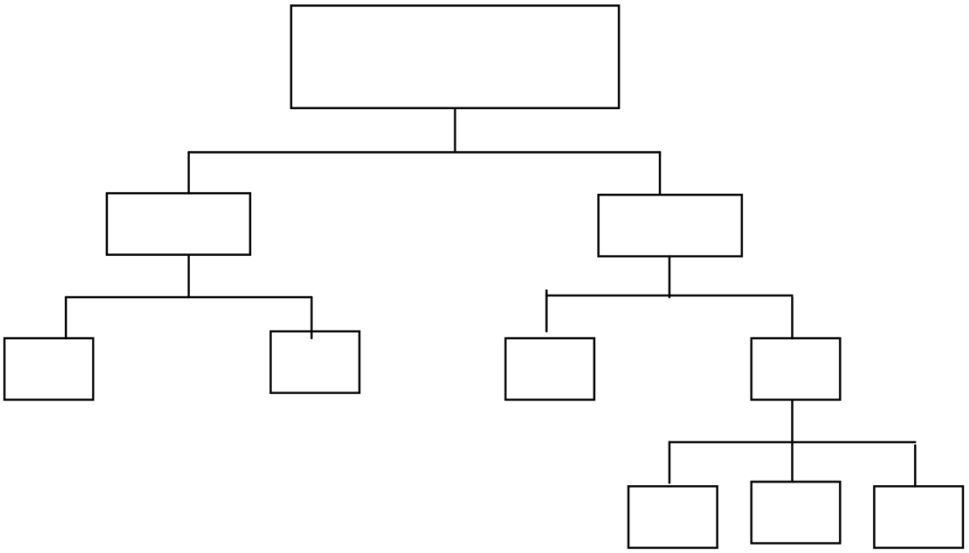

รูปภาพที่ 3 แสดงผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:387

การนำไปใช้

1. ใช้สรุปความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง และ องค์ประกอบย่อยของแต่ละเรื่อง

2. ใช้นำเสนอโครงสร้างของเรื่องโดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ของข้อมูลระบบอย่างเป็นระบบ

3. ใช้เปรียบเทียบข้อมูลหรือจำแนกประเภทข้อมูล

4. ใช้สรุปประเด็นสำคัญของแต่ละเรื่อง

3) ผังวัฏจักร (A Cricle or Cylical Map)

ผังวัฏจักร หรือผังวงจร เป็นผังที่แสดงลำดับรูปแบบลักษณะยึดโยงให้เป็นความสัมพันธ์ หรือแบบวงรอบที่ปราศจากการมีจุดกำเนิดหรือจุดลงท้ายอย่างสิ้นเชิง การนำเอาความคิดรวบยอดมาจัดเรียง ให้มีภาพรวม โดยใช้เส้นเป็นสัญลักษณ์อื่น ๆ ใช้ลูกศรชี้เป็นสัญลักษณ์เชื่อมโยงลำดับ ความคิด โดยแต่ละตอนจะมีความสำคัญในตัวเองและสามารถโยงความสำคัญขั้นตอนต่อไปอย่างสอดคล้องกับผังวัฏจักร นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงลำดับเป็นวงกลม ดังนี้

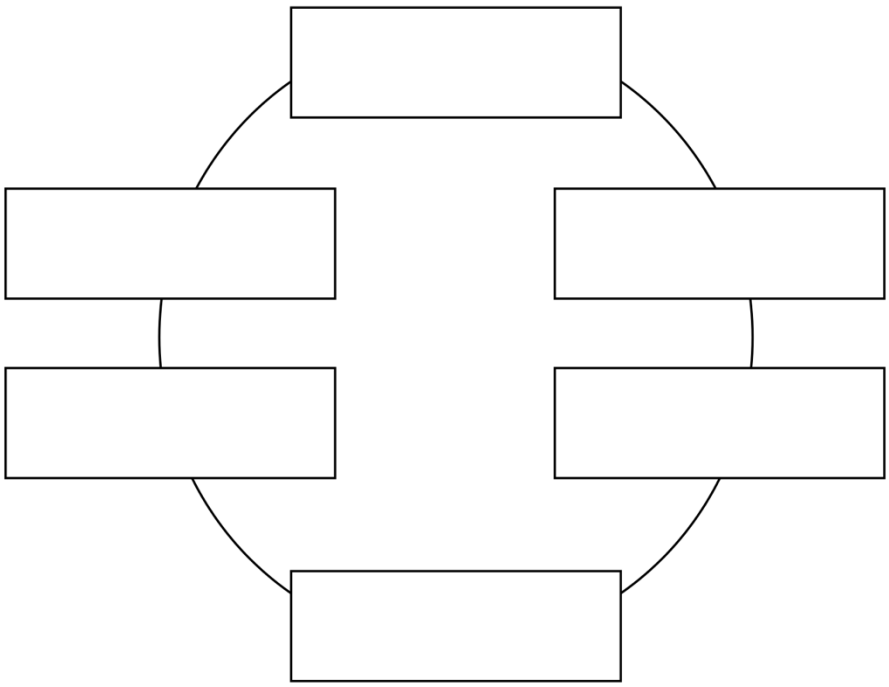

รูปภาพที่ 4 แสดงผังวัฏจักร (A Cricle or Cylical Map)

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545: 387

การนำไปใช้

ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลักษณะเรียงลำดับเป็นวงจร หรือวัฏจักรหรือระบบโดยจะใช้หัวลูกศรเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย

4) ผังก้างปลา (A Fishbone Map)

ผังก้างปลา เป็นภาพการจัดระบบความคิดอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อจัดหรือรวบรวมสาเหตุปัญหาที่มีความซับซ้อน ผังก้างปลาจะแสดงให้เห็นสาเหตุปัญหาหลักและสาเหตุปัญหาย่อย ๆ ส่วนในโรงเรียนก็นำมาใช้ในการหาทางแก้ปัญหาทั้งในด้านการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

ผังก้างปลา เป็นแผนผังที่นำเสนอข้อมูลที่มีประเด็นปัญหาหลักแล้วเสนอสาเหตุ หรือผลต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบเกี่ยวข้องกันโดยนำเสนอเป็นแผนผังดังนี้

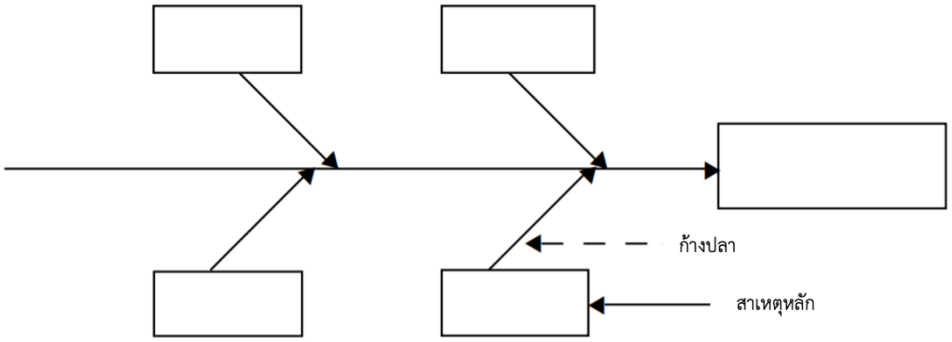

รูปภาพที่ 5 แสดงผังก้างปลา (A Fishbone Map)

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:387

การนำไปใช้

ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่นำเสนอเป็นสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้าน เช่น ใช้สำหรับการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์หาสาเหตุและผลหรือวิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น

5) ผังแมงมุม (A Spider Map)

ผังใยแมงมุม มีลักษณะที่นำเสนอกระบวนการคิดแบบสรุป รูปร่างใกล้เคียงกับใยของแมงมุม ช่วยให้เกิดรูปแบบข้อมูลทางความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของกิจกรรมหรือสาระการเรียนรู้ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการให้คำจำกัดความของความคิดรวบยอดและวัตถุประสงค์ในการสร้าง แผนผังแสดงสิ่งที่เกี่ยวข้องระหว่างการคิดแบบสรุปนี้แบบนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาสามารถใช้ศิลปะและมีความจุดประกายริเริ่มสร้างสรรค์

ผังใยแมงมุม นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปในลักษณะของใยแมงมุมดังนี้

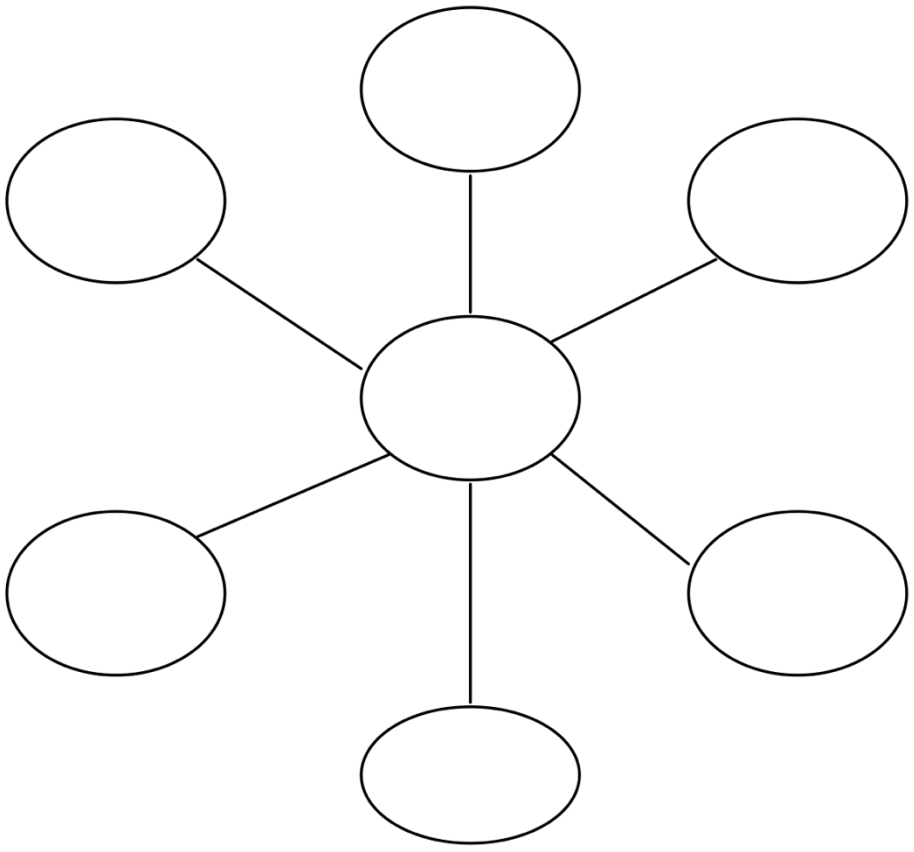

รูปภาพที่ 6 แสดงผังแมงมุม (A Spider Map)

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:387

การนำไปใช้

1. ใช้แสดงการแยกแยะองค์ประกอบหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ของข้อมูล

2. ใช้จัดระบบจัดลำดับของข้อมูลซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ในลักษณะของการเป็นองค์ประกอบหลัก และการเป็นองค์ประกอบรอง และหรือองค์ประกอบย่อย หรือตัวอย่างตามลำดับ

3. ใช้สรุปประเด็น หรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คาแกน (1998 : 3 – 4) ได้เสนอแบบผังกราฟิก ไว้ว่า

1. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นมโนทัศน์ ได้แก่

1.1 ผังความคิด (Mind Map)

1.2 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

2. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นการเปรียบเทียบ ได้แก่

2.1 เวนน์ ไดอะแกรม (Venn Diagram)

2.2 ทีชาร์ต (T – Chart)

3. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่

3.1 ผังก้างปลา (Fishbone Chart)

4. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอน ได้แก่

4.1 ผังเรียงลำดับ (Chain)

4.2 ผังวัฏจักร (Cyclical Map)

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 149) จำแนกรูปแบบของผังกราฟิกไว้ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. แผนภูมิ (Charts)

2. แผนสถิติ (Graphs)

3. แผนภาพ (Diagarm)

4. ภาพโฆษณา (Posters)

5. การ์ตูน (Cartoons)

6. แผนที่ (Maps)

ทิศนา แขมมณี (2545 : 387 – 398) ได้นำเสนอแบบผังกราฟิกดังนี้

1. มีรูปแบบเป็นการนำเสนอข้อมูลเป็นมโนทัศน์ ได้แก่

1.1 ผังความคิด (Mind Map)

1.2 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

2. มีรูปแบบเป็นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่

2.1 ผังใยแมงมุง (Spider Map)

2.2 ผังก้างปลา (Fishbone Chart)

3. มีรูปแบบเป็นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นการเรียงลำดับ ได้แก่

3.1 ผังลำดับขั้นตอน (Sequential Map)

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคนอื่น ๆ (2545 : 36 – 46) ได้นำเสนอแบบผังกราฟิกคือ

1. มีรูปแบบเป็นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอน ได้แก่

1.1 บันไดจัดอันดับ (Ladder)

1.2 เล่นลำดับ (Spectrum)

2. มีรูปแบบเป็นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเป็นมโนทัศน์ ได้แก่

2.1 ผังความคิด (Mind Map)

2.2 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

3. มีรูปแบบเป็นรูปแบบจากสิ่งที่นำเสนอข้อมูลเป็นการเปรียบเทียบ ได้แก่

3.1 แผนภูมิวงกลม

3.2 เวนน์ ไดอะแกรม (Venn Diagram)

สรุปได้ว่า ผังกราฟิกที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีการค้นพบกราฟิกแบบใหม่ ๆ จากการปฏิบัติงานอยู่เสมอ การเลือกใช้ผังกราฟิกนั้นจะต้องเลือกใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะนำเสนอข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบของผังกราฟิกต่าง ๆ ดังนี้

1. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ ได้แก่

1.1 ผังความคิด (A Mind Map) ผังความคิดเป็นผังที่มีการบ่อบอกความเกี่ยวข้องของความสำคัญหรือระบบต่าง ๆ ให้เห็นเป็นข้อมูลในภาพรวมเป็นการใช้เส้น คำ เว้นวรรค ถึง จุดศูนย์กลาง สี สัญลักษณ์ รูปทรงเรขาคณิต และภาพแสดงความหมายและความเชื่อมโยง ของความคิดหรือสาระนั้น ๆ โดยมีขั้นตอนหลัก ๆ ในการทำดังนี้

1.1.1 เขียนความคิดสำคัญหลักไว้กึ่งกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็น ความคิดรวบยอดย่อย ๆ

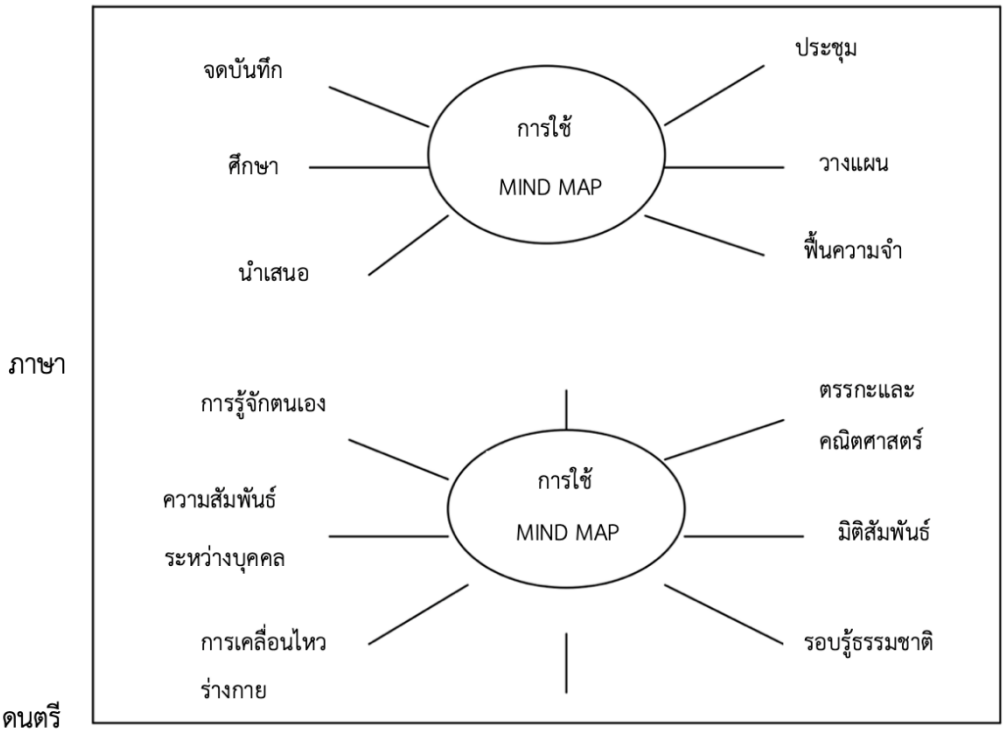

รูปภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างผังความคิดเรื่องการใช้ Mind Map

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:387

1.1.2 เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้น ๆ ลงไป และ ใช้รูปเรขาคณิตแสดงระดับของคำใดอยู่ในขอบเขตหรือระดับเดียวกันใช้รูปเรขาคณิตกันล้อมกรอบคำนั้นรูปเรขาคณิตที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

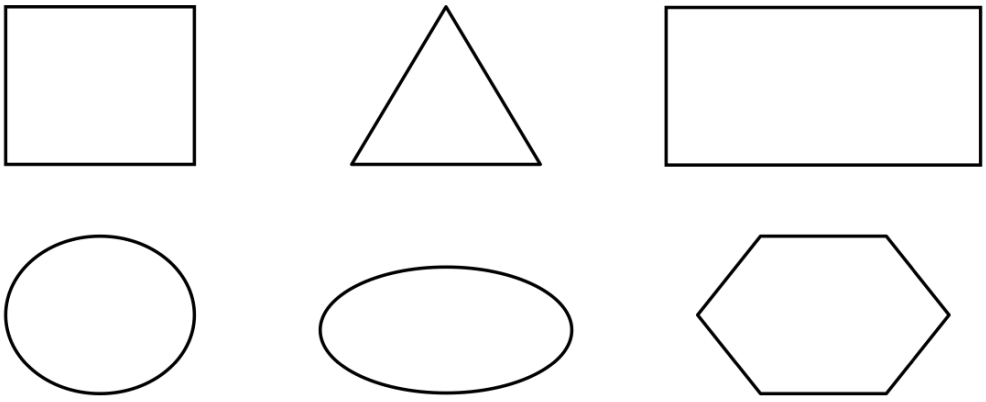

ภาพประกอบ 7 แสดงรูปเรขาคณิตที่ใช้ในผังความคิด

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:388

1.1.3 ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่าง ๆ เส้นที่ใช้อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศร แสดงความเชื่อมโยงของความคิดต่าง ๆ ตัวอย่างการใช้เส้นมีดังนี้

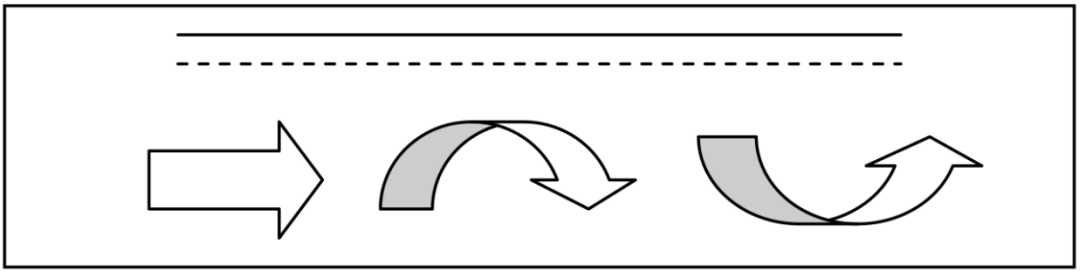

รูปภาพที่ 8 แสดงลักษณะของเส้นที่ใช้ในผังความคิด

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:388

1.1.4 ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดและ ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สงสัย รัก พอใจ โรงพยาบาล อันตราย

1.1.5 สร้างผังความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตน

2. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล มีดังนี้

2.1 ผังก้างปลา (A Fishbone Map) ผังก้างปลาเป็นผังที่แสดงสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีความซับซ้อน โดยกำหนดประเด็นหรือเรื่องแล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้านของ ผังก้างปลาจะช่วยทำให้เห็นเป็นสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยที่ชัดเจน

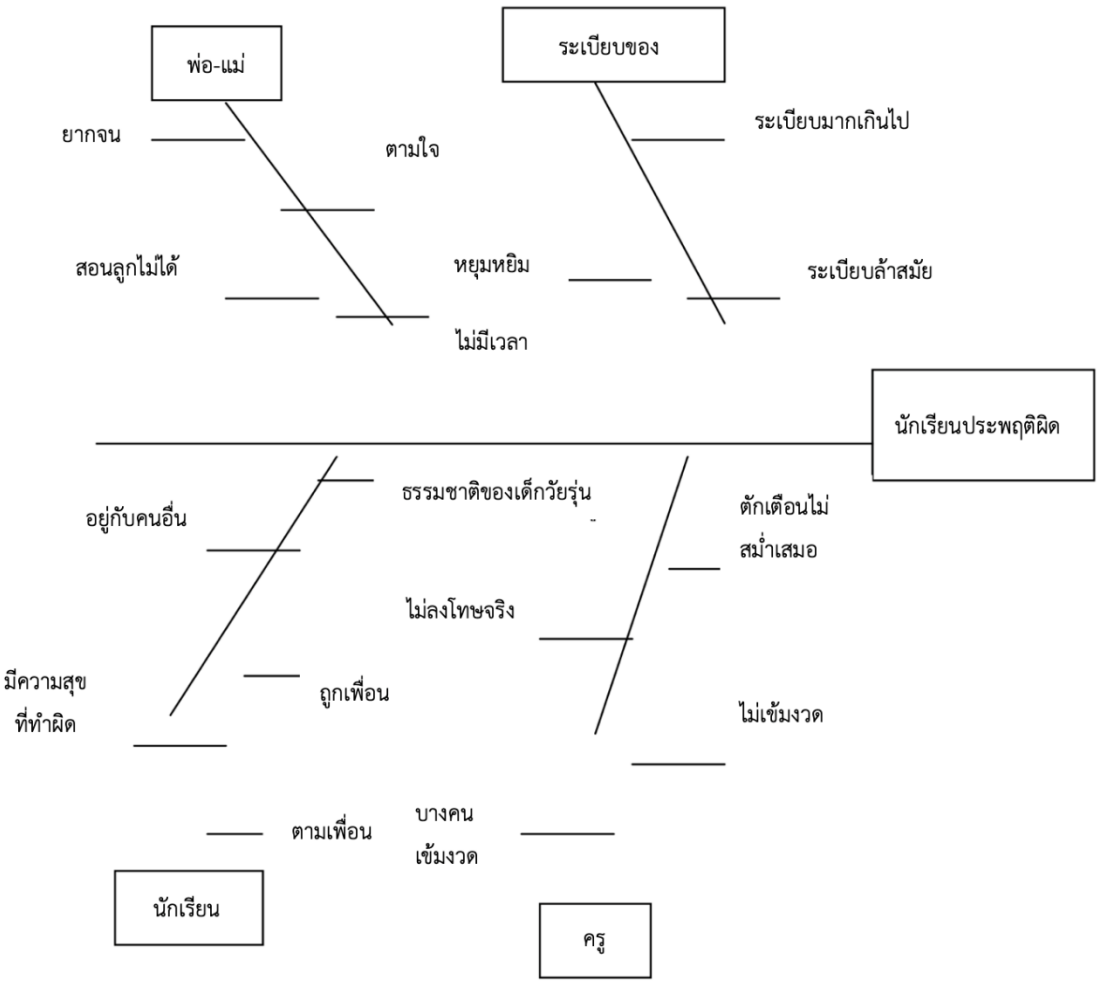

รูปภาพที่ 9 แสดงตัวอย่างผังก้างปลาหาสาเหตุของการประพฤติผิดระเบียบวินัยของผู้เรียน

ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545, หน้า 393

2.2 แผนผังแบบส่วนย่อยในส่วนใหญ่ (The pie chart) เป็นการคิดแบบส่วนย่อยในส่วนใหญ่ เป็นการคิดแบบคูณร่วมน้อยว่าอะไรเป็นส่วนย่อยอะไรเป็นส่วนใหญ่ ในส่วนใหญ่นั้นมีส่วนย่อยอะไรบ้าง ที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันสอดคล้องกัน

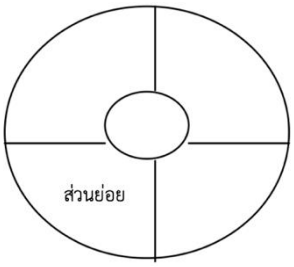

รูปภาพที่ 10 แสดงตัวอย่างแผนผังส่วนย่อยในส่วนใหญ่
ที่มา : วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545:103

2.3 ผังแมงมุม (A spider map) ผังแมงมุมเป็นผังแสดงมโนทัศน์อีกแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะคล้ายใยแมงมุมดังภาพ

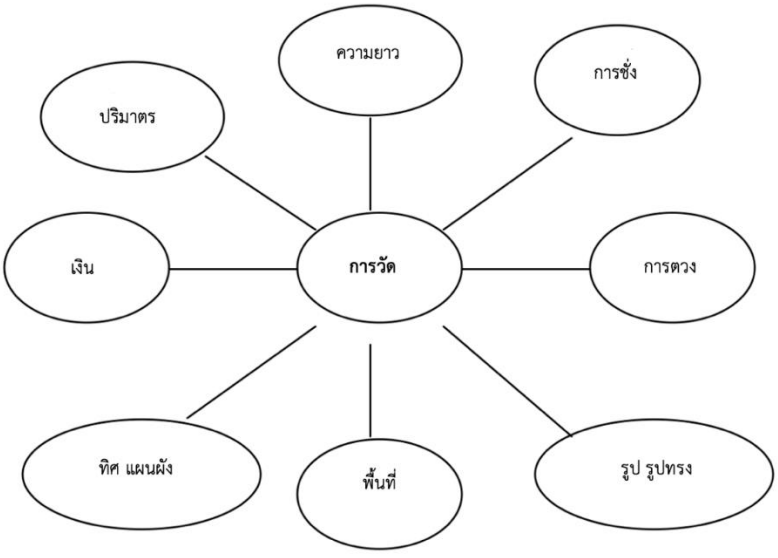

รูปภาพที่ 11 แสดงผังแมงมุมเรื่องการวัด
ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545: 392

3. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอน มีดังนี้

3.1 ผังวัฏจักร (A circle or cyclical map) ผังวัฏจักรเป็นผังที่แสดงลำดับรูปแบบที่เกี่ยวพันกันเป็นวงรอบ หรือเป็นความสับพันธ์ที่ไร้จุดจบ หรือการเกิดขึ้นใหม่ที่อย่างครบถ้วน ดังตัวอย่างในภาพ

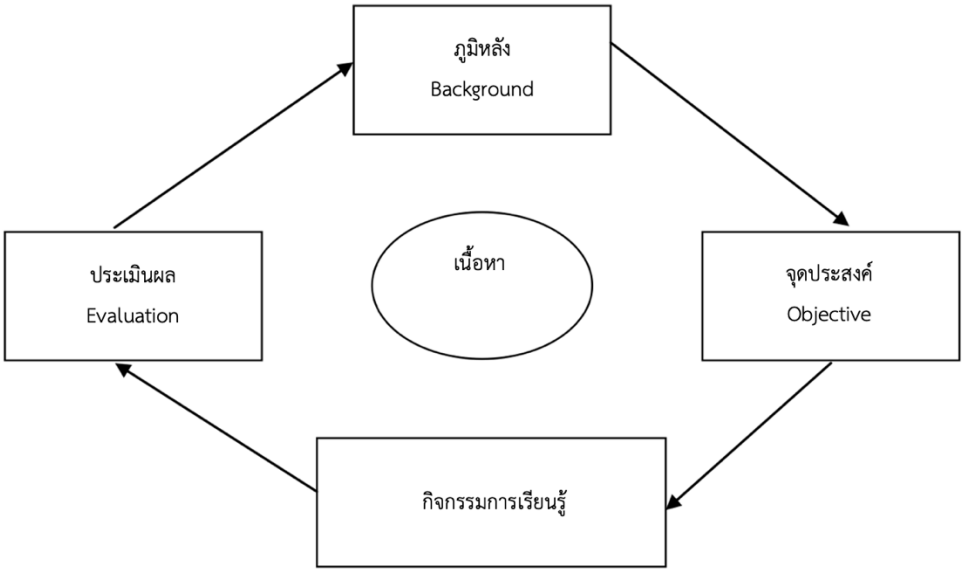

รูปภาพที่ 12 แสดงลำดับขั้นตอนการสอนแบบวัฏจักร
ที่มา : ทิศนา แขมมณี, 2545:394

ผังกราฟิกดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวอย่างที่นิยมใช้ในปัจจุบัน เนื่องจากมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ซึ่งทั่ว ๆ ไป แผนผังกราฟิกเป็นแผนผังจากกระบวนการรับรู้ มีส่วนที่เกี่ยวข้องจากแนวทางหรือรายละเอียดสำคัญ ๆ ให้เกี่ยวพันด้วยเป็นข้อมูลปลีกย่อยจากรายละเอียดอื่น ๆ โดยทำให้เห็นโครงสร้างของรายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีผังกราฟิกในขั้นตอนของกระบวนการสอนให้คนที่ศึกษาได้นำไปใช้ประยุกต์กับสาระที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้จำนวนมาก ทำให้มีขั้นตอนที่สอดคล้องกับกรอบความคิดสำคัญหรือข้อมูลต่าง ๆ กับคนที่ศึกษารวบรวมได้แล้วเป็นรูปแบบที่ขจรขจายกราฟิกจึงมีขอบข่ายในการส่งเสริมให้คนที่ใช้สามารถจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในหมวดหมู่ เพื่อความเข้าใจ จดจำและนำไปใช้ได้ ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการนำเสนอเชิงรูปธรรมที่ทำให้เข้าใจและบรรยายให้ครบถ้วนด้วยแนวทางชัดเจนและประหยัดเวลาอีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยผังกราฟิกจึงมีแนวคิดของการนำไปใช้งาน ในลักษณะที่ไม่เหมือนในแต่ละรูปแบบ

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ผังกราฟิกแบบผสมผสาน ตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ที่ผู้เรียนได้จากการอ่านจับใจความแล้วสร้างสรรค์และนำเสนอมาในรูปแบบผังกราฟิก

4.4 การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก

การจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก มีหลากหลายแนวทาง ที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหาสาระการศึกษาและบริบทของผู้เรียน ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวทางที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกมีหลายแนวทาง ดังนี้

1) แนวทางการสอนโดยใช้กราฟิกของ Jones et al. (1989 : 20 - 25) ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอนที่สำคัญ ๆ 5 ขั้นตอนด้วยกันดังนี้

1.1) ครูเสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.2) ครูแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก

1.3) ครูชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกนั้นและอธิบายวิธีการใช้

1.4) ฝึกการสร้างและใช้ผังกราฟิกในการทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นรายบุคคล

1.5) เข้ากลุ่มและนำเสนอผังกราฟิกของตนแลกเปลี่ยนกัน

2) แนวทางการสอนโดยใช้ฟังกราฟิกของ Clarke (1991 : 526-534) ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอนที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ก. ขั้นก่อนสอน

2.1) ครูพิจารณารูปแบบของข้อมูลที่จะสอนสาระนั้นและวัตถุประสงค์ของการสอนสาระนั้น

2.2) ครูพิจารณาและคิดหาผังกราฟิก หรือวิธีการในการจัดระเบียบเนื้อหาสาระนั้น ๆ

2.3) ครูเลือกผังกราฟิก หรือวิธีการจัดระเบียบเนื้อหาที่เหมาะสมที่สุด

2.4) ครูคาดคะเนปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการใช้ผังกราฟิกนั้น

ข. ขั้นสอน

2.1) ครูเสนอกับผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาสาระแก่นักเรียน

2.2) นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อหาสาระและนำเนื้อหาสาระใส่ลงในผังกราฟิกตามความเข้าใจของตนเอง

2.3) ครูพูดประเด็น เพื่อทำประเด็นที่บกพร่องจากคนที่ศึกษาและอธิบายให้มากขึ้น

2.4) ครูตอกย้ำเพื่อให้นักเรียนได้พิจารณามากขึ้น ซึ่งนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อความ จึงส่งต่อนักเรียนปฏิบัติตามแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.5) ครูส่งต่อรายละเอียดโดยตรงกับนักเรียน

3) องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนของ Joyce and other(1992:159-161) โดยได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้Clarke ปรับปฏิบัติให้เพิ่มแนวทางเป็น 8 แนวทาง อาทิ

3.1) ครูบอกวัตุประสงค์ในการรจัดการสอน

3.2) ครูให้รูปแบอย่างสอดคล้องกับแนวคิดทางข้อมูลที่จะสอน

3.3) ครูส่งเสริมให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจประสบการณ์เก่าแล้วให้แนวความคิดที่เหมาะสมใหม่

3.4) ครูเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

3.5) ครูเสนอเนื้อหาสาระที่เรียนกับผังกราฟิกและให้เรียนนำเนื้อหาสาระใส่ลงในผังกราฟิกตามความเข้าใจของตน

3.6) ครูให้ความรู้ชิงกระบวนการโดยชี้แจงเหตุผลในการใช้ผังกราฟิกและวิธีใช้ผังกราฟิก

3.7) ครูและผู้เรียนอภิปรายผลการใช้ผังกราฟิกกับเนื้อหา

3.8) ครูซักถาม ปรับความเข้าใจและขยายความจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

ทิศนา แขมมณี (2550 : 65) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนสอน

1) ครูพิจารณาลักษณะของเนื้อหาที่จะสอน สาระ และวัตถุประสงค์ของเนื้อหา

2) ครูพิจารณาและคิดหาผังกราฟิก หรือวิธีการจัดระบบเนื้อหาที่เหมาะสม

3) ครูเลือกผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหา

4) ครูคาดคะเนปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการใช้ผังกราฟิก

ขั้นสอน

1) ครูเสนอผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาแก่ผู้เรียน

2) ผู้ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระ โดยนำเนื้อหาไปใส่ลงในผังกราฟิกตามความเข้าใจของตน

3) ครูพูดเกี่ยวกับข้อที่ยังเป็นความสงสัยจากผู้ศึกษา

4) ส่งเสริมให้ได้ปฏิบัติทางสมองมากขึ้น นำเสนอปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหา จึงให้ผู้ศึกษานำไปใช้ในการใช้หากมีความติดขัดในชีวิตจริง

5) ครูตอบแนวคิดแบบย้อนคืนมาให้ผู้ศึกษา

Gallavan (2007: 117-127) เสนอแนวทางการใช้ผังกราฟิกในการเรียนการสอนไว้ 3 ข้อ ได้แก่

1) ก่อนการอ่านและอภิปราย คือวิธีการอ่านคำแนะนำ หรือดูหัวข้อ ประเด็นสำคัญ การตั้งเป้าหมายในการอ่าน เป็นการระดมความคิดและเร้าความสนใจ

2) ระหว่างการอ่านและอภิปราย นำเครื่องมือมาใช้ในการจัดบันทึกเก็บรักษาข้อมูล ตรวจสอบและขยายผล ประเมินข้อมูลสำคัญในการเรียนรู้ และเชื่อมต่อสิ่งที่น่าสนใจ

3) หลังการอ่านและอภิปราย เป็นการทบทวนเสริมสร้างประเมินการเรียนรู้ เพื่อสร้างรากฐานแห่งการเรียนรู้และประเมินผลสรุป โดยครูและผู้เรียนใช้ผังกราฟิก ในการเก็บข้อมูลกระบวนการ เผยแพร่ความคิดและผลจากการเรียนรู้

ทิศนา แขมมณี (2550 : 72) ได้เสนอรูปแบบการสอนดังกล่าวประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) ทบทวนความรู้เดิม

2) ระบุความต้องการ รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ ความรู้ที่มุ่งประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3) ทำให้กระตือรือร้นแก่นักเรียน เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลเก่า ให้มีการเชื่อมโยงกระบวนการจัดการเรียนรู้ และบริหารจัดการข้อมูลและดำเนินการโดยใช้แผ่นภาพ

4) นำเสนอตัวอย่างการจัดเนื้อหาสาระด้วยแผนภาพ ที่เหมาะกับลักษณะของเนื้อหาและความรู้ที่คาดหวัง

5) ผู้เรียนรายบุคคลทำความเข้าใจเนื้อหา และฝึกใช้แผนภาพ

6) การนำเสนอปัญหา ให้ผู้เรียนใช้แผนภาพเป็นกรอบในการแก้ปัญหา

7) การทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด

John and Hunter (1989) (อ้างถึงในสุมนา ระบอบ, 2556) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก ดังนี้

1) ครูแสดงตัวอย่างผังกราฟิกที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ผู้เรียน

2) ครูแสดงตัวอย่างการสร้างผังกราฟิก ให้ผู้เรียนเข้าใจเบื้องหลังการเลือกผังกราฟิกที่เหมาะสม

3) ให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการสร้างผังกราฟิก อภิปรายถึงเหตุผลในการเลือกใช้ผังกราฟิก

4) แนะนำและดูแลให้ผู้เรียนได้ลงมือวางแผนและเขียนผังกราฟิกของตนเอง อาจให้ร่วมทำเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเสนอผังกราฟิกและครูครูประเมินผลการเรียนรู้

สรุปได้ว่าผังกราฟิก (Graphic organizers) มีหลายลักษณะจำแนกไปตามความต้องการในการเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ จากนั้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทำความเข้าใจเนื้อหา เพื่อสรุปความรู้ลงในผังกราฟิกเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล แล้วอภิปรายผลการเรียนรู้ร่วมกัน

ในงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำผังกราฟิกแต่ละรูปแบบไปใช้ในขั้นตอนที่ 3) ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก โดยให้ผู้เรียนนำเสนอข้อมูล จากการอ่านจับใจความในรูปแบบแผนผังกราฟิกตามความสอดคล้องของเนื้อหาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านจับใจความ ทฤษฎีพหุปัญญาและผังกราฟิก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านจับใจความ

เอกลักษณ์ เทพวิจิตร (2558 : 56) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจัดประสบการ์ด้วยวิธีพิจารณาสอนอ่าน และ 2) ค้นคว้าความพึงพอใจจากผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลกระทบต่อขั้นตอนเรียนรู้การอ่าน กลุ่มเป้าหมายการค้นคว้าบ่งบอกว่า ระดับประถมศึกษาปีที่ 6/4 รร.นาคประสิทธิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้ระบุการใช้ต่อไปนี้ 1) แผนการสอนเรื่อง การอ่านจับใจความเป็นขั้นตอนสอนอ่าน 2) ข้อสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความจากประสบการณ์สอนอ่าน สุดท้ายคือ 3) แบบวัดเจตคติของเด็กอันส่งผลแก่ประสบการณ์ด้วยแนวทางสอนอ่าน สรุปหลักค้นคว้าพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของเด็กห้องประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการจัดประสบการณ์สอนจากแนวสอนอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผู้เรียนมีเจตคติในการสอนจากวิธีการสอนอ่าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ทศพร ศรีแสง (2560 : 103) วิจัยเรื่องผลของการใช้คำถามระดับสูงต่อเรื่องสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของผู้เรียนห้องประถมศึกษาปีที่ 4 ระบุจุดประสงค์เพื่อค้นคว้าผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีต่อความตระหนักในความเป็นไทยของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 64 คน กลุ่มเป้าหมาย 32 คน กลุ่มควบคุม 32 คน ล้วนแสดงองค์ประกอบต่อไปนี้อาทิ แผนจัดประสบการณ์สอนวิชาภาษาไทย สาระการอ่าน ด้วยคำถามระดับสูง และแผนจัดประสบการณ์สอน ใช้มาตราวัดอันดับสัมฤทธิผล พร้อมแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย สรุปการดำเนินการได้กล่าวคือ เด็กย่อมบังเกิดให้ตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนได้รับการจัดประสบการณ์สอนอ่านจับใจความรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลักขณา โททอง (2561 : 88) ได้ค้นคว้าเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์สอนการอ่านจับ ใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสมบูรณ์จากหลักการ 80/80 2) ในการค้นหาค่าสัมฤทธิผลการจัดประสบการณ์สอนอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของเด็กระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยวิธีจัดประสบการณ์กรอบเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ด้วยแบบฝึกทักษะของบุคคลซึ่งอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจการอ่านจับใจความของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการศึกษาโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย องค์ประกอบในครั้งนี้ คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คนได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัย อาทิ แผนการจัดการสอน ข้อสอบ แบบสอบถามความสเหมาะสม จึงสรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิจากแนวจัดกิจกรรมขั้นตอนสอนการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ของเด็กห้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีสัมฤทธิผล (E_1/E_2) เท่ากับ 85.20/82.78 2) ค่าสัมฤทธิผลของการจัดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนห้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะปรากฏได้ดังนี้คือ 0.6973 โดยระบุออกมาได้ร้อยละ 69.73 3) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังสอนจากกระบวนทัศน์การสอน การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก

5.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

ประทินทิพย์ พรไชยยา (2552 : 129) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต (ภาษาพาที) ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดประสบการณ์สอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและแผนการจัดประสบการณ์แบบซิปปา กลุ่มสาระฯภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 80/80 2) หาคะแนนสัมฤทธิผลของแผนการจัดการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและแผนการจัดการสอนแบบซิปปา ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 3) เปรียบเทียบความสามารถจากประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ และความรู้สึกนึกคิดต่อการศึกษาภาษาไทยของเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มที่จัดประสบการณ์ด้วยแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับกลุ่มซึ่งสร้างประสบการณ์แบบซิปปา กลุ่มเป้าหมายคือห้องประถมศึกษาปีที่ 5/2 และ 5/4 สถานศึกษาอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปี 2551 ทั้งหมด 92 คน จำแนกเป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มละ 46 คน รวบรวมด้วยขั้นตอนการคลัสเตอร์แรนดอม (Cluster Random Sampling) องค์ประกอบ อาทิ 1) แผนการจัดการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 2) ข้อสอบวัดความสามารถทางประสบการณ์ชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 3) ข้อสอบวัดการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัยเลือกตอบ 4 ข้อจำนวน 25 ข้อ 4) แบบวัดความรู้สึกการกระบวนวิธีสอนวิชาภาษาไทยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ห้องประถมศึกษาปีที่ 5 ระบุประสิทธิภาพเทียบได้ 83.34/80.05 และ 82.37/79.08 ตามลำดับ ล้วนเหมะสมกับอันดับกำหนดมา 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการสอนด้วยแนวทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีค่าเทียบได้ 0.7076 และ 0.6905 ทำให้ประจักษ์แล้วคือเด็กสามารถพัฒนาได้ด้วยขั้นตอนประสบการณ์เรียน ร้อยละ 70.76และ 69.05 ตามลำดับ 3) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มซึ่งเรียนโดยการจัดการประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับกลุ่มที่จัดประสบการณ์แบบซิปปา พบว่าทำให้ความสามารถในการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนไม่แตกต่างกัน

นฤมล นนลือชา (2553 : 105) ได้วิจัยเรื่องผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ระบุความต้องการเพื่อค้นคว้าผลการจัดประสบการณ์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทยด้วยแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา กำหนดเกณฑ์ผ่าน 70/70 กลุ่มที่ศึกษาเป็น เด็กระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 36 คน โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มีขั้นตอนการศึกษาเป็นวิธีการลงมือทำจริง เครื่องมือตามหนทางค้นคว้ามี 2 ประเภท คือ เครื่องมือวิจัย หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการสอน จำนวน 27 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการสัมฤทธิผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ข้อสอบท้ายวงจร และแบบสังเกตความประพฤติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้แต่ละวงจร เท่ากับ 70.4, 73.04 และ 75.28 ตามลำดับ ทั้งจากวิธีดูการประพฤติตนตามวิถีของเด็กพบว่าอยู่ในระดับดี 2) การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และส่งเสริมเชาวน์ปัญญาหลายๆ ข้อ ทำให้ผู้เรียนได้มีเวลาต่อการก้าวไปข้างหน้าในสิ่งอันจะเปลี่ยนไปแก่บุคคลพร้อมความสมบูรณ์พูนเพิ่ม บูรณาการกับเหล่ามิตรสหาย จึงย่อมเป็นเหตุในการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ปรากฏผลค่าเฉลี่ยได้ 73.82 และจำนวนที่ผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 78.80 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ยุพาพักตร์ สะเดา (2552 : 125) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีพหุปัญญาที่มีประสิทธิภาพ 2) หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา 3) เปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนชุมชนบ้านชนบท อำเภอชนบท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือตามระบุว่าศึกษาค้นคว้ามี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องเศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ทั้งสิ้น 8 แผน 2) ข้อสอบวัดความสามารถของการเรียน ทั้งสิ้น 30 ข้อ ค่าทางคณิตศาสตร์ในการแยะแยะรายการ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบทดสอบสมมุติฐานใช้ t – test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกตใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.33/83.84 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกตใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีค่าเท่ากับ 0.7177 แสดงว่าผู้เรียนมี ความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.7177 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.77 3) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีคะแนนความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

พิศสวาท ศรีสะอาด (2552 : 95) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมสาระประวัติศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าความสำเร็จของแผนการเสริมสร้างประสบการณ์ด้วยทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 60 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน เครื่องมืออันระบุไว้จากการศึกษาค้นคว้า มี 3 ชนิด คือ แผนการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ผลจากที่ได้ค้นคว้ารายงานได้ว่า 1) สัมฤทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 83.53/82.82 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6805 3) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เพชรรัตน์ สุวรรณชัย (2553 : 64) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาสาระนาฏศิลป์เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาปสัมฤทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์สอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียง ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 2) ค้นคว้าค่าสัมฤทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์สอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิงเศรษฐกิจพอเพียง ชระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อการจัดประสบการณ์สอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียง ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาน้ำซุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 32 คน ซึ่งจำเพาะขั้นตอนจากใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือปรากฏในการศึกษาค้นคว้ามี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิงเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน เวลา 12 ชั่วโมง ผลประเมินแผนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.32 มีความเหมาะสมมาก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบของแผนการทดลองที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน One Group Pretest - Posttest Design ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิ้งเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.57/81.25 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกตใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิ้งเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6577 3) ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิ้งเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ไพรินทร์ พึ่งพงษ์ (2556 : 110) วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการสอนด้วยยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะ 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์สอนด้วยยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มที่ใช้ อาทิ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องลีลาวดี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ประจำปี 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน มีผู้เรียน 33 คน ล้วนเลือกมาจากสุ่มอย่างง่าย โดยรวบรวมระดับซึ่งใช้ในการทดลอง 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ระบุในการค้นคว้า 1) แผนการสอน เรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม 2) แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนแผนผังความคิดสระประสม 3) แบบฝึกอ่านสะกดคำที่มีสระประสม 4) ข้อสอบวัดผลความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม 5) แบบสอบถามอันพึงพอใจที่มาในประสบการณ์สอนด้วยยุทธวิธีพหุปัญญาแผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะ รูปแบบที่ใช้ในการทดลองแบบกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่มมีการทดสอบก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการแยกแยะข้อมูล อาทิ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการค้นคว้าพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการสอนโดยใช้ยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ความคิดเห็นของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิดและแบบฝึกเสริมทักษะ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

กมลรัตน์ ภวภูตานนท์ (2558 : 140) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับประสบการณ์สอนจากแนวคิดสมองเป็นฐานของเด็กระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 บอกจุดมุ่งหมายในการค้นคว้าคือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์สอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดประสบการณ์สอนตามแนวคิดสมองเป็นฐานตามหลัก 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าสัมฤทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์สอนของเรื่องทฤษฎีพหุปัญญากับ การจัดประสบการณ์สอนด้วยแนวคิดสมองเป็นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับประสบการณ์สอนด้วยแนวคิดสมองเป็นฐานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิผลจากประสบการณ์สอนการอ่านจับใจความและเจคติต่อประสบการณ์ภาษาไทยของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดประสบการณ์สอนตามทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดประสบการณ์สอนด้วยแนวคิดสมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นวิจัย ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ทั้งสิ้น 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 24 คน รวม 48 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ด้วยแนวทฤษฎีพหุปัญญาและแผนการจัดประสบการณ์สอนด้วยแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่องการอ่านจับใจความจากวรรณกรรม รูปแบบละ 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลประสบการณ์สอน แบบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า) ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ภาษาไทย ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (E_1/E_2) เท่ากับ 86.60/81.53 และเท่ากับ 85.13/80.83 ซึ่งประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านกระบวนการสูงกว่าเกณฑ์และประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ด้านผลลัพธ์เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ค่าสัมฤทธิผลในแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐานระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.32 และมีค่าเท่ากับ 0.59 คิดเป็นร้อยละ 59.64 3) ผู้เรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดประสบการณ์สอนตามแนวคิดสมองเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของเด็กระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการ

จัดประสบการณ์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาและ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

อรอุมา ปาสาใน (2559 : 118) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาจีนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดประสบการณ์สอนตามแนวคิดของเมอร์ดอกของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอกที่มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการสอนโดยใช้แนวทางของพหุปัญญา กับการสอนโดยใช้วิธีการของเมอร์ดอกของนักเรียนชั้นมัธยมต้นปีที่ 3 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของขั้นตอนอ่านจับใจความ พร้อมความรู้สึกต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากประสบการณ์พัฒนาด้วยพหุปัญญากับประสบการณ์ตามแนวคิดตามแนวคิดของเมอร์ดอก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้องแบ่งเป็น ห้องละ 24 คน รวม 48 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม แบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ห้องเรียนที่ 1 การสอนด้วยหลักการพหุปัญญา ห้องเรียนที่ 2 จัดการเรียนรู้แนวคิดของเมอร์ดอก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการสอนตามหลักการพหุปัญญา และแผนการสอนจากความคิดของเมอร์ดอก อย่างละ 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน ด้วย t-test for Dependent Samples และ Holtelling's T^2 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอก (E1/E2) เท่ากับ 81.51/80.00 และเท่ากับ 80.33 / 80.14 ตามลำดับ 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.7187 และมีค่าเท่ากับ 0.7223 ตามลำดับ 3) ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอกมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการเรียน

ภาษาจีน ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของเมอร์ดอกไม่แตกต่างกัน

ฐิตินันท์ บุญเสริม (2562 : 133) ได้ทำเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มของผู้เรียนห้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิถีทางตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ มี ความมุ่งหมายในการ 1) ยกระดับแผนการสอนพหุปัญญาและกระบวนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เกี่ยวกับ ระบบจำนวนเต็ม ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 อันประกอบหนทางน่าเชื่อถือเท่ากับ 75/75 2) โดยปรับเปลี่ยนดัชนีค่าสัมฤทธิผลในหนทางการสอนด้วย ทฤษฎีพหุปัญญาและหนทางของกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องระบบ จำนวนเต็ม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) โดยนำมาเทียบเคียงพัฒนาการประยุกต์จาก คณิตศาสตร์ สัมฤทธิผลต่อหนทางแยกแยะบวกกับวิถีทางรู้สึกถึงวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบประสบการณ์สอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาร่วมด้วยประสบการณ์สอนแบบกลุ่มร่วมมือ ตัวอย่างวิจัยการค้นคว้าครั้งนี้ ระบุถึง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าตูมประชาเสริมวิทย์ สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 83 คนได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์สอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา จำนวน 20 แผน และแผนการจัดประสบการณ์สอนแบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน 20 แผน ประสบการณ์การสอนละ 20 ชั่วโมง 2) ข้อสอบวัดความสามารถในด้านวิชาคณิตศาสตร์ ระบุข้อทดสอบ แบบปรนัยโดยเลือกตอบ 4 หน่วยเลือก รวม 30 ข้อ สถิติที่ซึ่งปรากฏในการค้นคว้าแยกแยะรายละเอียด ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมสามารถตรวจทานสมมติฐานด้วย F – test (One – way MANOVA) สรุปสิ่งที่ค้นคว้า ระบุดังนี้ 1) แผนประสบการณ์สอนสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและประสบการณ์สอนแบบกลุ่มร่วมมือเรื่องระบบจำนวนเต็ม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลิดมานั้นพบคุณภาพ 78.62/76.35 และ 80.95/79.84 เรื่อยมา สูงกว่าค่าที่กำหนดให้ 75/75 2) ค่าสัมฤทธิผลในเรื่องจัดประสบการณ์สอนด้วยทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เรื่องระบบจำนวนเต็ม ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผล 0.6443 และ 0.6808 เรื่อยมา ระบุได้ค่าร้อยละ 64.43 และ 68.08 3) เด็กที่ล้วนผ่านประสบการณ์จากการจัดการสอนด้วยทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดประสบการณ์สอนแบบกลุ่มร่วมมือมีความพึงพอใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้เรียนที่เรียนด้วยประสบการณ์สอนแบบกลุ่มร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดแยกแยะ สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์ด้วยทฤษฎีพหุปัญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยที่ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สรุปผลการวิจัยได้ว่าทฤษฎี

พหุปัญญาสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้และมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

5.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยผังกราฟิก

ทะนงศักดิ์ พรหมแพง (2557 : 131) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ผังกราฟก กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ผังกราฟก สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรูสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาที่ 6 ให้มีสัมฤทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการร่วมประสบการณ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนซึ่งจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยผังกราฟก สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรูสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มวิจัย ได้แก ระดับประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลอำเภอน้ำเกลี้ยง (เขิน) จำนวน 31 คน โดยการสุ่มแบบแบงกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์และข้อสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ การคิดแยกแยะ ด้วยผังกราฟก สาระหนาที่พลเมือง วัฒนธรรม พร้อมแนวทางดำเนินชีวิตในสังคม ระบุค่าประสิทธิภาพ 80.66/83.00

สมบุญ สีหะวงษ์ (2559 : 126) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยผังกราฟิก ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วย ผังกราฟิกก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ทดลองเจตคติจากเรื่องสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อให้เข้าใจด้วยผังกราฟิกของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มวิจัยจากการค้นคว้าระบุ ได้แก่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบุญทัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนการสุ่มแบบกลุ่ม แบบแผนของการค้นคว้าเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน เครื่องมือซึ่งปรากฏในการค้นคว้าอาทิ แผนจัดประสบการณ์จำนวน 12 แผน ข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและแบบวัดเจตคติ ต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ผังกราฟิก มีวิธีในการปฏิบัติการค้นคว้ารวม 12 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเสร็จสิ้น 24 ชั่วโมง ผลการค้นคว้าสามารถบอกได้คือ 1.) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ คะแนนเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมได้ 8.17 คิดเป็นร้อยละ 40.86 และคะแนนหลังจัดกิจกรรมได้ 15.41 คิดเป็นร้อยละ 77.07 ซึ่งผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 และเมื่อทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจพบว่า

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2.) ผู้เรียนมีเจตคติต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับดีมาก

สุมาลี ชูบุญ (2559 : 122) ได้วิจัยเรื่องผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดประสงค์ในการ 1) เปรียบเทียบคะแนนในการอ่านจับใจความของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการค้นคว้าของกลุ่มควบคุม 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 4) ค้นคว้าคะแนนในการอ่านจับใจความของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน ตัวอย่างที่ระบุเป็นห้องประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก แยกได้คือกลุ่มทดลอง 28 คน และกลุ่มควบคุม 28 คน เครื่องมือซึ่งระบุจากศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้อสอบการอ่านจับใจความแบบก่อนเรียนและแบบหลังเรียน และแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ ซึ่งมีชุดจัดประสบการณ์ในการค้นคว้า คือ แผนการจัดประสบการณ์การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก และแผนการจัดประสบการณ์การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิก ผลการค้นคว้าสรุปได้ คือ 1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมประสบการณ์การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด ร่วมกับผังกราฟิกมีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการค้นคว้าสูงกว่าก่อนการค้นคว้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมประสบการณ์การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิกมีค่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ ภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการค้นคว้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมประสบการณ์การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีค่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมประสบการณ์การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทยของผู้เรียนรายบุคคลเมื่อวิเคราะห์ตามแบบการเรียนรู้ เรียงลำดับจากคะแนนสูงไปต่ำ ได้แก่ เด็กที่มีประสบการณ์แบบการดูหรือมองเห็น การสัมผัส หรือเคลื่อนไหวร่างกาย และการฟังหรือได้ยิน ตามลำดับจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับผังกราฟิก สรุปผลการวิจัยได้ว่าผังกราฟิกช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าและทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยผังกราฟิก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

5.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านจับใจความ

Yussof (2012 : 151-160) ได้วิจัยเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านผ่านกลยุทธ์ด้านความรู้ความเข้าใจและผังกราฟิก: วิธีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้นเป็นการวิจัยที่ใช้กลยุทธ์ผังกราฟิกบูรณาการรูปภาพประกอบโดยใช้โครงสร้างสถานที่และเวลา ตัวละครหลัก เค้าโครงเรื่อง จุดเริ่มต้น (Beginning) จุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) ความขัดแย้งและจุดสิ้นสุด (Conflict and Ending) การกระทำและผลกระทบที่เกิดขึ้น หัวข้อย่อยเหล่านี้สร้างขึ้นจากองค์ประกอบของเรื่องราวจากบทความเรื่องสั้นที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองได้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนถึงสาระสำคัญของเรื่อง เกิดเป็นความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการอ่านของผู้เรียนมีค่ามากขึ้นในกลุ่มทดลอง (M = 59.63 / S.D. = 0.78) มากกว่ากลุ่มควบคุม (M = 55.34 / S.D. = 0.31) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่นำมาใช้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการแบบเดิม

Gifford (2014) ได้วิจัยเรื่อง ผลของผังกราฟิกที่ใช้เทคโนโลยี ในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ผังกราฟิกคู่เทคโนโลยีในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนในชั้นมัธยมศึกษา เป็นการสอนให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านบทความร่วมกับการใช้ไอแพด (I-Pad) และแอปพลิเคชัน (Application) เพื่อสร้างผังกราฟิกหลังจากที่ผู้เรียนอ่านบทความจากนิตยสาร ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังจากใช้ผังกราฟิกคู่กับเทคโนโลยี

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

Toth (2003 : 3846 – A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูและการนำการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหนึ่งแห่งในรัฐคอนเนตทิคัตโดยตรวจสอบใน 5 ด้าน คือ 1) ครูในโรงเรียนที่ศึกษามีการให้นำนิยามการสอนที่ใช้พหุปัญญาเป็นศูนย์กลางอย่างไร 2) ครูคิดว่าทฤษฎีปัญญาของ Howard Gardner เป็นประโยชน์ในชั้นเรียนของตนมากน้อยเพียงใด 3) ครูเหล่านี้เอาวิธีการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้ในชั้นเรียนของตนมากน้อยเพียงใด 4) ครูเหล่านี้ต้องการนำการสอนแบบนี้ไปใช้ในชั้นเรียนของตนในอนาคตหรือไม่ 5) การรับรู้ของครูเกี่ยวกับทรัพยากรสนับสนุนที่จำเป็นไปใช้ และปรับปรุงการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานวิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ครูและแบบสำรวจครู ผลการศึกษาพบว่า ครูให้นิยามการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางคล้องกับคำนิยามของ Gardner การใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นพหุปัญญา เป็นศูนย์กลางเป็นประโยชน์ต่อการสอนของตนครูมีความหลากหลายในการนำการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้แต่ส่วนมากเน้นปัญญาทางภาษา และปัญญาทางตรรกศาสตร์และ

คณิตศาสตร์จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาสามารถทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลาง โดยจะให้ความสำคัญด้านภาษาและคณิตศาสตร์เป็นสำคัญ

5.2.3 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยผังกราฟิก

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิกที่นักวิชาการ ได้อธิบายไว้ดังนี้

Goss (1991) ได้วิจัยเรื่องอิทธิพลของ การใช้ผังกราฟิก กับเด็กที่มีความสามารถในการสรุปและรับรู้ เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับโลก (พื้นผิวที่เปลี่ยนแปลง) วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าเพื่อให้ผู้เรียนประเด็นสำคัญพร้อมบอกข้อมูลด้านวิทยาการที่ล้ำสมัยเกี่ยวกับโลก (พื้นผิวที่ปรับเปลี่ยน) ที่สำคัญ จากการใช้ผังกราฟิก ผลการค้นคว้าระบุดังนี้ หลังจากผู้เรียนทำผังกราฟิก มีผลต่อเรื่องผสานหลักการโดยทำความเข้าใจประเด็นหัวข้อวิทยาศาสตร์ ที่สัมพันธ์ระหว่างโลก (พื้นผิวที่เปลี่ยนแปลง)ได้ชัดเจนขึ้น จึงเป็นการบอกรวบรวมระบบ รายละเอียดได้อย่างถูกต้อง และสามารถเรียกคืนความรู้เดิมได้

Bethune and Wood (2013: 236-244) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้ผังกราฟิกแบบตั้งคำถาม Wh-Question ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของผู้เรียนที่มีความผิดปกติออทิสติก โดยเป็นการสอนผู้เรียนที่มีความผิดปกติออทิสติก จากการใช้ผังกราฟิกแบบ Wh-Question คือผังกราฟิกที่แบ่งกระดาษเป็น 4 ช่อง ให้ผู้เรียนระบุว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน และสิ่งที่ทำเป็นอย่างไร จากเรื่องราวที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วตอบคำถามจัดหมวดหมู่ลงในผังกราฟิกข้างต้น เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่มีความผิดปกติเป็นออทิสติก มีทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น สามารถที่จะตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

Bishop (2015: 290-302) ได้วิจัยเรื่อง ผลของรูปแบบการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อคุณภาพและปริมาณของการเขียนโน้มน้าวของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความผิดปกติของออทิสติก โดยการให้ผู้เรียนที่เป็นออทิสติกแต่ละคนนั่งโต๊ะเรียนรูปตัวยู แล้วให้ผู้เรียนออทิสติกฝึกการเขียนแบบโน้มน้าวใจในรูปแบบของผังกราฟิก ตามหัวข้อที่ครูกำหนด เช่น ผู้เรียนควรจะต้องใส่เครื่องแบบอย่างไร, ผู้เรียนควรนำโทรศัพท์มาโรงเรียนหรือไม่ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการผู้เรียนได้ดำเนินการใช้ผังกราฟิกเขียนบทความเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจ มีการเขียนโน้มน้าวใจที่ดีขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยวัดผลจากจำนวนคำทั้งหมดที่เขียนและการเขียนเรียงลำดับ รวมถึงความถูกต้อง ตามคะแนนรูบริค การวิเคราะห์การเขียนโน้มน้าวใจ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยผังกราฟิกสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน และสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก นำไปทดลองใช้กับตัวอย่างวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นตัวอย่างวิจัย จำนวน 15 คน โดยทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	t	p
ก่อนเรียน	15	30	16.80	3.61	15.03	.00*
หลังเรียน	15	30	25.20	2.08		

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนเฉลี่ย

หลังการจัดการเรียนรู้ (*M* = 25.20 , *SD* = 2.08) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ (*M* = 16.80 , *SD* = 3.61) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

รายการประเมิน	*M*	*SD*	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	2.47	.74	ปานกลาง	2
1.2 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่ยากจนเกินไป	2.40	.74	ปานกลาง	3
1.3 ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้	2.40	.74	ปานกลาง	3
1.4 ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้	2.53	.74	มาก	1
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.48	.72	ปานกลาง	(2)
2. ด้านบรรยากาศ				
2.1 นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	2.40	.74	ปานกลาง	3
2.2 นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.13	.83	ปานกลาง	5
2.3 นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	2.20	.86	ปานกลาง	4
2.4 ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนตลอดเวลา	2.60	.86	มาก	2
2.5ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	2.80	.56	มาก	1
รวมด้านบรรยากาศ	2.43	.66	ปานกลาง	(3)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	*M*	*SD*	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
3.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
3.1 นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	2.53	.74	มาก	5
3.2 นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ที่เรียนเพิ่มขึ้น	2.73	.59	มาก	3
3.3 นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน	2.67	.62	มาก	4
3.4 นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ	2.87	.35	มาก	1
3.5 นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	2.80	.41	มาก	2
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	**2.72**	**.51**	**มาก**	**(1)**
รวมทุกด้าน	**2.54**	**.63**	**มาก**	

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .63 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ เป็นลำดับที่ 1 (*M* = 2.72 , *SD* = .51) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นลำดับที่ 2 (*M* 2.48 , *SD* = .72) ด้านบรรยากาศเป็นลำดับที่ 3 (*M* = 2.43, *SD* = .66) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานเป็นระบบ (*M* = 2.87, *SD* = .35) รองลงมาคือนักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ (*M* = 2.80, *SD* = .41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ (*M* = 2.53, *SD* = .74)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้ (*M* = 2.53 , *SD* = .74) รองลงมาคือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน (*M* = 2.47, *SD* = .74) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ประเด็นคือ สามารถปฏิบัติได้ไม่ยากจนเกินไปและส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ (*M* = 2.40, *SD* = .74)

ด้านบรรยากาศ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง (*M* = 2.80 , *SD* = .56) รองลงมาคือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนตลอดเวลา (*M* = 2.60, *SD* = .86) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (*M* = 2.13, *SD* = .83)

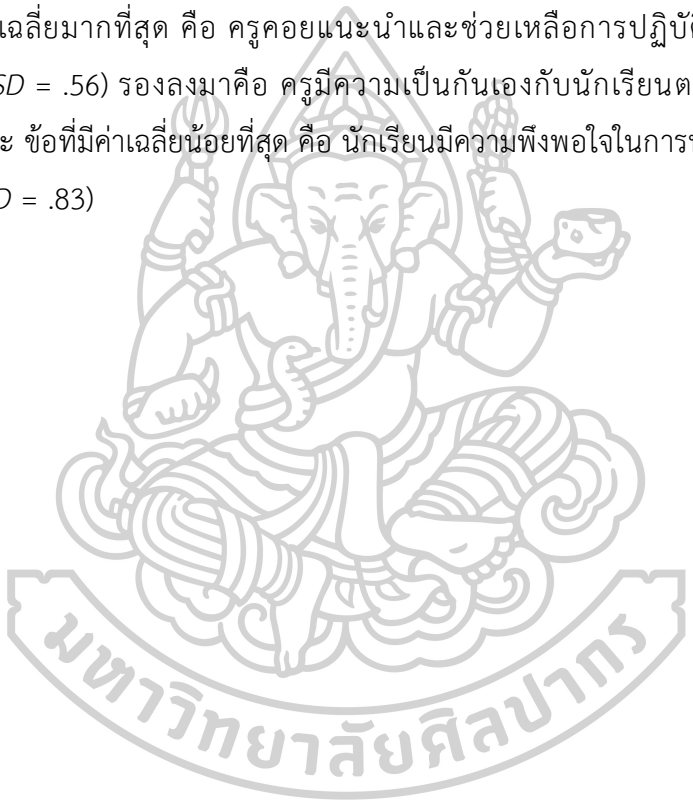

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความ ยากง่าย (p) ระหว่าง .47 - .80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .27 - .67 ค่าวามเชื่อมั่นเท่ากับ .80 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยพื้นฐาน (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (The one-group pretest-posttest design) วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้ค่าเฉลี่ย (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก มีการใช้แนวคิด หลักการ และขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามลำดับของการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ คือ สามารถตอบสนองความต้องการอย่างหลากหลาย และตรงตามความสามารถของนักเรียนที่มีความถนัดแตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาษาและการสื่อสาร 2) ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 3) ด้านมิติสัมพันธ์ 4) ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ด้านดนตรี 6) ด้านเข้าใจผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ 7) ด้านการเข้าใจตนเอง 8) ด้านธรรมชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของพหุปัญญาทั้ง 8 ด้านนี้ไว้ในขั้นที่ 2 กิจกรรมน่ายลยิน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเวียนตามพหุปัญญาแต่ละด้าน โดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมตามความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ เช่น การอ่านจับใจความจากบทอ่านท้องถิ่น กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร การร้องเพลง การทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ กมลรัตน์ ภวภูตานนท์ (2558 : 140) ที่พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ได้ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แขมมณี (2553: 89-90) และ วนิษา เรซ (2550: 193) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีพหุปัญญา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้าน

ไม่เหมือนกัน ช่วยพัฒนาอัจฉริยภาพด้วยการผสมผสานความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้น ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายผนวกกับมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความคิดอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแนวทางให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาอย่างมีลำดับขั้นตอน โดยครูคอยเป็นผู้กระตุ้น ด้วยการใช้คำถามให้นักเรียนร่วมกันระดมสมอง เพื่อประมวลความรู้เดิมที่นักเรียนมีก่อนจะเริ่มอ่านบทอ่าน และเมื่อนักเรียนอ่านบทอ่านแล้ว นักเรียนสามารถเลือกข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาบันทึกในรูปแบบผังกราฟิก ซึ่งอยู่ในขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก เป็นขั้นตอนที่ฝึกให้นักเรียนได้นำข้อมูลที่ได้จากการอ่านจับใจความ มาร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาสร้างเป็นผังกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งกระตุ้นให้นักเรียนเลือกข้อมูลที่จำแนกรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อแสดงความเกี่ยวข้องของเรื่องที่อ่านและสามารถบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เป็นการฝึกการจัดลำดับข้อมูลและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่อ่าน และนำเสนอให้เป็นระบบระเบียบด้วยผังกราฟิกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เมื่อนำกิจกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาซึ่งเป็นการตอบสนองความหลากหลายของนักเรียน มาร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้เรียนรู้ เป็นภาพหรือข้อความแบบกราฟิกที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้จดจำ เข้าใจ และจัดระบบความคิด เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วเกิดเป็นความคิดรวบยอด (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2551) ทำให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียน โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกเป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถจดจำและนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบอย่างหลากหลาย ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงกับสาระความรู้อื่น ๆ ได้อย่างเป็นระบบระเบียบ การใช้ผังกราฟิกเริ่มจากการที่ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาที่ของบทเรียน แล้วพิจารณาเลือกใช้ผังกราฟิกที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gallavan (2007: 117-127) และ ทิศนา แขมมณี (2550 : 72) ที่กล่าวว่า การใช้ผังกราฟิกหลังการอ่านและอภิปราย เป็นการทบทวนเสริมสร้างประเมินการเรียนรู้ เพื่อสร้างรากฐานแห่งการเรียนรู้และประเมินผลสรุป โดยครูและนักเรียนใช้ผังกราฟิก ในการเก็บข้อมูลกระบวนการ เผยแพร่ความคิดและผลจากการเรียนรู้ เป็นการทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นฤมล นนลือชา (2553 : 105) ที่พบว่า ผลการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ได้ตามเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพรินทร์ พึ่งพงษ์ (2556 : 110) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ยุทธวิธีพหุปัญญา แผนผังความคิด และแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เป็นลำดับที่ 1 นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศ เป็นลำดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และนักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นลำดับสุดท้าย การที่ด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความสามารถที่ตนเองถนัด จากการฝึกฝนฝึกคิดและวางแผนการทำงาน ส่งผลให้ทำงานได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนาถนลิน ภูมิรัง (2551 : 78) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า เป็นการสอนที่มีลักษณะบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ผสมผสานกันแล้วนำมาจัดเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน สร้างความสนใจของนักเรียนให้ต้องการเรียนรู้ในบทเรียน มีกิจกรรมสร้างความเข้าใจและเสริมความเข้าใจ มีกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว การเข้าใจบุคคลอื่น หรือสังคม นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับความรู้และความเข้าใจ เรื่องการอ่านจับใจความ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ เพราะนักเรียนมีความรู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายต่องานของตนเองและงานกลุ่มมากขึ้น และยังสามารถนำขั้นตอนการอ่านจับใจความไปปรับใช้กับการเรียนรายวิชาอื่น ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพรินทร์ พึ่งพงษ์ (2556 : 114) ที่พบว่านักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะด้วยกิจกรรมที่หลากหลายสนองความถนัดความสนใจและความสามารถของนักเรียน มีการสรุปและถ่ายทอดความคิดที่ได้จากการเรียนเขียนเป็นแผนผังความคิดของตัวเอง ทำให้มีความเข้าใจเนื้อหาและจดจำได้ดี

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ และ ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้ รองลงมา ได้แก่ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน และ สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่ยากจนเกินไป เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นที่ประสบความสำเร็จ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิด ร่วมกัน

แสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกทักษะในการอ่านจับใจความที่ส่งเสริมการตั้งคำถามและตอบคำถามจากสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ อันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการมอบหมายงานต่าง ๆ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ เพชรรัตน์ สุวรรณชัย (2553: 65) ที่พบว่า ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ท้าทายความสามารถหลายด้านและยังเป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามลำดับอย่างชัดเจน มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรอุมา ปาสาใน (2559 : 118) ที่พบว่า มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตัวนักเรียนโดยการพัฒนาพหุปัญญาหลาย ๆ ด้าน เน้นการลงมาปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูคอยสำรวจตรวจตรา เพื่อคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ อธิบาย ตอบข้อซักถามของนักเรียนเมื่อมีความสงสัยหรือติดขัดในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นมิตรกับครูมากขึ้น ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรัมพรรย์ (2538 : 78) กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยครูควรมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงท่าที่เป็นกันเอง กระตือรือร้นในการสอนเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนตลอดเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูใช้คำพูดตลอดจนการแสดงต่อนักเรียนด้วยความรักความปรารถนาดี และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุพาพักตร์ สะเดา (2552 : 68) ที่พบว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งจะส่งผลลัพท์ที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้การกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ยังส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิศสวาท ศรีสะอาด (2552 : 86) ที่พบว่า เป็นการสอนที่มีลักษณะบูรณาการที่ดี มีกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ผสมผสานกันแล้วนำมาจัดเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน สร้างความสนใจของนักเรียนให้ต้องการเรียนรู้ในบทเรียน มีกิจกรรมสร้างความเข้าใจและเสริมความเข้าใจ และนักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ได้ฝึกการตั้งคำถาม ฝึกการคาดการณ์คำตอบ ทำให้รู้สึกสนใจว่าจะได้พบเรื่องราว

ใหม่ ๆ ในการเรียนรู้จากเรื่องที่อ่าน ทั้งยังได้อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนในห้องเรียนเพิ่มความสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฐิตินันท์ บุญเสริม (2562: 133) ที่พบว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตนคิดค้นหาคำตอบด้วยตนเอง มีการแข่งขันเป็นทีม ช่วยกันเรียนจนประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายการเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ การที่ด้านบรรยากาศ มีความคิดเห็นอยู่ในลำดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะเมื่อมีการแบ่งกลุ่มในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก สามารถทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนสูงขึ้น และมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จึงถือว่า มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ดังต่อไปนี้

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำช่วยเหลือ รวมถึงอธิบายข้อสงสัยที่นักเรียนไม่เข้าใจอย่างทั่วถึง เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนเกิดความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก เป็นการสอนที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ดังนั้นครูผู้สอนควรตระหนักถึงการจัดลำดับในแต่ละขั้นตอนให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความสับสนในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กล้าแสดงความคิดเห็น ดังนั้น ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาบทเรียนอย่างละเอียด และทำความเข้าใจบทอ่านหรือคำศัพท์ที่ปรากฏในบทอ่านและบทเรียน เพื่อให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับแบบฝึกทักษะหรือร่วมกับเทคนิควิธี สอนอื่น ๆ เช่น SQ4R, SQ5R, MIA, SIRC เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอ่านและการเขียนภาษาไทย เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลรัตน์ ภวภูตานนท์. (2558). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545) **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

กิตติชัย พินโน และอมรชัย คหกิจโกศล. (2558). **ภาษาเพื่อการสื่อสาร**.กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2542). **การใช้ภาษาไทย1** (พิมพ์ครั้งที่ 3.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). **ภาษากับการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพฯ. (2551). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จิตรลดา คำนวณสิน. (2556). “การพัฒนารูปแบบหนังสือวรรณคดีไทยอิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยงร่วมกับโซเชียลมีเดียตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จีเรียง บุญสม. (2543). “ผลของเพื่อนช่วยสอน ร่วมกับการเสริมแรงที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงสระและความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ จีรวัฒน์ อินทรพร. (2556). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ. (2547). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท พี เพ ร ส จำกัด.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). **นวัตกรรมการศึกษา ชุดจิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading)**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

ฉัตรียา เลิศวิชา. (2557). **จิตวิทยาการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

ปิลันธร ชินกร. (2558). “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฐะปะนีย นาครทรรพ. (2545). **การสอนภาษาไทย ขั้นพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ฐิตินันท์ บุญเสริม(2562). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องระบบจำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ”วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). **ผู้เรียนเป็นสาคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: เยลโล่การพิมพ์.

นริศรา เกตวัลห์ และคณะ. (2555). **ภาษาไทยกับการสื่อสาร**. ปทุมธานี: สื่อตะวัน.

นรรัชต์ ฝันเชียร. (2551). **ทฤษฎีพหุปัญญา**. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2562, จาก https://www.ffc.or.th/ffc_scoop/2551/scoop_2551_11_17.php

ทศพร ศรีแสง (2560).“ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทะนงศักดิ์ พรหมแพง (2557). “การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ผังกราฟกกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ทิศนา แขมมณี. (2550). **รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นฤมล นนลือชา. (2553). “ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา”.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บันลือ พฤกษะวัน. (2533). **วรรณกรรมกับเด็ก**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประทินทิพย์ พรไชยยา. (2552). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยชุดภาษาเพื่อชีวิต(ภาษาพาที) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา.” การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2551). **ทักษะ 5 C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิศสวาท ศรีสะอาด. (2552).“ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พีระ รัตนวิจิตร และคณะ. (2544). **การประยุกต์พหุปัญญาสู่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.

เพชรรัตน์ สุวรรณชัย(2553). “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาสาระนาฏศิลป์เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5”. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แพง ชินพงศ์, สุพาพร เทพยสุวรรณ. (2552). **เพลงพหุปัญญา**. กรุงเทพฯ: บริษัทแปลนฟอร์คิดส์จำกัด

ไพรินทร์ พึ่งพงษ์. (2556). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ยุทธวิธีพหุปัญญาแผนผังความคิดและแบบฝึกเสริมทักษะ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มลิวัลย์ ลับไพรี. 2549. **ความรูเบื้องตนเกี่ยวกับเด็กฉลาดและเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

มัลลิกา พงศ์ปริตร. (2544). **ก้าวไกลกับรองเท้าคู่เก่ง วิธีพัฒนาพุปัญญาในห้องเรียน**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาวิชาการ.

ยุพาพักตร์ สะเดา (2552).“การพัฒนาผลการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเรื่อง เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เยาวพา เดชะคุปต์. (2544). **การพัฒนาพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ณ หอประชุมใหญ่ สำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่25 –27 ตุลาคม 2544.

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). **อ่านเป็น เรียนก่อน สอนเก่ง**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลักขณา โททอง (2561).“การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วนิษาเรซ. (2550). **อัจฉริยะสร้างได้.** กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดยูเคชันจำกัด.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิค.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 พัฒนาการเรียนการสอน.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศศิธร ไชยเทศ (2554). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**”.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2547).“การศึกษาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความสาคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2562). **ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O- Net)** . สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.niets.or/th

สมบุญ สีหะวงษ์. (2559.) “การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537).**หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุมนา ระบอบ. (2556). **การสอนสังคมศึกษาโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer)**. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2562, จาก http://etcserv.pnru.ac.th/datas/fileKM09/pchezwfoli.pdf

สุมาลี ชุ่มบุญ. (2560). “ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับ

ใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์. (2538). **วิธีสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข และคณะ. (2555). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร,** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2558). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**, (พิมพ์ครั้งที่ 2.). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

อัจฉรา ชีวพันธ์. (2553). **ภาษาพาสอน : เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย.**กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรประพิณ กิตติเวช และคณะ. (2550). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**, (พิมพ์ครั้งที่ 2.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรอุมา ปาสาใน (2559).“การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาจีนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเมอร์ดอกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อารี สัณหฉวี. (2550). **สอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา** กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก

อุเทน ปัญโญ. (2553). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาสถิติและการวิจัยทาง โภชนศาสตร์ศึกษา**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Bell, S.M., & McCallum, R.S. (2016). **Handbook of reading assessment**. New York: Second edition published

Bethune, S. K., & Wood, I. C. (2013). Effect of Wh-Question Graphic Organizers on Reading Comprehension Skills of Students with Autism Spectrum Disorders. **Educationand Training in Autism and Development Disabilities**, 42(8), 236-244

Bishop, E. A, et al,. (2015). Effects of a Graphic Organizer Training Package on the Persuasive Writing of Middle School Students with Autism. **Education and Training in Autism and Developmental Disabilities**, 50(3), 290-302

Braselton, S., & Decker, C.B. (1994). Sing Graphic Organizers to Improve the Reading of

Mathemtics. **The Reading Teacher**, 48(3), 276-281

Buzan, (1997). **The Mind Map Book: Radiant.** London: BBC Book.

Clarke, John H. 1991. Using Visual Organizers to Focus on Thinking. J**ournal of Reading**. 34,7(April),526-534.

Gardner, H. 1983. **Frame of mind : The theory of multiple imtelligences**. New York : Basic Books.

Gallavan, P.N. (2007). Eight Types of Graphic Organizers for Empowering Social Studies Students and Teachers. **The social studies**, 7(10), 117-127

Gifford, M.(2014). "The effects of technology-based graphic organizers to teach reading comprehension skills of students with learning disabilities". (Master of Arts), Rowan Unuversity.

Goss, A. P. (1991). "The influence of graphic organizer on student' ability to summarize and comprehend sciene content regarding the earth's changing surface". (Master'sThesis), University of Central Florida.

Jhonson, A. P., & Steve, R.M. (2016). **10 Essentail instructional elements for students with reading difficulties**. United states: Corwin published.

Jones, et al. (1989). Teaching Students to Construct Graphic Organizers. **Educational Leadership**, 46(4), 20-25.

Joyce, et al. (1992). **Models of Teaching**. (3 rd ed). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

Yussof, M. (2012). Enhancing Reading Comprehension through Cognitive and Graphic Syrategies: A Constructivism Approach. **Social and Behaviral Sciences**, 64(70) 151-160.

Toth, Kara Robin. (2003). "A Study of Teacher's Perceptions and Implementation of Multiple Intelligence-Centered Instruction in a Connecticut Elementary School,"**Dissertaion Abstracts International.** 63(11): 3846-A ; May. Stoyanov,

Sveloslav Todorov (2001). "Mapping in the Educational and Training Design,"Likert, R. A. (1932). **T**echniqe for the Measurement of Attitude**. Achives Psychological. 3(1) pp. 42-48.**

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์รุจินันท์ ดวงจันทร์

ตำแหน่ง อาจารย์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

2. อาจารย์เอมิกา สุวรรณหิตาทร

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

สถานที่ทำงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร

3.อาจารย์วรัญญู โพธิ์คีรี

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

สถานที่ทำงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8606 เหฎา /๒๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

17 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รุจินันท์ ควงจันทร์

ด้วย นายสิปปกร บุนนาค รหัสประจำตัว 61255409 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากอุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606(นฐ)/510

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

17 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์เอมิกา สุวรรณหิตาทร

ด้วย นายสิปปกร บุนนาค รหัสประจำตัว 61255409 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากขุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ อว 8606 (นฐ)/๕๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

17 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์วรัญญู โพธิ์คีรี

ด้วย นายสิปปกร บุนนาค รหัสประจำตัว 61255409 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การอ่านจับใจความ เปิดเมือง

รายวิชา ท16101 ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 2 ชั่วโมง

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 1.1ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. นักเรียนบันทึกความรู้จากการอ่านจับใจความลงในผังกราฟิกได้

4. นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความเรื่อง เปิดเมืองซึ่งเป็นข้อมูลท้องถิ่น เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเรื่องราวหรือข้อความที่อ่านได้ถูกต้องจะ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อตลอดจนจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ดีขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้ทราบประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของตน เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น รวมถึงแสดงความคิดเชื่อมโยงด้วยการเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยในการจัดระบบความคิดและนำเสนอได้อย่างเป็นระเบียบ

4.สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การอ่านจับใจความ

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการเขียน

เจตคติ

1. เห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความ

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

6. การประเมิน

1. วิธีการวัดและประเมินผล
   - การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - การทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
   - แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
3. เกณฑ์การประเมินผล
   - นักเรียนต้องมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล โดยได้ 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน
   - นักเรียนต้องได้คะแนนการทำใบบันทึกการจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกรวม 4 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

คำชี้แจง :แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยทำเครื่องหมาย✓ในช่องคะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	ความพร้อมในการเรียน			ความตั้งใจ			ความร่วมมือ			ความตรงต่อเวลา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ		
10 - 12 คะแนน	=	ดี
7 – 9 คะแนน	=	พอใช้
4 – 6 คะแนน	=	ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3(ดี)	2(พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ความพร้อมในการเรียน	1. อุปกรณ์การเรียนครบตามที่ครูกำหนด 2. ไม่พูดคุยเวลาครูสอน และนั่งอยู่กับที่ ไม่เล่นกับเพื่อน	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนดหรือ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรือไม่อยู่กับที่ซุกซน 1 - 2 ครั้ง	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนด และ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรืออยู่ไม่นิ่ง ซุกซนในห้องมากกว่า 2 ครั้ง
ความตั้งใจ	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามและแสดงความคิดเห็น 2 – 3 ครั้ง	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามแสดงความคิดเห็นบ้าง 1 ครั้ง	1. ไม่ตั้งใจทำงาน 2. ไม่ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
ความร่วมมือ	จดบันทึกให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการตอบคำถาม และทำกิจกรรมทุกครั้ง	จดบันทึกบ้างบางครั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามและทำกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง	ไม่จดบันทึกและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามหรือทำกิจกรรม 3 ครั้งขึ้นไป
ความตรงต่อเวลา	เข้าห้องเรียนตรงเวลา	เข้าห้องเรียนช้ากว่ากำหนด 5 ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 นาที	เข้าห้องเรียนช้ากว่า 15 นาทีขึ้นไป

แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง :แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินการทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย✓ ในช่องให้คะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	**พฤติกรรม / ระดับคะแนน**								
	รูปแบบ			เนื้อหา			การใช้สี		
	3	2	3	2	1	1	3	2	1

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกณฑ์การประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง :เกณฑ์การประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยครู ตามรายการประเมิน พร้อมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละหัวข้อที่ตรงกับพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนตามความเป็นจริงและครูจะประเมิน ลงในแบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพหรือเกณฑ์ให้คะแนน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
รูปแบบ	เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางหน้ากระดาษตัวใหญ่ ความคิดย่อยไปอยู่บริเวณริมขอบ โดยทุกกิ่งเริ่มเส้นใหญ่แล้วค่อยเรียวเล็ก	เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางหน้ากระดาษตัวใหญ่ ความคิดย่อยไปอยู่บริเวณริมขอบ โดยบางกิ่งเริ่มเส้นใหญ่แล้วค่อยเรียวเล็ก	เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางหน้ากระดาษตัวใหญ่ ความคิดที่ย่อยไปอยู่บริเวณริมขอบ และขนาดเส้นเท่ากันทุกกิ่ง
เนื้อหา	การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนความถูกต้องของเนื้อหา และไม่เขียนทับเส้น	การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนความถูกต้องของเนื้อหา แต่เขียนทับเส้น	การนำเสนอเนื้อหาไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนความถูกต้องของเนื้อหา และเขียนทับเส้น
การใช้สี	ใช้สีที่ช่วยจดจำ เพลินตา สีเดียวตลอดกิ่ง แต่ละกิ่งสีไม่ซ้ำกัน	ใช้สีที่ช่วยจดจำ เพลินตา แต่ละกิ่งสีเดียวกัน	ไม่ใช้สีที่ช่วยจดจำ เพลินตา

ระดับคุณภาพ/การวัดประเมินผล

คะแนนรวม 8 – 9 หมายถึง นักเรียนทำใบบันทึกการอ่านอยู่ในระดับดี

คะแนนรวม 5 – 7 หมายถึง นักเรียนทำใบบันทึกการอ่านอยู่ในระดับพอใช้

คะแนนรวม 3 – 4 หมายถึง นักเรียนทำใบบันทึกการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุง

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นประมวลความรู้เดิม เสริมศาสตร์ศิลป์

1.นักเรียนดูเนื้อหาเพลง “ธนบุรี งามตระการ”โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน (ด้านภาษา)

2.ครูสาธิตการร้องเพลง นักเรียนร้องตาม แล้วร้องเองพร้อมปรบมือประกอบจังหวะให้เกิดความสนุกสนาน(ด้านดนตรีและด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว)

3.ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเพลง ด้วยคำถามที่หลากหลายสู่สาระการเรียนรู้และกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถาม(ด้านภาษา)

4.นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้ตั้งชื่อเป็นชื่อผลไม้ที่ชื่นชอบ เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม ครูชี้แจงบทบาทและหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม (ด้านมนุษยสัมพันธ์)

ขั้นกิจกรรมน่ายลยิน

5.นักเรียนแต่ละคนศึกษาและอ่านจับใจความ บทอ่าน“เปิดเมือง”ตามเวลาและหัวข้อที่กำหนด (ด้านภาษาและด้านการเข้าใจตนเอง) ดังนี้

(1)ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

(2) วัตถุประสงค์ของผู้เขียนคืออะไร (ด้านภาษา)

(3) ผลสรุปจากเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

6.นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและระดมสมองเพื่อสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม (ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านภาษา)

7.แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพูดนำเสนอประเด็นสำคัญที่ได้ศึกษา (ด้านภาษา)

ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก

1. นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของเรื่องที่อ่านและความรู้สึกว่าชอบเรียนเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ด้านตรรกศาสตร์)
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอเป็นแผนผังกราฟิก (ด้านมิติสัมพันธ์)
3. นักเรียนประเมินผลงานของตนเองเพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง (ด้านการเข้าใจตนเอง)

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทอ่านจับใจความ “เปิดเมือง”
2. เพลง “ธนบุรีงามตระการ”
3.ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

9. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทอ่านจับใจความ “เปิดเมือง”

กรุงธนบุรีเป็นราชธานีแห่งที่สามของไทยระหว่าง พ.ศ.๒๓๑๐ – ๒๓๒๕ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเมืองนี้มีชื่อว่า ธนบุรีเมืองนี้มีขื่อว่า ธนบุรีศรีมหาสมุทร แต่ฝรั่งชาวตะวันตกมักนิยมเรียกกันว่า บางกอก ความหมายดั้งเดิมของบางกอกหมายถึงชุมชนทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีรูปโค้งคล้ายรูปเกือกม้า ทำให้มองดูเหมือนเป็นเกาะที่มีน้ำล้อมรอบ อาณาบริเวณของบางกอกนั้นคือพื้นที่ที่อยู่ระหว่างคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ จากรูปพรรณสัณฐานของพื้นที่บริเวณนี้จึงมีสมมติฐานว่า คำว่าบางกอกน่าจะมาจากคำว่า “บางเกาะ” หมายถึงหมู่บ้านที่เป็นเกาะนั่นเอง

เนื่องจากเมื่อมีการงอกของพื้นแผ่นดินออกไปเรื่อย ๆ ตามกระบวนการธรรมชาติที่แม่น้ำสายต่าง ๆ พัดพาตะกอนดินตกทับถมมากขึ้น นานวันเข้าพื้นที่ทะเลต้มก็ขยายกว้างขวางออกไปทะเลตมของขอบเขตเดิมกลายสภาพเป็นดินดอนแผ่กว้างเป็นแผ่นดินบก ขณะเดียวกันก็เกิดทะเลต้มและขอบเขตชายฝั่งทะเลใหม่แทนที่อ่าวไทยค่อยค่อยหดลงและที่สุดด้วยกระบวนการทางธรรมชาตินานนับ 1000 ปี ทะเลต้มใหม่นี้ได้กลายเป็นดินดอนและเป็นส่วนหนึ่งของพื้นแผ่นดินใหญ่ไปพื้นแผ่นดินใหม่ที่ถูกเรียกว่าเขตดินตอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำหรือ Young delta

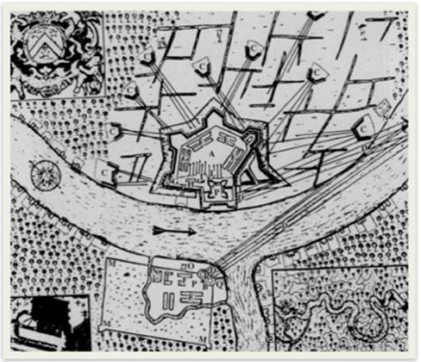

เห็นได้จากหนึ่งในหลักฐานที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันอยู่ที่ศาลศีรษะปลาวาฬ ซึ่งตั้งอยู่ในพระราชวังเดิม หรือพระราชวังกรุงธนบุรี บริเวณระหว่างศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และตำหนักเก๋งคู่หลังเล็กตามหลักฐานประวัติศาสตร์นั้น บันทึกไว้ว่าในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีปลาวาฬตัวหนึ่งมาเกยตื้นอยู่ที่ท่าน้ำหน้าพระราชวังเดิม จากนั้นได้มีการสร้างศาลขึ้นเพื่อเอากระดูกปลาวาฬมาประดิษฐาน แต่เมื่อศาลหลังเดิมได้พังลง กระดูกปลาวาฬกลับสูญหาย โดยพังลงในคืนที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจาตุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงศ์ สิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2443 จนกระทั่งมีการสำรวจก่อนซ่อมแซมบูรณะศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชนั้นเอง จึงได้พบซากฐานของศาลศีรษะปลาวาฬหลังเดิม ทางมูลนิธิอนุรักษ์โบราณสถานในพระราชวังเดิม กองทัพเรือ ได้ทำการหารือกับกรมศิลปากร เห็นชอบให้ศร้างศาลใหม่ขึ้นบนฐานของศาลหลังเดิมที่มีการขุดพบ เพื่อใช้จัดแสดงกระดูกปลาวาฬกระดูกปลาวาฬที่นำมาจัดแสดงในศาลนั้นเป็นส่วนหัวกระโหลกและขากรรไกรทั้งสองข้าง จากการตรวจสอบของอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าเป็นปลาวาฬพันธุ์สิททัง ในสมัยก่อนพบได้บริเวณนอกฝั่งทั้งอ่าวไทยและอันดามัน และในแถบประเทศเขตร้อนทุกประเทศ ลักษณะเด่นคือถ้าหากมองจากด้านบนศีรษะจะเห็นเป็นแนวยาวสันสามแนว

เมื่อผืนดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำใหม่แข็งตัวพอที่จะตั้งถิ่นฐานอาศัย เกิดเป็น ย่าน บ้าน บางขึ้น ปี พ.ศ. ๒๐๘๕ในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชกาลสมเด็จพระไชยราชาธิราชทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีการขุดลัดแม่น้ำขึ้นระหว่างปากคลองบางกอกน้อยถึงปากคลองบางกอกใหญ่เรียกว่า“ลัดบางกอก” เพื่อการทำมาหากิน ค้าขาย และคมนาคม จนสังคมผู้คนเติบใหญ่กลายเป็นเมืองบางกอก ที่อุดมไปด้วยเรือกสวนไร่นา และลำคลองน้อยใหญ่โยงใยเป็นเครือข่ายคูคลอง ดั่งใยแมงมุม

ที่มา ธนบุรี...จากอดีตสู่ปัจจุบัน ของทิพวรรณ จันทรสถิตย์,จิราภรณ์ มาตังคะ และเกรียงศักดิ์ ดุจจานุทัศน์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง : ให้เพื่อน ๆ เขียนผังกราฟิก จากเรื่อง “เปิดเมือง”

ผลงานของเลขที่.....ชั้น.....

<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2</u>

เรื่อง การอ่านจับใจความ กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร

รายวิชา ท16101 ภาษาไทย **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **ภาคเรียนที่ 1** **เวลา 2 ชั่วโมง**

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. นักเรียนบันทึกความรู้จากการอ่านจับใจความลงในผังกราฟิกได้

4. นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. สาระสำคัญ

บทอ่านจับใจความ ธนบุรีศรีมหาสมุทร ซึ่งเป็นข้อมูลท้องถิ่น เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อตลอดจนจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ดีขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้ทราบประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของตน เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น รวมถึงแสดงความคิดเชื่อมโยงด้วยการเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยในการจัดระบบความคิดและนำเสนอได้อย่างเป็นระเบียบ

4.สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การอ่านจับใจความ

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการเขียน

เจตคติ

1. เห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความ

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

6. การประเมิน

1. วิธีการวัดและประเมินผล
   - การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - การทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
   - แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
3. เกณฑ์การประเมินผล
   - นักเรียนต้องมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล โดยได้ 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน
   - นักเรียนต้องได้คะแนนการทำใบบันทึกการจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกรวม 4 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

คำชี้แจง :แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยทำเครื่องหมาย✓ในช่องคะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	ความพร้อมในการเรียน			ความตั้งใจ			ความร่วมมือ			ความตรงต่อเวลา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ		
10 - 12 คะแนน	=	ดี
7 – 9 คะแนน	=	พอใช้
4 – 6 คะแนน	=	ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3(ดี)	2(พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ความพร้อมในการเรียน	1. อุปกรณ์การเรียนครบตามที่ครูกำหนด 2. ไม่พูดคุยเวลาครูสอน และนั่งอยู่กับที่ ไม่เล่นกับเพื่อน	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนดหรือ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรือไม่อยู่กับที่ซุกซน 1 - 2 ครั้ง	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนด และ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรืออยู่ไม่นิ่ง ซุกซนในห้องมากกว่า 2 ครั้ง
ความตั้งใจ	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามและแสดงความคิดเห็น 2 – 3 ครั้ง	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามแสดงความคิดเห็นบ้าง 1 ครั้ง	1. ไม่ตั้งใจทำงาน 2. ไม่ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
ความร่วมมือ	จดบันทึกให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการตอบคำถาม และทำกิจกรรมทุกครั้ง	จดบันทึกบ้างบางครั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามและทำกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง	ไม่จดบันทึกและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามหรือทำกิจกรรม 3 ครั้งขึ้นไป
ความตรงต่อเวลา	เข้าห้องเรียนตรงเวลา	เข้าห้องเรียนช้ากว่ากำหนด 5 ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 นาที	เข้าห้องเรียนช้ากว่า 15 นาทีขึ้นไป

แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง :แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินการทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย✓ ในช่องให้คะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	**พฤติกรรม / ระดับคะแนน**								
	รูปแบบ			เนื้อหา			การใช้สี		
	3	2	3	2	1	1	3	2	1

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นประมวลความรู้เดิม เสริมศาสตร์ศิลป์

1.นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้ตั้งชื่อเป็นชื่อสัตว์ที่ชื่นชอบ เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม ครูชี้แจงบทบาทและหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม (ด้านมนุษยสัมพันธ์)

2.นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิด โดยใช้อวัยวะในร่างกายมาประกอบกันเพื่อสื่อสารเป็นรูปใยแมงมุม เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาในบทอ่าน โดยสมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องช่วยกันประกอบท่าทางให้มีความสมบูรณ์ที่สุด ตามเวลาที่ครูกำหนด (ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านมนุษยสัมพันธ์)

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาจากเรื่องเล่าว่ากล่าวถึงอะไรและรู้หรือไม่ว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเป็นผู้สถาปนากรุงธนบุรี พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน (ด้านภาษา)

ขั้นกิจกรรมน่ายลยิน

4.นักเรียนแต่ละกลุ่มฟังเพลงแหล่“สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” 1 รอบ (ด้านดนตรี)

5.นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันร้องเพลงพร้อมกับเปิดดนตรีประกอบ และแสดงท่าทางประกอบเพลงตามอิสระ (ด้านดนตรี ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว)

6.นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด ดังนี้

(1) บุคคลที่กล่าวถึงในเพลงคือใคร มีความเกี่ยวข้องกับกรุงธนบุรีอย่างไร (ด้านตรรกศาสตร์)

(2) วีรกรรมที่กล่าวถึงในเพลงมีอะไรบ้าง (ด้านการเข้าใจตนเอง)

(3) นักเรียนฟังเพลงแล้วมีความรู้สึกอย่างไร (ด้านเข้าใจตนเอง)

(4) นักเรียนควรจะปฏิบัติตนในการเป็นคนดีของชาติได้อย่างไร

7.นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มศึกษาและอ่านจับใจความ บทอ่าน “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร” ตามเวลาและหัวข้อที่กำหนด (ด้านภาษาและด้านการเข้าใจตนเอง) ดังนี้

(1) ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

(2) วัตถุประสงค์ของผู้เขียนคืออะไร (ด้านภาษา)

(3) ผลสรุปจากเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

8.นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและระดมสมองเพื่อสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มแล้วเขียนประเด็นต่าง ๆ ลงในกระดาษที่ครูแจกให้พร้อมตกแต่งให้สวยงาม (ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาษา)

9.แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพูดนำเสนอประเด็นสำคัญที่ได้ศึกษา (ด้านภาษา)

ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก

10.นักเรียนร่วมกันบอกการนำความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและบอกความรู้สึกว่าชอบเรียนเรื่องนี้หรือไม่เพราะเหตุใด (ด้านตรรกศาสตร์)

11.นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอเป็นแผนผังกราฟิก (ด้านมิติสัมพันธ์)

12.นักเรียนประเมินผลงานของตนเองเพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง (ด้านการเข้าใจตนเอง)

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทอ่านจับใจความ “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร”
2. เพลงแหล่ “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช”
3. ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

9. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทอ่านจับใจความ “ธนบุรีศรีมหาสมุทร”

เมื่อผืนดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำใหม่แข็งตัวพอที่จะตั้งถิ่นฐานอาศัย เกิดเป็นย่าน บ้าน บางขึ้น ปี พ.ศ. 2085 ในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชกาลสมเด็จพระไชยราชาธิราชโปรดเกล้าฯ ให้มีการขุดลัดแม่น้ำขึ้นระหว่างปากคลองบางกอกน้อยถึงปากคลองบางกอกใหญ่เรียกว่า “ลัดบางกอก” เพื่อการทำมาหากิน ค้าขายและคมนาคม จนสังคมผู้คนเติบใหญ่กลายเป็นเมืองบางกอก ที่อุดมไปด้วยเรือกสวนไร่นาและลำคลองน้อยใหญ่โยงใยเป็นเครือข่ายคูคลองดั่งใยแมงมุม

มุขปาฐะจากคำบอกเล่าว่า “ครั้งหนึ่งมีผู้จอดเรือแพ พักแรมหุงหาอาหารยามเช้ากันบริเวณริมฝั่งโค้งน้ำทางเหนือ เมื่อกินเสร็จแล้วก็ถ่อเรือเข้าแม่น้ำคดโค้งต่อไปใช้เวลาเต็มวันก็จอดพักหุงหาอาหารมื้อเย็นบริเวณริมฝั่งโค้งน้ำทางใต้ เมื่อตั้งหม้อข้าว เพื่อหุงข้าวด้วยฟืนแล้ว นึกขึ้นได้ว่าลืมฝาหม้อข้าวไว้เมื่อเช้าที่ปากคลองบางกอกน้อยที่พักหุงข้าว จึงรีบเดินลัดเรือกสวนไปนำฝาหม้อที่ลืมไว้ เมื่อกลับมาถึงก็พอดีข้าวเดือดทันใช้ฝาหม้อข้าว ปิดรินน้ำข้าวได้ทัน” เรื่องเล่าของชาวบ้านที่เล่าสืบกันมาอย่างเห็นภาพเรื่องนี้ กลับเป็นเรื่องที่สะท้อนถึงภูมินิเวศธรรมชาติของแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณนี้ที่ก่อเกิดเป็นกุดน้ำขนดน้อยใหญ่จำนวนมากและเป็นที่มาของการขุดลัดต่าง ๆ ในเวลาต่อมา

ในประวัติศาสตร์ของเมืองบางกอกในปี พ.ศ. 2065 ในรัชกาลของพระชัยราชาธิราชแห่งกรุงศรีอยุธยาได้ทรงมีพระบัญชาให้ขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นระหว่างปากคลองบางกอกน้อยและแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิมบริเวณหน้าวัดอรุณราชวราราม ทำให้เกิดทางน้ำตรงสายใหม่ขึ้นสะดวกแก้เรือสินค้าที่จะล่องไปยังอยุธยา การขุดคลองลัดนี้ก่อให้เกิดสภาพทางภูมิศาสตร์ใหม่ กล่าวคือแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมเล็กลงจนกลายเป็นคลอง ในขณะที่คลองฝีมือมนุษย์กลับกว้างขึ้นจนกลายเป็นแม่น้ำจากคลองที่ขุดใหม่นั้นเอง ทำให้ความสำคัญของธนบุรีทวีขึ้นจนถึง พ.ศ. 2100 ในปี พ.ศ.2310 กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าเป็นครั้งที่ 2 แก่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชก็ทรงสามารถกู้อิสรภาพคืนมาได้ภายในเวลา 6 - 7 เดือน เมื่อทรงพิจารณาเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาเสียหายเกินจะบูรณะให้กลับคืนดังเดิมได้ ประกอบกับกำลังทัพของพระองค์มีไม่เพียงพอที่จะรักษาพระนครได้อีกต่อไปจึงทรงอพยพผู้คนมาสร้างราชธานีใหม่ขึ้นที่ธนบุรี

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวของกรุงธนบุรี ทรงครองราชย์เมื่อ พ.ศ. 2310 - 2325 เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชใช้เวลารวมไพร่พล

แล้วยกกองทัพไปตีพม่าที่มายึดกรุงศรีอยุธยาจนพม่าพ่ายแพ้ พระเจ้าตากสินมหาราชทรงใช้เวลากอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้ภายในเวลา 6 - 7 เดือนเท่านั้น

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 5 ขึ้น 15 ค่ำ ปีขาล จุลศักราช 1095 ตรงกับวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2277 ในรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พระมหากษัตริย์องค์ที่ 37 แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อเจริญวัยขึ้นนายสินได้เริ่มรับราชการตั้งแต่นั้นมาเมื่ออายุครบ 20 ปีได้บวชเป็นพระภิกษุจำพรรษาที่วัดโกษาวาสน์นานถึง 3 ปี ระหว่างนี้จึงได้มีโอกาสศึกษาทางธรรมจนมีความรู้แตกฉาน และเป็นประโยชน์ในรัชกาลต่อไป

นายสินรับราชการด้วยความจงรักภักดีจนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระยาตาก ได้รับความไว้วางพระทัยให้อยู่ช่วยรักษาพระนครจากศึกสงครามหลายครั้งในช่วงเวลาที่กองทัพไทยอ่อนแอมากเนื่องจากการแตกความสามัคคีและแม่ทัพไทยบางคนเป็นไส้ศึกให้กับพม่า พระยาตากหรือพระยาวชิรปราการเห็นว่าคงเหลือกำลังที่จะรักษาพระนครได้ ในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2310 จึงได้รวบรวมกำลังทหารประมาณ 500 คน ตีฝ่าวงล้อมพม่าไปทางทิศตะวันออก พระยาตากตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรีเพื่อรวบรวมกำลังอาวุธ เสบียงอาหารและต่อเรือสำเภาแล้วจึงเดินทางกลับมาทางเรือเข้ามาทางปากน้ำเจ้าพระยา พระยาตากเข้าตีเมืองธนบุรีซึ่งขณะนั้นพม่ายึดครองไว้แล้วจึงยกทัพไปยังกรุงศรีอยุธยา ขณะนั้นแม่ทัพพม่าคือสุกี้ ควบคุมไพร่พลอยู่ที่ค่ายโพธิ์สามต้น การรบชนะพม่าที่ค่ายโพธิ์สามต้นของพระยาตากถือว่าเป็นการกอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้

หลังจากกอบกู้อิสรภาพได้แล้ว พระเจ้าตากทรงพิจารณาดูแล้วเห็นว่ากรุงธนรีมีชัยภูมิเหมาะสมมีน้ำล้อมรอบแต่กรุงศรีอยุธยาชำรุดเสียหายจากการ่ำลายของพม่ามาก ประกอบด้วยพระเจ้าตากมีกำลังไพร่พลน้อยไม่พอที่จะรักษาพระนครได้ จึงย้ายราชธานีมาอยู่เมืองธนบุรีศรีมหาสมุทรกรุงธนบุรีเป็นเมืองขนาดเล็กอยู่ใกล้ปากน้ำ หากเกิดศึกสงครามการระวังรักษาด้วยกำลังพลทหารน้อยจะทำได้ง่ายหากสู้ศัตรูไม่ได้ก็สามารถหนีไปทางตะวันออกได้ง่าย

ที่มา ธนบุรี...จากอดีตสู่ปัจจุบัน ของทิพวรรณ จันทรสถิตย์ และ จิราภรณ์ มาตังคะ

ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง : ให้เพื่อน ๆ เขียนผังกราฟิก จากเรื่อง “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร”

ผลงานของเลขที่.....ชั้น.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การอ่านจับใจความ ๓ คน ธนบุรี

รายวิชา ท16101 ภาษาไทย **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **ภาคเรียนที่ 1** **เวลา 2 ชั่วโมง**

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. นักเรียนบันทึกความรู้จากการอ่านจับใจความลงในผังกราฟิกได้

4. นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. สาระสำคัญ

บทอ่านจับใจความ ๓ คน ธนบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลท้องถิ่น เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อตลอดจนจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ดีขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้ทราบประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของตน เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น รวมถึงแสดงความคิดเชื่อมโยงด้วยการเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยในการจัดระบบความคิดและนำเสนอได้อย่างเป็นระเบียบ

4.สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การอ่านจับใจความ

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการเขียน

เจตคติ

1. เห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความ

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

6. การประเมิน

1. วิธีการวัดและประเมินผล
   - การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - การทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
   - แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
3. เกณฑ์การประเมินผล
   - นักเรียนต้องมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล โดยได้ 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน
   - นักเรียนต้องได้คะแนนการทำใบบันทึกการจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกรวม 4 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

คำชี้แจง :แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยทำเครื่องหมาย✓ในช่องคะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	ความพร้อมในการเรียน			ความตั้งใจ			ความร่วมมือ			ความตรงต่อเวลา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ		
10 - 12 คะแนน	=	ดี
7 – 9 คะแนน	=	พอใช้
4 – 6 คะแนน	=	ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3(ดี)	2(พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ความพร้อมในการเรียน	1. อุปกรณ์การเรียนครบตามที่ครูกำหนด 2. ไม่พูดคุยเวลาครูสอน และนั่งอยู่กับที่ ไม่เล่นกับเพื่อน	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนดหรือ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรือไม่อยู่กับที่ซุกซน 1 - 2 ครั้ง	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนด และ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรืออยู่ไม่นิ่ง ซุกซนในห้องมากกว่า 2 ครั้ง
ความตั้งใจ	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามและแสดงความคิดเห็น 2 – 3 ครั้ง	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามแสดงความคิดเห็นบ้าง 1 ครั้ง	1. ไม่ตั้งใจทำงาน 2. ไม่ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
ความร่วมมือ	จดบันทึกให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการตอบคำถาม และทำกิจกรรมทุกครั้ง	จดบันทึกบ้างบางครั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามและทำกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง	ไม่จดบันทึกและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามหรือทำกิจกรรม 3 ครั้งขึ้นไป
ความตรงต่อเวลา	เข้าห้องเรียนตรงเวลา	เข้าห้องเรียนช้ากว่ากำหนด 5 ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 นาที	เข้าห้องเรียนช้ากว่า 15 นาทีขึ้นไป

แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง :แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินการทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย✓ ในช่องให้คะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	**พฤติกรรม / ระดับคะแนน**								
	รูปแบบ			เนื้อหา			การใช้สี		
	3	2	3	2	1	1	3	2	1

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นประมวลความรู้เดิม เสริมศาสตร์ศิลป์

1.นักเรียนจับคู่คู่ละ 2 คน ครูชี้แจงบทบาทและหน้าที่ในการทำกิจกรรมคู่ (ด้านมนุษยสัมพันธ์)

2.นักเรียนเล่นเกม “หลุมพราง สร้างเรื่อง” (ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านมนุษยสัมพันธ์) ดังนี้

ครูติดบัตรภาพหลุมพรางต่าง ๆ ให้นักเรียนดู แล้วให้ตัวแทนนักเรียนสาธิตวิธีเล่นให้เพื่อนๆดู เช่น การเปิดบัตรภาพที่ 1 จะต้องสัมพันธ์กับบัตรภาพที่ 2 เพื่อนำภาพที่ปรากฏนั้นไปจับคู่ให้สอดคล้องกัน เช่น คนจีน คู่กับ ศาลเจ้า , คนมุสลิม คู่กับ มัสยิด , คนฝรั่ง คู่กับ โบสถ์คริสต์ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาในบทอ่าน

3. นักเรียนร่วมกันสนทนาว่าในชุมชนของนักเรียนมีบุคคลและสถานที่เหล่านี้อยู่หรือไม่ โดยให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นแล้ววาดภาพบุคคลและสถานที่นั้น ๆ ตามที่เคยเห็นหรือพบเจอในชุมชนเลือกมาคู่ละ 1 ภาพ (ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านมิติสัมพันธ์)

4. ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาของบทอ่าน ดังนี้ (ด้านภาษา)

(1) บุคคลที่พบเห็นในชุมชนนั้นเป็นใคร เกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างไร (ด้านตรรกศาสตร์)

(2) สถานที่เหล่านั้นในชุมชนของนักเรียน มีลักษณะ และความสำคัญอย่างไร (ด้านธรรมชาติด้านตรรกศาสตร์)

ขั้นกิจกรรมน่ายลยิน

5.นักเรียนแต่ละคนในคู่ศึกษาและอ่านจับใจความ บทอ่าน “ฅ คน ธนบุรี” ตามเวลาและหัวข้อที่กำหนด (ด้านภาษาและด้านการเข้าใจตนเอง) ดังนี้

(1)ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

(2) วัตถุประสงค์ของผู้เขียนคืออะไร (ด้านภาษา)

(3) ผลสรุปจากเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก

1. นักเรียนร่วมกันบอกการนำความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและบอกความรู้สึกว่าชอบเรียนเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ด้านตรรกศาสตร์)

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอเป็นแผนผังกราฟิก (ด้านมิติสัมพันธ์)

3. นักเรียนประเมินผลงานของตนเองเพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง (ด้านการเข้าใจตนเอง)

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทอ่านจับใจความ “ศ คน ธนบุรี”
2. เพลงแหล่ “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช”
3. ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

9. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทอ่านจับใจความ “ต คนธนบุรี”

พ.ศ. 2311 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีตั้งเมืองธนบุรีเป็นเมืองหลวงทรงกวาดต้อนราษฎรที่แตกฉานซ่านเซ็นอยู่ในอาณาจักรรวมทั้งเชลยจากหัวเมืองและแว่นแคว้นข้างเคียงมาไว้ในกรุง ในระยะนี้มีชาวต่างชาติอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมภารสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจำนวนมาก

ชนต่างชาติต่างภาษาที่อพยพเข้ามาอยู่ในธนบุรีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประวัติศาสตร์ประเทศไทย ทั้งด้านการทหาร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งความมั่นคงของประเทศ กลุ่มชนต่าง ๆ ที่อยู่ในธนบุรีนอกจากคนไทย มีชาวจีน มุสลิม มากเป็นอันดับแรก รองลงมามี มอญ ลาว แขก โปรตุเกส เขมร ตามลำดับ บางชนชาติยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมอย่างเหนี่ยวแน่น บางชนชาติได้ผสมกลมกลืนกับคนไทยจนกลายเป็นคนไทย และบางชนชาติได้ผสมกับคนไทยแต่ยังคงรักษาประเพณีเดิมของตนเองอยู่บ้าง จนทุกวันนี้กลุ่มชนต่าง ๆ ที่สำคัญในธนบุรี มีดังนี้คือ

คนจีน

คนจีนเป็นกลุ่มชนที่มาตั้งรกรากในธนบุรีมากที่สุดได้อพยพเข้ามาเมืองไทย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อกรุงศรีอยุธยาแตก สมเด็จพระเจ้าตากสินตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี คนจีนยิ่งอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารมากขึ้น เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าตากสิรทรงสนับสนุนให้ชาวจีนเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทย เพื่อเพิ่มกำลังคนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงปกครองคนจีนเสมอคนไทย ชาวจีนที่เข้ามาในกรุงธนบุรีมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ ชาวจีนส่วนใหญ่ทำการค้า ทำการเกษตร และรับราชการ ชาวจีนกระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร ทั้งฝั่งพระนครและธนบุรี มักอยู่ในถิ่นที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์และย่านธุรกิจการค้า เช่นตามริมคลองสายสำคัญและสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ในฝั่งธนบุรีมีชาวจีนกระจายอยู่ทั่วไป แต่บริเวณที่รวมเป็นกลุ่มใหญ่ มี 3 แห่ง คือ กุฎีจีน ตลาดพลู คลองสานชุมชนชาวจีนทั้งสามแห่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้คือ

ย่านกุฎีจีน

กุฎีจีนเป็นชุมชนริมคลองวัดกัลยาณ์ที่เก่าแก่ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ชาวจีนที่นี่ส่วนใหญ่เป็นจีนฮกเกี้ยนที่เรียกว่า “กุฎีจีน” เพราะมีศาลเจ้าตั้งอยู่ศาลเจ้านี้แต่เดิมคง

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นปากคลองบางกอกใหญ่ปัจจุบัน เพราะแต่เดิมยังไม่ได้ขุดคลองลัดบางกอก เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีตั้งราชธานี ชาวจีนจากพระนครศรีอยุธยาได้อพยพตามมาตั้งบ้านเรือนอยู่เหนือกุฎีจีนตรงวัดกัลยาณมิตรและมีจีนอีกกลุ่มอพยพมาจากเขมร หัวหน้าคือพระยาราชาเศรษฐี ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ฝั่งตะวันออกตรงข้ามกับกุฎีจีนปัจจุบันคือบริเวณพระบรมหาราชวังซึ่งเมื่อสร้างพระบรมหาราชวังจึงย้ายชาวจีนกลุ่มนี้ไปอยู่สำเพ็ง

ตามบันทึกประวัติศาสตร์เจ้าเกียนอันกง บันทึกว่ากุฎีจีนสร้างในสมัยกรุงธนบุรีโดยชาวจีนที่ตามสมเด็จพระเจ้าตากสิน เดิมมี ๒ ศาล คือ ศาลเจ้าโจวซือกงและศาลเจ้ากวนอู ต่อมาเมื่อรัชกาลที่ ๑ ย้ายพระนครไปกรุงเทพ คนจีนเหล่านี้จึงอพยพไปรวมกับพวกที่ย่านตลาดน้อยและสำเพ็งศาลเจ้าจึงถูกทิ้งร้าง ต่อมาสมัยรัชกาลที่ ๓ จึงได้บูรณะรวมเป็นศาลเดียวกันแล้วอันเชิญเจ้าแม่กวนอิมมาประดิษฐานให้ชื่อว่า ศาลเจ้าเกียนอันกง ศาลเจ้านี้จึงเป็นร่องรอยของชุมชนจีนในย่านกุฎีจีน ปัจจุบันศาลนี้อยู่ในความดูแลของตระกูลสิมะเสถียร (แซ่ซิม)

มุสลิม

มุสลิมเป็นกลุ่มชนที่มาตั้งรกรากในธนบุรีจำนวนมากรองจากชาวจีน มุสลิมตั้งถิ่นฐานอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่บางอ้อ เขตบางพลัด เรื่อยลงไปทางใต้จนถึงบริเวณสะพานพระราม ๙ และอยู่บริเวณริมคลองสายหลัก คือ คลองบางกากใหญ่ คลองบางกอกน้อย และคลองซอยต่าง ๆ ที่แยกบ้านแขก สวนพลู วงเวียนใหญ่ และยังมีชาวมุสลิมบริเวณทุ่งครุราษฎร์บูรณะ มุสลิมบางส่วนอยู่ในธนบุรีตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเพราะธนบุรีเป็นเมืองท่าจึงมีพ่อค้ามุสลิมมาติดต่อค้าขายและในสมัยรัชกาลที่ ๑ – ๓ มีการกวาดต้อนมุสลิมจากหัวเมืองมลายูโดยเฉพาะหลังจากประเทศไทย เปิดการค้าเสรีภายใต้สนธิสัญญาเบาว์ริงทำให้พ่อค้าจากอินเดีย มลายู และอาหรับเข้ามาทำการค้ามากขึ้น มุสลิมในประเทศไทยมี สองนิกาย คือ สุหนี่ และชีอะห์

มอญ

ชาวมอญอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระเจ้าอยู่หัวของไทยหลายครั้ง ทั้งนี้เพราะมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองกับพม่า สำหรับในฝั่งธนบุรี ชนชาติมอญกระจายอยู่หนาแน่น ๓ กลุ่มด้วยกัน คือ บ้านมอญบางกระดี่ แขวงแสมดำ บ้านมอญ แขวงท่าข้าม

เขตบางขุนเทียน บ้านมอญที่วัดประดิษฐาราม แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี มอญในฝั่งธน อพยพเข้ามามากในสมัยรัชกาลที่ ๔

ลาวเวียงจันทร์

ชุมชนลาวในธนบุรีอยู่ที่บางไส้ไก่ใกล้ชุมชนมอญ แถววัดประดิษฐารามมีอาชีพทำขลุ่ยปัจจุบันยังทำอยู่ บรรพบุรุษของลาวบางไส้ไก่อพยพมาจากเวียงจันทร์ในสมัยใดไม่มีหลักฐานชัด เข้าใจว่าถูกกวาดต้อนมาสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีครั้งหนึ่งและสมัยปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์อีกครั้งคนลาวบางไส้ไก่มีความรู้สึกว่าเป็นไทยไปแล้ว เล่ากันว่าลาวอีกกลุ่มอยู่แถวบ้านช่างหล่อ อพยพมาจากทางเหนือหรือลาวพวนแต่ไม่มีหลักฐานแน่ชัด ปัจจุบันลาวฝั่งธนบุรีสูญหายไปหมดแล้ว เพราะประเพณีวัฒนธรรมใกล้กับคนไทยผสมกลมกลืนไปหมด

โปรตุเกส

บริเวณกุฎีจีน นอกจากมีชาวจีนอยู่ ยังมีชาวโปรตุเกสและชาวญวนอยู่ ฝรั่งเชื้อสายโปรตุเกสที่เคยอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาได้อพยพตามพระเจ้ากรุงธนบุรีมาจึงโปรดเกล้าฯ ให้รวมกันตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำใต้กุฎีจีน เรียกกันว่า ฝรั่งกุฎีจีน

จากประวัติศาสนาจักรคาทอลิกในประเทศไทยกล่าวว่า เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีตั้งราชธานีแล้วคุณฟอกอร์ บาทหลวงชาวฝรั่งเศสจากกรุงศรีอยุธยาได้พาพวกเข้ารีตหลบไปอยู่เขมรเมื่อครั้งกรุงแตกได้กลับเข้ามาพร้อมพาพวกเข้ารีต ได้รวมตัวกันอยู่ใกล้ป้อมบางกอกและได้ขอพระราชทานที่ดินบริเวณนี้จากพระเจ้ากรุงธนบุรีเพื่อสร้างโบสถ์ชื่อ ซางตาครู้ส ชาวโปรตุเกสบริเวณกุฎีจีนในปัจจุบันได้กลายเป็นคนไทยไปหมดแล้ว วัฒนธรรมชาวโปรตุเกสที่ยังหลงเหลืออยู่ คือ ขนมกุฎีจีน เป็นขนมของชาวโปรตุเกส ขณะนี้ยังมีผู้ทำกุฎีจีน เพียง ๒ ราย เป็นขนมที่นิยมรับประทานกันมากจึงน่าอนุรักษ์ไว้มิฉะนั้นจะสูญไปในไม่ช้า

ที่มา ธนบุรี...จากอดีตสู่ปัจจุบัน ของทิพวรรณ จันทรสถิตย์ และ จิราภรณ์ มาตังคะ

ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง : ให้เพื่อน ๆ เขียนผังกราฟิก จากเรื่อง “๓ คน ธนบุรี”

ผลงานของเลขที่.....ชั้น.....

<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4</u>

เรื่อง การอ่านจับใจความ ภูมิใจถิ่นของเรา

รายวิชา ท16101 ภาษาไทย **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **ภาคเรียนที่ 1** **เวลา 2 ชั่วโมง**

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนบันทึกความรู้จากการอ่านจับใจความลงในผังกราฟิกได้
4. นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. สาระสำคัญ

บทอ่านจับใจความ ภูมิใจถิ่นของเรา ซึ่งเป็นข้อมูลท้องถิ่น เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อตลอดจนจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ดีขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้ทราบประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของตน เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น รวมถึงแสดงความคิดเชื่อมโยงด้วยการเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยในการจัดระบบความคิดและนำเสนอได้อย่างเป็นระเบียบ

4.สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การอ่านจับใจความ

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการเขียน

เจตคติ

1. เห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความ

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

6. การประเมิน

1. วิธีการวัดและประเมินผล
   - การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - การทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
   - แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล
   - แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก
3. เกณฑ์การประเมินผล
   - นักเรียนต้องมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล โดยได้ 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน
   - นักเรียนต้องได้คะแนนการทำใบบันทึกการจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกรวม 4 คะแนนขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

คำชี้แจง :แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยทำเครื่องหมาย✓ในช่องคะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	ความพร้อมในการเรียน			ความตั้งใจ			ความร่วมมือ			ความตรงต่อเวลา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ		
10 - 12 คะแนน	=	ดี
7 – 9 คะแนน	=	พอใช้
4 – 6 คะแนน	=	ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3(ดี)	2(พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ความพร้อมในการเรียน	1. อุปกรณ์การเรียนครบตามที่ครูกำหนด 2. ไม่พูดคุยเวลาครูสอน และนั่งอยู่กับที่ ไม่เล่นกับเพื่อน	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนดหรือ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรือไม่อยู่กับที่ซุกซน 1 - 2 ครั้ง	1. อุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูกำหนด และ 2. พูดคุยกับเพื่อน หรืออยู่ไม่นิ่ง ซุกซนในห้องมากกว่า 2 ครั้ง
ความตั้งใจ	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามและแสดงความคิดเห็น 2 – 3 ครั้ง	1. ทำงานด้วยความตั้งใจ 2. ซักถามแสดงความคิดเห็นบ้าง 1 ครั้ง	1. ไม่ตั้งใจทำงาน 2. ไม่ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
ความร่วมมือ	จดบันทึกให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการตอบคำถาม และทำกิจกรรมทุกครั้ง	จดบันทึกบ้างบางครั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามและทำกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง	ไม่จดบันทึกและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในการตอบคำถามหรือทำกิจกรรม 3 ครั้งขึ้นไป
ความตรงต่อเวลา	เข้าห้องเรียนตรงเวลา	เข้าห้องเรียนช้ากว่ากำหนด 5 ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 นาที	เข้าห้องเรียนช้ากว่า 15 นาทีขึ้นไป

แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง :แบบประเมินใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินการทำใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย✓ ในช่องให้คะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

เลขที่	**พฤติกรรม / ระดับคะแนน**								
	รูปแบบ			เนื้อหา			การใช้สี		
	3	2	3	2	1	1	3	2	1

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นประมวลความรู้เดิม เสริมศาสตร์ศิลป์

1.นักเรียนดูเนื้อหาเพลง “ตัวก็ไทย ใจก็ไทย”โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน (ด้านภาษา)

2.ครูสาธิตการร้องเพลง นักเรียนร้องตาม แล้วร้องเองพร้อมปรบมือประกอบจังหวะให้เกิดความสนุกสนาน(ด้านดนตรีและด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว)

3.ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเพลง ด้วยคำถามที่หลากหลายสู่สาระการเรียนรู้และกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถาม (ด้านภาษา)

4.นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้ตั้งชื่อเป็นชื่อผลไม้ที่ชื่นชอบ เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม ครูชี้แจงบทบาทและหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม (ด้านมนุษยสัมพันธ์)

ขั้นกิจกรรมน่ายลยิน

5.นักเรียนดูวีดิทัศน์ เรื่อง “คลองและสวนฝั่งธนบุรี” (ด้านมิติสัมพันธ์)

6.นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาวีดิทัศน์ที่ได้ดู ด้วยคำถามที่กระตุ้นความคิด ดังนี้

(1) พื้นที่ที่กล่าวถึงในวีดิทัศน์ ตั้งอยู่ที่ใด มีลักษณะอย่างไร (ด้านธรรมชาติ)

(2) สถานที่ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร (ด้านการเข้าใจตนเอง)

(3) นักเรียนได้อะไรจากการดูวีดิทัศน์บ้าง (ด้านเข้าใจตนเอง)

6.นักเรียนแต่ละคนศึกษาและอ่านจับใจความ บทอ่าน “ภูมิใจถิ่นของเรา” ตามเวลาและหัวข้อที่กำหนด (ด้านภาษาและด้านการเข้าใจตนเอง) ดังนี้

(1)ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

(2) วัตถุประสงค์ของผู้เขียนคืออะไร (ด้านภาษา)

(3) ผลสรุปจากเรื่องที่อ่านคืออะไร (ด้านภาษา)

7.นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและระดมสมองเพื่อสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม โดยครูใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนจับใจความสำคัญได้ (ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านภาษา) ดังนี้

(1) เหตุใดพื้นที่ฝั่งธนบุรีจึงเหมาะแก่การเพาะปลูก

(2) ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญมีอะไรบ้าง

(3) หากนักเรียนอยากรับประทานมังคุด สามารถไปหาซื้อได้จากที่ใด

8.แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอใจความสำคัญที่ได้จากการอ่าน (ด้านภาษา)

ขั้นสรุปใช้อย่างรู้ค่า สร้างสรรค์ผังกราฟิก

1. นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของเรื่องที่อ่านและความรู้สึกว่าชอบเรียนเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ด้านตรรกศาสตร์)

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอเป็นแผนผังกราฟิก (ด้านมิติสัมพันธ์)

3. นักเรียนประเมินผลงานของตนเองเพื่อให้เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง (ด้านการเข้าใจตนเอง)

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทอ่านจับใจความ “ภูมิใจถิ่นของเรา”
2. วีดิทัศน์ “คลองและสวนฝั่งธนบุรี”
3. เพลง “ตัวก็ไทย ใจก็ไทย”
4. ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

9. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ใบบันทึกการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก

คำชี้แจง : ให้เพื่อน ๆ เขียนผังกราฟิก จากเรื่อง “ภูมิใจถิ่นของเรา”

ผลงานของเลขที่.....ชั้น.....

ผลไม้ในสวนขึ้นชื่อฝั่งธนบุรี

ธนบุรีตั้งอยู่ดินดอนปากน้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นดินเหนียวสีเทาเหมาะแก่การเพาะปลูกอย่างยิ่งชาวธนบุรีในเขตตำบลอำเภอต่าง ๆ จึงนิยมประกอบอาชีพทำสวนซึ่งทำรายได้หลักให้แก่ครอบครัวเป็นอย่างดีฝั่งธนบุรีในอดีตเป็นแหล่งเรือกสวนที่มีพันธุ์ไม้ผลชั้นเยี่ยมมีคุณภาพดีรสชาติอร่อยและมีหลากหลายชนิดเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของแต่ละท้องถิ่นหลายอย่างหลายบางจึงมีชื่อมาจากพันธุ์ไม้ที่ปลูกกันมากในแถบนั้นเช่นกุ้งลิ้นจี่ย่านบางขุนเทียนและบางขุนศรีซึ่งเป็นชื่อทุเรียนเป็นต้นเนื่องจากฝั่งธนบุรีมีที่ตั้งติดกับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงย่อมหลีกหนีไม่พ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจความเป็นเมืองจึงขยายตัวครอบคลุมพื้นที่ฝั่งธนบุรีทั้งหมดทำให้อาชีพเกษตรกรรมล่มสลายไป

ลักษณะการทำสวน

ชาวสวนฝั่งธนบุรีนิยมยกร่องสวนและใช้ระบบระบายน้ำให้ถ่ายเทเข้าออกได้เสมอทำให้แต่ละท้องถิ่นของธนบุรีมีผลไม้จำนวนหลายสิบหลายร้อยหลายพันธุ์แต่ละพันธุ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวพันธุ์ไม้ผลได้รับการดูแลรักษาและคัดเลือกพันธุ์โดยชาวสวนปัจจุบันพันธุ์ไม้ผลของธนบุรีที่เป็นพันธุ์แท้ชั้นดีอาจจะสูญพันธุ์ไปแต่มีการสืบทอดสายพันธุ์พืชโดยเกษตรกรรุ่นต่อมาได้นำพันธุ์ไม้ผลของฝั่งธนไปผสมและคัดเลือกจนเกิดไม้ผลพันธุ์ใหม่ขึ้น

สวนบางยี่ขัน

ปลูกผลไม้หลายชนิดเช่นทุเรียนมังคุดละมุดลำไยลิ้นจี่เงาะกระท้อนมะม่วงมะปรางมะไฟส้มโอส้มเขียวหวานกล้วยชนิดต่าง ๆ มะละกอ มะพร้าวมะนาว ฯลฯ

สวนผลไม้บ้านช่างหล่อ

เป็นสวนเบญจพรรณมีผลไม้หลายชนิดเช่นทุเรียนมะม่วงมังคุดมะพร้าว ฯลฯ

ตลาดพลู

มีผลไม้ต่าง ๆ เช่นกล้วย ส้ม มะไฟชมพู่มะม่วงมังคุดมะปรางลิ้นจี่ ฯลฯ

สับปะรดบางบำหรุ

เป็นสับปะรดไทยลูกเล็กป้อมรสหวานกรอบส่วนใหญ่ปลูกตามโคนต้นไม้ในสวนซึ่งสูญพันธุ์ไปเช่นเดียวกับมะไฟบางลำเจียกมะไฟท่าพระที่ปลูกตั้งแต่วัดหงส์รัตนารามในคลองบางหลวงจนถึงย่านท่าพระก่อนจะสูญไปเนื่องจากถนนเพชรเกษมตัดผ่าน

พลูบางไส้ไก่

มีทั้งพลูเขียวซึ่งใบมีลักษณะกลมสีเขียวเข้มและรสเผ็ดพลูค้างทองหลางใบเรียวยาวใหญ่กว่าและสีเขียวเข้มทั้งรสก็เผ็ดจัดกว่าส่วนพลูเหลืองใบใหญ่สีเขียวออกเหลืองสวยและรสจืดชาวสวนนิยมรดด้วยปุ๋ยปลาหมักจึงออกใบงามแล้วเก็บนำมาขายรวมกันที่ตลาดพลูดังปรากฏเป็นชื่ออยู่ทุกวันนี้แต่สวนพลูนั้นเหลืออยู่ไม่กี่ขนัดตามคลองบางขี้เก้งบางแวกและแถบนอกเมืองออกไป

มังคุด

ปลูกทั่วไปเช่นที่บางกอกน้อยบางพลัดคลองดาวคะนองแม้กระทั่งย่านโรงพยาบาลศิริราชก็เคยปรากฏชื่อ “สวนมังคุด” และ “สวนลิ้นจี่” มาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีลักษณะของมังคุดสวนผิวไม่แข็งเปลือกนิ่มพอจะเข้าสุกเปลือกขึ้นเป็นเส้นๆสีชมพูแต่มียางมากที่นิยมเปลือกต้องสีแดงจนถึงเหมือนลูกหว้ารสจะหวานสนิทลูกใหญ่ไม่เปรี้ยวเม็ดน้อยไม่เหมือนมังคุดนอก (ต่างจังหวัด) ที่หวานไม่สนิทมีเปรี้ยวเจือ

ส้มโอ

มีพันธุ์ขาวพวงขาวทองดีขาวใหญ่ขาวลางสาดขาวหอมและยังมีส้มเนื้อลูกใหญ่มากเนื้อหยาบออกสีส้มพันธุ์ส้มมะขวิดเนื้อแดงปล่อยไว้แก่จัดมีรสหวานส้มโอบางพันธุ์ยังพอหากินได้แต่อย่างส้มเนื้อขาวพวงหรือขาวหอมเข้าใจว่าอาจสูญพันธุ์ไปแล้ว

ชมพู่

มีทั้งชมพู่นากแก่จัดสีแดงชมพู่แก้มแหม่มลูกใหญ่สีชมพูจัดชมพูพม่าเหมียวสีแดงจัดเนื้อเป็นปะและชมพู่สาแหรกลักษณะคล้ายพม่าเหมียวแต่ลูกเล็กกว่ามีทั้งสาแหรกเขียวและสาแหรกแดงยังพอมีให้กินบ้างแต่ก็สู้ชมพู่เพชรซึ่งนิยมกันมากในปัจจุบันไม่ได้

กระนั้นแล้วหากพวกเรายังหลงลืมรากเหง้าและความภูมิใจในท้องถิ่นของเรา สักวันของดี ของขึ้นชื่อที่สั่งสมมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตาทวดคงสูญหายหมดไป คงเหลือแต่ตึกรามสูงเด่นและสิ่งทันสมัยสะดวกสบายเป็นแน่แท้

ที่มา ธนบุรี...จากอดีตสู่ปัจจุบัน ของ รัตนาภรณ์ มหาศรานนท์

“ลืมอะไร ลืมได้ อย่าลืมถิ่น ให้มีกิน มีใช้ วิไลสม
ลืมเสียแล้ว ลูกหลานเอ๋ย ถิ่นเคยชม ปู่ย่าตรม ตายายร้อง สร้างให้ใคร
ภูมิใจเถิด ภูมิใจ ในฐานถิ่น ภูมิแผ่นดิน ของพ่อแม่ แลสดใส
ภูมิใจรักษ์ “ธนบุรี” นามเกริกไกร ภูมิใจไทย ด้วยใจรัก พิทักษ์นิรันดร์”

ที่มา สิปปกร บุนนาค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 2

บางกอกน้อยเป็นชุมชนแห่งแรกของธนบุรี ซึ่งมีผู้คนอยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากเมืองนี้มีชัยภูมิอันเหมาะสมกับการพักสินค้าที่ส่งออกไปยังต่างประเทศและลำเลียงไปขายในประเทศ จึงทำให้ธนบุรีเป็นจุดพักสินค้าก่อนที่จะขนส่งลงเรือต่อไปยังกรุงศรีอยุธยาในรัชกาลของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)ในปี พ.ศ. 1976 บางกอกจึงมีฐานะเป็นเมืองท่าขนอนสำหรับเก็บภาษีอากร สถานภาพของผู้ปกครองเขตในสมัยนั้นเรียกกันว่า “นายพระขนอนทณบุรี” ซึ่งเป็นครั้งแรกที่คำว่า”ทณบุรี”ปรากฏขึ้น

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1. ชุมชนแห่งแรกของธนบุรีคือข้อใด
    1. บางกอกน้อย
    2. ธนบุรี
    3. วังเดิม
    4. คลองสาน
2. นายพระขนอนทณบุรีหมายถึงข้อใด
    1. ผู้ก่อสร้างท่าเรือในสมัยนั้น
    2. ผู้ขนส่งสินค้าในสมัยนั้น
    3. ผู้ปกครองเขตในสมัยนั้น
    4. ผู้ก่อสงครามในสมัยนั้น

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 4

ศูนย์กลางของกรุงธนบุรีนั้นเป็นชุมชนเก่า ตั้งอยู่แถบพระราชวังเดิม (กองทัพ เรือในปัจจุบัน) ในปี พ.ศ.๒๒๐๘ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา โปรดให้สร้างป้อมชื่อวิชัยประสิทธิ์ขึ้นที่บริเวณปากคลองบางกอกใหญ่ ป้อมนี้สร้างขึ้นโดยสถาปนิกชาวฝรั่งเศส แต่เมื่อสิ้นรัชกาลของสมเด็จพระเพทราชาพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ต่อมาโปรดให้จับกุมทหารชาวฝรั่งเศสและรื้อป้อมนั้นลงเสียสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงโปรดให้สร้างพระราชวังของพระองค์ขึ้นในที่ซึ่งเคยเป็นป้อมวิชัยประสิทธิ์

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ศูนย์กลางของกรุงธนบุรีตั้งอยู่ที่ใด

1. วัดโมลีโลกยาราม
2. พระราชวังเดิม
3. คลองบางกอกใหญ่
4. ท่าเรือวัดหงส์รัตนาราม

4. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

1. ป้อมที่สร้างขึ้นมีชื่อว่าวิชัยประสิทธิ์
2. สถาปนิกชาวฝรั่งเศสเป็นผู้สร้างป้อม
3. ที่ตั้งของพระราชวังเดิมคือกองทัพเรือในปัจจุบัน
4. ป้อมวิชัยประสิทธิ์สร้างขึ้นที่ปากคลองบางกอกน้อย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 – 6

ครั้งเป็นทะเลปากอ่าว

คำถามที่บรรดานักวิชาการด้านโบราณคดีและธรณีวิทยาได้ศึกษาและพบคำตอบว่า ในยุคดึกดำบรรพ์ ราว 12,000 ปีมาแล้ว กรุงเทพมหานครอันประกอบด้วย พื้นที่สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยายังจมอยู่ใต้ท้องทะเลอ่าวไทยอันกว้างใหญ่ ทั้งมีขอบเขตชายฝั่งทะเลโบราณอยู่ลึกเข้าไปในผืนแผ่นดินของยุคปัจจุบัน และแม่น้ำสายสำคัญๆ ก็มีขนาดสั้นกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ หลักฐานชี้ชัดข้อเท็จจริงดังกล่าวคือ ซากฟอสซิล กระดูกของสัตว์ทะเล ลักษณะชั้นดิน ตลอดจนพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ และหลักฐานทางโบราณคดีของเมืองท่าโบราณชายฝั่งทะเลเป็นประจักษ์พยาน

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

5. จากบทอ่านข้างต้น แม่น้ำสายสำคัญของไทย หมายถึงแม่น้ำใด

1. แม่น้ำเจ้าพระยา
2. แม่น้ำนครชัยศรี
3. แม่น้ำท่าจีน
4. แม่น้ำป่าสัก

6. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในบทอ่านข้างต้น

1. ยุคดึกดำบรรพ์ ราว 12,000 ปีมาแล้ว
2. ซากฟอสซิล หมายถึง กระดูกของมนุษย์
3. พื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยายังจมอยู่ใต้ทะเลอ่าวไทย
4. นักวิชาการด้านโบราณคดีและธรณีวิทยาเป็นผู้ศึกษาและพบคำตอบดังกล่าว

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7 – 10

เล่าเรื่องป้อมในไทย

อาณาจักรกรุงศรีอยุธยากับกรุงหงสาวดีทำสงครามเพื่อแย่งชิงอำนาจทางเศรษฐกิจและความเป็นจักรพรรดิราชเหนือบ้านเมืองในอาณาบริเวณนี้ จึงเกิดศึกระหว่างกันบ่อยครั้ง กรุงศรีอยุธยาจึงต้องมีเมืองหน้าด่านต่าง ๆ เพื่อรวบรวมไพร่พลและเสบียงอาหาร ธนบุรีเป็นหนึ่งเมืองในหน้าด่านเหล่านั้น ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พ.ศ.2133 – พ.ศ.2148) ชาวตะวันตกได้เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายเพิ่มมากขึ้น และสิ่งที่ตามมาด้วยก็คือ วิทยาการความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่แบบตะวันตก ดังปรากฏหลักฐานที่เด่นชัดมากเรื่องหนึ่งก็คือ “**การสร้างป้อมปราการ**” เพื่อปกป้องเมืองจากข้าศึกศัตรู มีการสร้างป้อมปราการทั้งที่กรุงศรีอยุธยาและเมืองหน้าด่านต่าง ๆ ในยุคนั้นการสร้างป้อมปราการแบบยุโรปถือเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่ต้องใช้กำลังคนและทุนทรัพย์จำนวนมากซึ่งอาจสร้างครั้งเดียวไม่สมบูรณ์ มีการต่อเติมเสริมความแข็งแรงในยุคหลังๆ โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199 - พ.ศ.2231) พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาบันทึกไว้ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2208 สมเด็จพระนารายณ์ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บาทหลวงโทมาส ชาติฝรั่งเศสเป็นผู้ทำการสร้างป้อมขึ้นตามตำบลต่าง ๆ หลายป้อม เช่น ที่เมืองลพบุรี เมืองนครศรีธรรมราช เมืองนครราชสีมา เมืองตะนาวศรี และที่ปากคลองบางกอกใหญ่ เมืองธนบุรีอีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า**ป้อมวิชาเยนทร์** ซึ่งเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ เป็นผู้กำกับการสร้าง รูปแบบป้อมในยุคนี้มักสร้างเป็นป้อมรูปดาวซึ่งเป็นที่นิยมก่อสร้างในยุโรปก่อนหน้านั้น ต่อมาในสมัยธนบุรีสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดให้บูรณะซ่อมแซมใหม่และพระราชทานนามว่า “**ป้อมวิชัยประสิทธิ์**”

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

7. พ.ศ.2199 - พ.ศ.2231 ตรงกับรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใดในสมัยอยุธยา

1. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
2. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
3. สมเด็จพระเพทราชา
4. สมเด็จพระเจ้าเสือ

8. ใครเป็นผู้กำกับการสร้างป้อมที่ปากคลองบางกอกใหญ่ เมืองธนบุรี

1. เจ้าพระยานคร
2. บาทหลวงโทมาส
3. พระยาวิชัยประสิทธิ์
4. เจ้าพระยาวิชาเยนทร์

9. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการสร้างป้อมปราการ

1. เพื่อความสวยงาม
2. เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน
3. เพื่อเป็นหมุดหมายของเขตแดน
4. เพื่อปกป้องเมืองจากข้าศึกศัตรู

10. จากบทอ่านข้างต้นสามารถสรุปใจความสำคัญได้ตามข้อใด

1. การสร้างป้อม เป็นการสร้างความร่ำรวยให้แก่อาณาจักรอยุธยา
2. การสร้างป้อมอาศัยความรู้ขั้นพื้นฐานในการสร้างเท่านั้น
3. การสร้างป้อม ถือเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่ต้องใช้กำลังคนและทุนทรัพย์จำนวนมาก
4. การสร้างป้อม ส่งผลให้มีชาวต่างชาติมาติดต่อค้าขายกับกรุงศรีอยุธยา

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 – 12

เกร็ดการสร้างป้อม

ป้อมรูปดาว (Star Fort)ในยุโรป เริ่มสร้างขึ้นครั้งแรกในราวคริสต์ศตวรรษที่ 15 ที่ประเทศอิตาลี และเป็นที่นิยมสร้างทั่วไปในยุโรป ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ลักษณะป้อมรูปดาว คือ ลักษณะเป็นกำแพงราบ, โครงสร้างที่ใช้เป็นระบบมุขป้อม (Bastion) มีสามเหลี่ยมที่ยื่นซ้อนกันออกมาเป็นชั้น ๆ เป็นการช่วยป้องกันข้าศึกและมีการขุดคูเมือง (moat) รอบป้อม ต่อมาป้อมรูปดาวมีวิวัฒนาการมาเป็นการใช้โครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ระบบป้องกันแบบสามเหลี่ยม (revelin) มีการสร้างเสริมส่วนบนกำแพง (crownwork) และเพิ่มป้อมที่เป็นอิสระออกจากตัวป้อมหลัก

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

11. จากบทอ่านข้างต้น กล่าวถึงป้อมรูปดาวว่ามีลักษณะอย่างไร

1. เป็นกำแพงราบ มีสามเหลี่ยมซ้อนกันเป็นชั้น ๆ
2. เป็นห้าแฉกแนวตั้ง และมีห้าเหลี่ยมมุม
3. เป็นสามเหลี่ยมแนวนอน มีสามมุมเท่ากัน
4. เป็นหกเหลี่ยมราบ มีหกเหลี่ยมซ้อนกัน

12. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

1. ป้อมรูปดาวช่วยป้องกันข้าศึก
2. ป้อมรูปดาวมีลักษณะโครงสร้างไม่ซับซ้อน
3. ป้อมรูปดาวมีลักษณะเป็นกำแพงราบ
4. ป้อมรูปดาวมีการขุดคูเมืองไว้รอบป้อม

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 14

ทำไมถึงต้องมีป้อม

เหตุผลในการสร้างป้อมนั้น มาจากการที่กรุงศรีอยุธยาเกิดสงครามอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน อยุธยาจึงต้องมีเมืองหน้าด่านเพื่อป้องกันข้าศึกที่เดินทางมาตามเส้นทางน้ำเพื่อรักษาพระนคร ธนบุรีก็เป็นเมืองหน้าด่านเมืองหนึ่ง มีหน้าที่ดูแลทั้งทางด้านการสงครามและการค้า เมื่อวิทยาการตะวันตกเข้ามา สิ่งหนึ่งที่สยามได้รับมาจากชาติตะวันตก คือ การสร้างป้อมปราการ มีการสร้างป้อมปราการทั้งที่กรุงศรีอยุธยาและเมืองหน้าด่านทางทะเล

โดยการสร้างป้อมรูปดาวนั้น เริ่มมีการสร้างอย่างจริงจังในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199 - 2231) และขยายป้อมปราการให้ใหญ่โตมากขึ้นในสมัยสมเด็จพระเพทราชา (พ.ศ.2231 - 2245) ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดให้บูรณะซ่อมแซมและพระราชทานชื่อว่า “ป้อมวิไชยประสิทธิ์” ทั้งยังสร้างพระราชวัง โดยอาศัยขอบเขตป้อมเมืองเป็นปราการที่สำคัญ

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

13. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดสามารถสรุปใจความได้ชัดเจนที่สุด

1. สมัยกรุงศรีอยุธยาเกิดศึกสงครามบ่อยครั้ง จึงต้องสร้างป้อมปราการไว้ที่เมืองหน้าด่านเพื่อป้องกันข้าศึก
2. สมัยกรุงศรีอยุธยามีการค้ากับต่างชาติจึงต้องมีป้อมไว้ต้อนรับชาวต่างชาติ
3. สมัยกรุงศรีอยุธยามีข้าศึกมาประชิดเมืองจึงต้องสร้างป้อมไว้เป็นที่ดูต้นทาง
4. สมัยกรุงศรีอยุธยามีความเจริญมาก จึงต้องสร้างป้อมไว้ให้ข้าศึกเกรงกลัว

14. ใครนำข้อคิดจากเรื่องไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมที่สุด

1. น้ำผึ้งมีความตั้งใจเรียนจนสามารถสอบได้คะแนนสูงสุดของห้อง
2. น้ำหวานใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายจนไม่มีเงินออมเป็นของตัวเอง
3. น้ำฝนประหยัดรายจ่ายส่วนเกินที่ไม่จำเป็น แล้วนำเงินไปเลี้ยงอาหารพนักงาน
4. น้ำใสชอบโอ้อวดกับผู้อื่นว่าตนเป็นลูกของผู้มีอิทธิพล

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 – 17

ธนบุรีราชธานีใหม่ใกล้ทะเล

ครั้นเมื่อกองทัพพม่าในสมัยพระเจ้ามังระเข้ายึดครองกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จเมื่อวันพฤหัสบดี ขึ้น 10 ค่ำ เดือนเมษายน จุลศักราช 1124 (5 เมษายน พ.ศ.2310 ตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศ ในขณะนั้นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีดำรงตำแหน่งพระยาตาก ทรงเห็นว่าสถานการณ์ของสงครามและปัจจัยภายในยากแก่การรักษาพระนครจึงได้นำกำลังกองม้าจำนวน 500 นาย ตีฝ่าวงล้อมพม่าที่ล้อมประชิดเมือง ตีฝ่าไปทางทิศตะวันออกเพื่อไปรวบรวมผู้คนยังหัวเมืองที่เมืองจันทบุรี หลังจากรวบรวมกำลังพลได้เข้มแข็งแล้วนั้น จึงได้ยกกองเรือเข้ามายึดเมืองต่าง ๆ จนถึงค่ายโพธิ์สามต้นซึ่งขณะนั้นมีสุกี้พระนายกองประจำการอยู่ได้สำเร็จ หลังจากนั้นพระองค์ก็ทรงสำรวจความเสียหายของกรุงศรีอยุธยา ทรงเห็นสภาพปราสาราชวัง วัดวาอาราม บ้านเรือนถูกทำลายเกินกว่าจะกลับมาบูรณะซ่อมแซมได้ดังเดิม จึงมีดำริเลือกเมืองใหม่เพื่อเป็นราชธานีศูนย์กลางการเมืองการปกครอง โดยพระองค์ทรงเลือกเมืองธนบุรีเป็นราชธานีริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ภายหลังปี พ.ศ.2310 เป็นต้นมาประชาชนและก๊กเหล่าต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ ตอนเสียกรุง เริ่มกลับเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่เมืองธนบุรี รวมทั้งชาวบ้านที่อาศัยพื้นที่นี้มาก่อนนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น หลังจากสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานีแล้ว ได้ปรากฏการตั้งถิ่นฐานของผู้คนในขณะนั้นว่าทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่ตั้งของพระราชวังเป็นที่ประทับของพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการขุนนาง วัดสำคัญ เช่น วัดแจ้งหรือวัดอรุณและวัดท้ายตลาดหรือวัดโมลีโลกยารามส่วนทางด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นย่านการค้า บ้านเรือนราษฎรโดยเฉพาะพวกชาวจีนและญวนในส่วนของเรือกสวนไร่นานั้นก็มีการทำเพาะปลูกพืชไร่พืชสวน อาทิ สวนผลไม้กล้วย อ้อย มะม่วง ขนุน ลิ้นจี่ มังคุดปัจจุบันพื้นที่ต่าง ๆ ถูกเปลี่ยนแปลงไปจนหลงเหลือเค้าเดิมน้อยมาก

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

15. สาระสำคัญของบทอ่านข้างต้นคือข้อใด

1. กล่าวถึงที่มาของชื่อกรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร
2. แนะนำให้คนรู้จักเมืองจันทบุรีและเมืองตาก
3. บอกเล่าถึงประวัติของวัดอรุณและวัดโมลีโลกยาราม
4. อธิบายถึงที่มาและเหตุผลในการตั้งราชธานีใหม่

16. นักเรียนสามารถนำแนวคิดของบทอ่านข้างต้นไปประยุกต์ใช้ได้ ยกเว้นข้อใด

1. ถึงแม้มีอุปสรรค เราก็ต้องสู้ต่อไป
2. จงยึดมั่นในอุดมการณ์ของตนเอง
3. จงเชื่อมั่นในตนเอง อย่าอ่อนข้อให้ใคร
4. ขอให้เราทำความดี เท่าที่สามารถทำได้

17. บุคคลใดสามารถนำความรู้จากบทอ่านข้างต้นไปใช้ได้เหมาะสมที่สุด

1. เอ มักช่วยเหลือผู้อื่นให้รอดพ้นจากความผิด
2. บี มีความพร้อมในการเรียนและพร้อมที่จะทำความดี
3. ซี มีความตั้งใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จอยู่เสมอ
4. ดี ยึดมั่นว่าเราต้องมีความพอเพียง โดยยึดหลักทางสายกลาง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18 – 20

พระราชประวัติสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมีพระชาติกำเนิดในฐานะสามัญชน ประกอบอาชีพค้าขาย โดยได้เข้ารับราชการในตำแหน่งเจ้าเมืองตากต่อมาทรงปราบดาภิเษกเป็นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ขณะมีพระชนมายุ 38 พรรษา ส่งครองราชย์ 15 ปี (พ.ศ.2310 - พ.ศ.2325) สถานที่สำคัญ ๆ เช่น พระราชวังของกรุงธนบุรีตั้งอยู่ท้ายป้อมเมืองบางกอกฝั่งตะวันตกและโปรดเกล้าฯให้ผนวกวัดสองวัดให้เป็นวัดหมู่บ้านได้แก่วัดแจ้งหรือวัดอรุณราชวรารามและวัดท้ายตลาดหรือวัดโมลีโลกยารามส่วนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาในขณะนั้นเป็นที่ตั้งของชุมชนชาวจีนบ้านขุนนางและบรรดาพ่อค้า

ในส่วนของพระราชวังและพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีนั้นมีความสำคัญและน่าสนใจหลายด้านไม่ว่าจะเป็นในเรื่องพระราชประวัติส่วนพระองค์ด้านวรรณกรรม ได้พระราชนิพนธ์บทละครที่มีการใช้ภาษาเชื่อมสัมผัสวรรคเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ด้านศาสนามีการสอดแทรกเรื่องราวพระพุทธศาสนาเข้าไปเช่นเรื่องราวตอนท้าวมาลีวราชว่าความ ด้านนาฏยศิลป์ เรื่อง “ละครผู้หญิงของหลวง” ในสมัยธนบุรี การศึกสงครามในรัชสมัยของพระองค์นั้นมีอยู่เนือง ๆ โดยเฉพาะสงครามกับเพื่อนบ้านและการปราบก๊กต่าง ๆ เป็นต้น ด้านการค้า กรุงธนบุรีได้ทำการค้ากับเมืองจีนมากที่สุดดังปรากฏหลักฐานทางเอกสารทั้งจากฝ่ายไทยและจีน โดยระบบที่ใช้ในสมัยนั้นเรียกว่า “จิ้มก้องบรรณาการ”

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

18. บทอ่านข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงเรื่องใด

1. พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
2. ความเสื่อมถอยของกรุงธนบุรี
3. ชาติกำเนิดของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
4. การทำสงครามและการปราบก๊กต่าง ๆ

19. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับบทอ่านข้างต้น

1. สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงครองราชย์ 15 ปี
2. วัดสำคัญของกรุงธนบุรี ได้แก่ วัดดีดวดและวัดหงส์รัตนาราม
3. บทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมักเกี่ยวข้องกับเรื่องลี้ลับ
4. กรุงธนบุรีติดต่อทำการค้ากับโปรตุเกสมากที่สุด

20. บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมีลักษณะเป็นอย่างไร

1. คล้ายคลึงกับสมัยอยุธยา
2. เป็นเอกลักษณ์และแตกต่างจากยุคเดิม
3. แตกต่างจากสมัยรัตนโกสินทร์เท่านั้น
4. ไม่มีการสอดแทรกเรื่องราวทางพระพุทธศาสนา

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21 – 23

ศึกสงครามและความเสื่อม

ด้านการศึกสงครามส่วนใหญ่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงต้องการรวบรวมบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่นหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาในปีพ.ศ. 2310 โดยสามารถปราบกบฏและชุมนุมต่าง ๆ เช่น ก๊กพิษณุโลก ก๊กเจ้าพิมาย ก๊กเจ้าพระฝาง รวมทั้งการทำศึกสงครามกับพม่าอีกหลายครั้ง เช่น ศึกบางกุ้ง ใน พ.ศ.2310 ศึกบางแก้ว เมืองราชบุรี ในปี พ.ศ.2317

หลังจากที่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี สถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานีแล้ว 9 ปี ได้เกิดสงครามใหญ่คือศึกอะแซหวุ่นกี้ ในปี พ.ศ. 2318 อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พระราชอำนาจของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีถูกลิดรอน และด้วยภาวะการเมืองภายใน ที่เริ่มส่อเค้าขัดแย้งจากนโยบายที่หลายฝ่ายมีมุมมองแตกต่างกัน ฝ่ายที่อยู่ตรงข้ามพระองค์ได้กล่าวหาว่าพระองค์ทรงวิกลจริต เนื่องจากพระองค์ทรงใช้หลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ามาช่วย เน้นลักษณะบารมีอำนาจของพระองค์ส่งผลให้เกิดเหตุจลาจลวุ่นวาย จนเป็นที่มาของเหตุการณ์กบฏพระยาสรรค์ นำมาซึ่งการจองจำพระองค์และถูกสำเร็จโทษในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2325

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

21. “ต่อมาได้นำสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีพิพากษาก่อนจะสำเร็จโทษ” คำที่ขีดเส้นใต้ มีความหมายว่าอย่างไร

1. ให้เปิดเผยความจริง
2. ลงโทษสถานเบา
3. ให้อภัยโทษ
4. ประหารชีวิต

22. จากบทอ่านข้างต้น คุณธรรมข้อใดของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่น่ายกย่องและนักเรียนสามารถยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

1. สร้างความเป็นปึกแผ่น ความสามัคคีแก่ชาติบ้านเมือง
2. ทรงเป็นต้นแบบของความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งยั่วยุ
3. ติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติจนร่ำรวย
4. เป็นผู้นำในการสร้างป้อมปราการ

23. บุคคลใดนำข้อคิดจากบทร้อยกรองข้างต้น ไปประยุกต์ใช้ได้ไม่เหมาะสม

1. มานีร่วมมือกับเพื่อนในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน
2. มาโนช ร่วมหาทางแก้ไขปัญหาเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน
3. มานะ สมรู้ร่วมคิดกับเพื่อนในการลักขโมยสิ่งของมีค่าของโรงเรียน
4. มานิต ช่วยเหลือคนที่เดือนร้อนให้พ้นความลำบาก

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24

กรุงธนบุรีเป็นชุมชนของคนหลายชาติหลายภาษา มีทั้งจีน มุสลิม โปรตุเกส มอญ เขมร ลาว รวมกับคนไทยดั้งเดิม คนต่างชาติเหล่านี้อพยพเข้ามาอยู่ในกรุงธนบุรีหลายยุคหลายสมัย ทั้งนี้เพราะแต่เดิมธนบุรีเป็นชุมชนเก่า ทำให้คนต่างชาติต่างภาษาที่อพยพเข้ามาอยู่ในธนบุรีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประวัติศาสตร์ไทย ทั้งด้านการทหาร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งความมั่นคงของประเทศ การอพยพเข้ามาของชนชาติต่าง ๆ มาสู่กรุงธนบุรี มีทั้งเข้ามาก่อนการก่อตั้งราชธานีของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อพยพติดตามสมเด็จพระเจ้าตากสินมาจากกรุงศรีอยุธยา และภาพหลังจากตั้งธนบุรีเป็นราชธานี รวมทั้งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์กลุ่มชนต่าง ๆ ที่อยู่ในธนบุรีนอกจากคนไทย มีชาวจีน มุสลิม มากเป็นอันดับแรก รองลงมามี มอญ ลาว แขก โปรตุเกส เขมร ตามลำดับ บางชนชาติยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมอย่างเหนียวแน่น บางชนชาติได้ผสมกลมกลืนกับคนไทยจนกลายเป็นคนไทย และบางชนชาติได้ผสมกับคนไทยแต่ยังคงรักษาประเพณีเดิมของตนเองอยู่บ้าง

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

24. ใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นคือข้อใด

1. กรุงธนบุรีมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
2. กรุงธนบุรีมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง
3. กรุงธนบุรีมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ
4. กรุงธนบุรีเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางชนชาติและภาษา

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25 – 26

เอกลักษณ์ของกลุ่มชนที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตในย่านฝั่งธนบุรี ได้รับการขนานนามว่า “บ้านงานช่าง” ซึ่งล้วนอพยพมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา มีอยู่จำนวนไม่น้อยที่ยังคงสืบสานงานช่าง เช่น

บ้านบุ ผลิตเครื่องลงหิน หรือเครื่องสำริด หลังจากกรุงศรีอยุธยาสิ้นสุดลง ผู้คนย่านบ้านบุจากกรุงศรีอยุธยาอพยพย้ายถิ่นมาตั้งบ้านเรือนของตนอยู่ในย่านริมคลองบางกอกน้อย ชาวบ้านมีอาชีพทำเครื่องทอง เครื่องลงหินมาหลายชั่วอายุคน

บ้านเนิน ผลิตเครื่องสำริด โดยเฉพาะการทำเครื่องดนตรีโลหะของไทย เช่น ฉิ่ง ฉาบ ฆ้อง ฆ้องวง ตั้งบ้านเรือนอาศัยรวมตัวกับย่านบ้านบุ ปัจจุบันบ้านเนินเริ่มซบเซาลงไปเป็นลำดับ

บ้านช่างหล่อ เป็นอาชีพที่สืบมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา เป็นที่ทำการหล่อพระพุทธรูป ตั้งชุมชนบ้านช่างฝีมือของตนอยู่ในย่านบางกอกน้อย ทำอาชีพในการหล่อพระพุทธรูปขนาดน้อยใหญ่มายาวนาน

บ้านขมิ้น ชื่อมาจากชาวบ้านประกอบอาชีพทำขมิ้นผง เพื่อใช้ในการผสมปูนกินหมาก ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ย่านบ้านขมิ้น ย่านวังหลัง ทุกวันนี้กระแสการบริโภคหมากเคี้ยวพลูหายไปจากสังคมของคนยุคใหม่ทำให้หลงเหลือเพียงชื่อเท่านั้น

บ้านลาว หรือที่เรียกตัวเองว่า “ลาวเวียง” ถูกกวาดต้อนมาเมื่อคราวสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดเกล้าฯ ให้จัดทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ ในครั้งนั้นได้กวาดต้อนชาวลาวเวียงเข้ามาจำนวนไม่น้อย ตั้งถิ่นฐานกระจายตัวอยู่หลายแห่ง อย่างที่บ้านลาว คลองบางไส้ไก่ ฝั่งธนบุรี มีอาชีพทำขลุ่ยแคน และยังคงเป็นแหล่งผลิตขลุ่ยที่มีชื่อเสียงอยู่ในปัจจุบัน

บ้านฝรั่งกุฎีจีน หมู่บ้านชาวไทยเชื้อสายโปรตุเกสที่เดินทางเข้ามาเชื่อมสัมพันธไมตรีกับกรุงสยามตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา หลังเสียกรุงครั้งที่ 2 ชาวบ้านโปรตุเกสอพยพจากหมู่บ้านโปรตุเกสที่ใต้เกาะเมืองอยุธยา ลงมาตั้งบ้านเรือนของตนอยู่ทางฝั่งธนบุรี ในนามของค่ายโปรตุเกส หรือบ้านฝรั่งกุฎีจีนในปัจจุบัน

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

25. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับบทอ่านข้างต้น

1. บ้านลาว เป็นแหล่งผลิตเครื่องลงหิน
2. บ้านขมิ้น ประกอบอาชีพทำขมิ้นผง
3. บ้านเนิน ผลิตเครื่องดนตรีโลหะของไทย
4. บ้านช่างหล่อ เป็นที่ทำการหล่อพระพุทธรูป

26. ใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นคือข้อใด

1. บ้านงานช่าง เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นด้านวิถีชีวิตของกลุ่มชนในย่านฝั่งธนบุรี
2. กลุ่มชนธนบุรีมีการประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย
3. บ้านฝรั่งกุฎีจีนถือเป็นกลุ่มชนที่มีความโดดเด่นที่สุด
4. บ้านบุและบ้านเนินมีการผลิตเครื่องสำริดเหมือนกัน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 27

ปฐมวงศ์สกุลบุนนาค

สกุลบุนนาค นับเป็นสกุลที่เก่าแก่ที่สืบเชื้อสายต่อเนื่องกันมายาวนานกว่า ๔๐๐ ปี จากบรรพชนต้นวงศ์ชาวเปอร์เซียร์ที่มีนามว่า “เฉกอะหมัด” ที่เดินทางเข้ามายังกรุงสยามในสมัยอยุธยา จากฐานะพ่อค้าวาณิชเมื่อปลายแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช กระทั่งมีบทบาทในฐานะขุนนางราชสำนัก ก่อนจะได้รับเลื่อนบรรดาศักดิ์สูงสุด ในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง ดำรงตำแหน่งถึง “เจ้าพระยาบวรราชนายก (เฉกอะหมัด)” และสืบสายวงศ์วานถึงปัจจุบันทั้งในสกุลบุนนาคและอีกหลายสกุลวงศ์

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

27. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดเป็นสกุลเก่าแก่ที่สืบเชื้อสายชาวเปอร์เซียมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนเรศวร

1. บุนนาค
2. บุรณากร
3. วาณิชกุล
4. วิวัฒนชัย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28

เฉลว ฉะหลิว ตาเหลว ตาแหลว หรือกะหลิว เรียกตามภาษาถิ่นที่แตกต่างกัน เป็นเครื่องจักสานที่นำตอกไม้ไผ่มาสานหักหรือขัดเป็นมุม จนเกิดเป็นตาเหมือนตาชะลอม มีหลายรูปแบบ ที่นิยมคือรูปดาว ซึ่งอาจมีดวงเดียวหรือหลายดวง บางลักษณะก็สานคล้ายเข่งปลาทู การทำตาเหลวนั้นก็เพราะเชื่อว่าเป็นเครื่องหวงห้ามเพื่อกันภูตผีและสิ่งชั่วร้ายเสนียดจัญไรนานา ไม่ให้มากล้ำกรายสร้างความเดือดร้อน

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

28.

จากบทอ่านข้างต้น ภาพที่ปรากฏเรียกว่าอะไร(ความรู้ความจำ)

1. ตะหลิว
2. ตาเหลว
3. ฉาเหลว
4. ฉะหลาว

อ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29 - 30

สงครามสยามฝรั่งเศส

ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยากับฝรั่งเศสที่มีมาตั้งแต่แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยได้มีการส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีและอัญเชิญพระราชสาส์นถวายแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสมีการติดต่อกันทางการทูตและการค้าซึ่งเป็นไปอย่างราบรื่นต่อมาตอนปลายรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชในปี พ.ศ.2231 รอยต่อแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์และสมัยสมเด็จพระเพทราชา ซึ่งสมเด็จพระเพทราชาเห็นว่าสมเด็จพระนารายณ์ทรงเอนเอียงไปทางฝรั่งเศสมากจนเกินไปจึงมีนโยบายที่จะขับไล่ชาวฝรั่งเศสออกจากสยามจนเกิดการเผชิญหน้าสู้รบกันระหว่างกองกำลังของสยามกับฝรั่งเศสที่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและมีการสู้รบกันระหว่างป้อมเมืองบางกอกทั้งสองฝั่ง

เหตุการณ์จบลงด้วยการพ่ายแพ้ของฝ่ายฝรั่งเศสที่จำต้องถอยกองทัพกำลังของตนและชาวฝรั่งเศสออกจากกรุงสยามในแผ่นดินสมเด็จพระเพทราชามีผลทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตของฝรั่งเศสกับสยามต้องชะงักลง

ที่มา : แหล่งเรียนรู้กรุงธนบุรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

29. เหตุใดจึงเกิดการสู้รบระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

1. เพราะสยามเอนเอียงเข้าข้างฝรั่งเศสมากเกินไป
2. เพราะมีการเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติอื่น
3. เพราะต้องการสืบสานประเพณีโบราณเอาไว้
4. เพราะเศรษฐกิจการค้าของสยามตกต่ำ

30. ข้อใดสรุปใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นได้ชัดเจนที่สุด

1. ฝรั่งเศสพ่ายแพ้สงคราม จึงต้อยถอยกำลังออกจากสยาม ทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตต้องหยุดลง
2. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชแต่งคณทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส
3. สยามกับฝรั่งเศสมีความสัมพันธ์ทางการค้าอย่างยาวนาน
4. เกิดการสู้รบระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก

ความหมายของระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยมาก ให้ระดับความคิดเห็น 3

เห็นด้วยปานกลาง ให้ระดับความคิดเห็น 2

เห็นด้วยน้อย ให้ระดับความคิดเห็น 1

รายการประเมิน	**ระดับความคิดเห็น**		
	มาก	**ปานกลาง**	**น้อย**
1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน			
1.2 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่ยากจนเกินไป			
1.3 ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้			
1.4 ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้			
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
2. ด้านบรรยากาศ			
2.1 นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน			
2.2 นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม			
2.3 นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
2.4 ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนตลอดเวลา			
2.5ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง			
รวมด้านบรรยากาศ			

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
3.1 นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ			
3.2 นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ที่เรียนเพิ่มขึ้น			
3.3 นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน			
3.4 นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ			
3.5 นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านจับใจความไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ			
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
รวมทุกด้าน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสิปปกร บุนนาค
วัน เดือน ปี เกิด	20 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 37/5 ซอยลาดพร้าว 80 แยก 22 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร